

Sør-Odal kommune

Modellutredning FASE 1: Skolestruktur, skoletype og skolestørrelse

Rett bygg - på rett sted - til rett tid

2015-06-30 Oppdragsnr.: 5153600

Rev.	Dato:	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontroll	Godkjent
	04.09.2015	Modellutredning – kommunestyrets bestilling	TG/HH/DL	IBM/OJ/SA	OJ/SA

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Innhold

1	Innledning	5
1.1	Oppgaven	5
1.2	Organisering av prosjektet	7
1.3	Medvirkning	8
2	Elevtallsprognoser	9
2.1	Prognoseforutsetninger	9
2.2	Befolkningsprognose – Hele kommunen	11
2.3	Elevtallsprognose – Hele grunnskolen	12
2.4	Elevtallsprognose – Disenå skole	13
2.5	Elevtallsprognose – Korsmo skole	14
2.6	Elevtallsprognose – Sander skole	15
2.7	Elevtallsprognose – Slåstad skole	16
2.8	Elevtallsprognose – Ullern skole	17
2.9	Elevtallsprognose – Sør-Odal ungdomsskole	18
2.10	Elevtallsprognose – Hele barnetrinnet	19
3	Rettledende arealnorm ved framtidige skoleutbygginger	20
3.1	Føringer for areal i skoleanlegg	20
3.2	Grunnlag for arealnorm	21
4	Areal- og kapasitetsanalyse	23
4.1	Metoder for beregning	23
4.2	Analyse – Disenå skole	24
4.3	Analyse – Sander skole	26
4.4	Analyse – Slåstad skole	28
4.5	Analyse – Ullern skole	30
4.6	Oppsummering av kapasiteten på barnetrinnet – mye ledig plass og arealer i de kommunale barneskolene	32
4.7	Analyse – Sør-Odal ungdomsskole	33
4.8	Felles barnetrinn (modell 1) – klasseromsbehov basert på elevtallsprognosen	35
4.9	Felles 1-10 skole (modell 2) – klasseromsbehov basert på elevtallsprognosen	35
5	Perspektivvurderinger	36
5.1	Pedagogisk perspektiv	36
5.2	Samfunnsperspektiv	40
5.3	Økonomisk perspektiv	44
5.4	Etterbruk av barneskolene i modell 1 og 2	50
5.5	Kroppsøvingfaget – behov for gymsals- og idrettsareal	50
6	Skolestørrelser, investeringsbehov og driftskonsekvenser - tre modeller	52

6.1	Økonomiske forutsetninger for investeringsbehovet	52
6.2	Økonomiske forutsetninger for driftskostnader	53
6.3	Skolestørrelser og elevkonsekvenser	55
6.4	Investeringsbehov	58
6.5	Driftskonsekvenser	61
6.6	Sammenligning av driftsmessige konsekvenser – aggregert i prognoseperioden	66
7	Oppsummering og Norconsults anbefaling	67
7.1	Norconsults anbefaling	68

1 Innledning

1.1 OPPGAVEN

Sør-Odal kommune ønsker å få utredet et konkret byggeprogram (rom- og funksjonsprogram) i forbindelse med oppbyggingen av Korsmo skole.

Fase 1 skal avklare hvilken strukturmodell, skoletype og skolestørrelse kommunen skal videreføre i framtiden.

Fase 2 er en opsjon på et detaljert byggeprogram for valgte modell. Her skal det utarbeides romprogram med funksjonsbeskrivelser for enten en variant barneskole eller en felles kombinert 1-10 skole for hele kommunen.

1.1.1 ***Fase 1: Utredning av strukturmodell (denne utredningen)***

Sør-Odal kommune ønsker å utrede tre alternative modeller som skoleløsning for en ny skole lokalt slik:

1. Gjenoppbygging av Korsmo skole for Skarnes skolekrets
2. Ny felles 1.-7. skole for hele kommunen
3. Ny felles kombinert 1.-10. skole for hele kommunen.

Fase 1 skal gjennomføres innen medio oktober 2015.

De valgte løsningene skal vurderes med hensyn til

- ✓ Pedagogiske perspektiver
- ✓ Samfunnsmessige perspektiver
- ✓ Økonomiske perspektiver
- ✓ Forvaltningsmessige perspektiver

Disse perspektivene er utdypet i kommunens egen politiske saksutredning. De pedagogiske perspektivene omfatter faktorer for læringsmiljøet (inklusive bygningsmessige), likeverd og sosial utjamning, tilpasset og differensiert opplæring, elevenes valgmuligheter, rekruttering, synergier og teknologi, mv.

De samfunnsmessige perspektivene omfatter skolens betydning for sentrum, grendeutvikling, attraktivitet, mv.

Det er sentralt at kommunen baserer sin kapasitetsutbygging på langsiktige utviklingslinjer – som gir rett skolekapasitet – på rett sted – til riktig tidspunkt og helst til rett pris.

Formålet med fase 1 er å utvikle en kommunal grunnskoleteneste som er tilpasset de fremtidige behovene og som samsvarer med utviklingslinjene som er skissert i kommuneplanen og generell samfunnsutvikling for øvrig. Norconsult er bedt om å bistå til å analysere og vurdere tre alternative strukturmodeller for hvordan kommunen kan organisere sine grunnskoler på en mest mulig effektiv måte basert på pedagogiske, samfunnsmessige, økonomiske og forvaltningsmessige sider.

Utredningen skal være en kunnskapsplattform som gir et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag for politisk behandling og valg av framtidig modell i kommunen, som tar høyde for skolenes beliggenhet og kapasitet i forhold til forventet bosettingsmønster og demografisk utvikling, samt bidrar til å sikre en fornuftig og økonomisk forsvarlig organisering av skoledriften i forhold til kommunens økonomiske rammebetingelser.

Fase 1 blir på mange måter en konsekvensvurdering av hvert enkelt alternativ. Alternativene sammenlignes mot hverandre. Alternative strukturmodeller og endringsalternativer skal konsekvensvurderes og begrunnes. Organisatoriske, pedagogiske, økonomiske, bygningsmessige og samfunnsmessige sider skal vurderes med et helhetlig fokus. Kommunen har ikke fastsatt noen målbare krav til økonomiske innsparinger som skal innfris, men utredningen skal konsekvensvurdere og presentere fordeler og ulemper for de aktuelle konseptene, for ulike faktorer som for eksempel elevtallsutvikling, skolevei, reisetid og skoleskys, økonomi m.m.

Det lages en økonomisk sammenligningsmatrise som gir en vurdering av fordeler og ulemper for hvert alternativ

1.1.2 Fase 2: Rom- og funksjonsprogram for valgt modell (neste fase)

Den utarbeides et rom- og funksjonsprogram for den valgte skoleløsningen - som angir arealbruk, brukerkrav, organisatorisk og pedagogisk plattform og funksjonalitet. Byggeprogrammet kan også inkludere grove kostnadsestimater som kan benyttes som budsjetteringsunderlag for kommunen.

Rom- og funksjonsprogram med veiledende arealprogram kan inngå som del av et byggeprogram, og den videre planleggingen vil bygge på dette dokumentet. Dette romprogrammet bygger på føringene fra foreslåtte arealnorm i fase 1 (denne utredningen).

Areal- og funksjonsprogrammets innhold kan forslagsvis bestå av disse hovedavsnittene:

- ✓ visjon og målsetting for skolen
- ✓ brukere, dimensjonering og overordnede prinsipper for skoleanlegget
- ✓ pedagogiske føringer for skolen, inkludert organisering og arbeidsmåter
- ✓ funksjonsbeskrivelser
- ✓ fysisk utforming (inkludert arealprogram og nærhetsmatrise)

(Nærhetsmatrisen stiller krav til hvor ulike funksjoner skal ligge i forhold til hverandre).

Under fysisk utforming må det også sies noe om skolens uteområde, medregnet parkering og adkomst. Vi foreslår at man ved utarbeidelsen av rom- og funksjonsprogrammet også har med premisser vedrørende bruk av anlegget utenom skoletid og/eller til andre formål enn skolevirksomhet. I hvilken grad dette er aktuelt her vil måtte avklares med kommunen. Det må

også avklares om skolen skal ha en avdeling for elever med spesielle behov og evt. dimensjonering av denne.

Arbeidet kan grovt inndeles i to prosesser:

1 - Brukerprosesser

- ✓ Informasjonsmøte med involverte parter fra dagens skoler om forestående prosess
- ✓ Brukergruppemøter hvor vektlegging på arealer og funksjon avholdes. Fokus på:
 1. Pedagogisk grunnlag, organisering og arbeidsmåter
 2. Trinnområder/generelle undervisningsarealer
 3. Felles undervisningsarealer/spesialisert læringsareal
 4. Administrasjons- og personalareal
 5. Uteområder og Felles støttearealer (inkl. drift og renhold)

2 - Utarbeidelse av areal- og funksjonsprogram

1.2 ORGANISERING AV PROSJEKTET

Prosjektet følger malen for Sør-Odal kommunes prosjektorganisering slik:

1.2.1 Prosjekteier: Kommunestyret

1.2.2 Prosjektansvarlig: Formannskapet

1.2.3 Styringsgruppe:

- ✓ 4 politiske representanter:
 - Ordfører
 - Representant fra formannskapet
 - Leder utvalg for oppvekst
 - Nestleder for utvalg for oppvekst
- ✓ Leder for kommunalt FAU
- ✓ Leder for Sør-Odal barne- og ungdomsråd
- ✓ Hovedverneombud
- ✓ Hovedtillitsvalgt Utdanningsforbundet
- ✓ Hovedtillitsvalgt Fagforbundet
- ✓ Rådmannen

1.2.4 Prosjektleder

Engasjert. Norconsult ble tildelt oppdraget etter anbudsrunde.

1.2.5 Prosjektgruppe/arbeidsgruppe:

- ✓ Kommunalsjef for oppvekst og kultur
- ✓ Representant for rektor barneskole
- ✓ Rektor for Sør-Odal ungdomsskole

- ✓ Tillitsvalgt Utdanningsforbundet, inkl. verneombud
- ✓ Tillitsvalgt Fagforbundet, inkl. verneombud
- ✓ Prosjektleder

1.2.6 Referansegruppe

Nedsettes etter behov.

1.3 MEDVIRKNING

Følgende medvirkningsmøter skal gjennomføres i fase 1:

- ✓ Åpent møte
- ✓ Møter med personalet
- ✓ Møte med KFU/FAU
- ✓ Møte med SOBUR
- ✓ Møte med funksjonshemmedes råd
- ✓ Møte med eldres råd

Utredningen som foreligger etter fase 1 vil sendes på åpen høring før politisk behandling.

Det opprettes en egen hjemmeside for prosjektet.

2 Elevtallsprognoser

2.1 PROGNOSEFORUTSETNINGER

2.1.1 Generelt

Norconsult har på oppdrag av Sør-Odal kommune utarbeidet befolknings- og elevtallsprognoser for tidsperioden fram mot 2031. Prognosen tar utgangspunkt i følgende demografiske forutsetninger:

- ❖ Sammensetningen av befolkningen i kommunen pr. 01. januar 2015 på grunnkrets nivå (tall fra SSB).
- ❖ Faktisk elevtall ved grunnskolene våren 2015.
- ❖ Frukbarhet og dødelighet som for gjennomsnittet de siste fem årene.
- ❖ Flytting: aldersfordelte flyttemønster inn i, ut av og internt i kommunen som i årene 2010-2014, er lagt til grunn for aldersfordelt flytting i årene framover (korrigert for endret boligbygging)
- ❖ Elevtallsprognosene er justert for forventede elevtall i skoleåret 2015/16, registrert på skolene pr. 6. august 2015.
- ❖ Boligbygging: Prognosen er korrigert for forventet endring i boligbygging i de ulike skoleområdene. Anslag på forventet boligbygging er mottatt fra kommunen og framkommer i en bearbeidet utgave i tabellen.

2.1.2 Boligbyggeprogram

Skolekretser	Historisk							Forventet boligutbygging Sør Odal															Totalt 2015-2030		
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Snitt 2011-2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		2030	
Slåstad skolekrets	3	1	3	1	2	0	1,5	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	32
Skarnes skolekrets	5	2	10	8	19	15	13	13	13	13	14	14	14	14	14	14	14	15	15	15	15	16	16	229	
Sander skolekrets	0	2	3	4	1	0	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	32
Ullern skolekrets	2	2	2	0	4	0	1,5	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	33
Disenå skolekrets	0	0	1	0	0	1	0,5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
Sum pr. år	10	7	19	13	26	16	18,5	20	20	20	21	21	21	21	21	21	21	22	22	22	22	23	24	342	

Sør-Odal kommune har innhentet oversikt over historisk boligbygging i de ulike skolekretsene, og satt opp en oversikt over framtidig forventet boligbygging for årene 2016 – 2030. De historiske tallene er hentet fra matrikkelen, og gir en oversikt over registrerte igangsettelser i perioden 01.01.2009 – 31.12.2014. Beregningen av forventet boligbygging tar utgangspunkt i de historiske tallene og lagt til 1 % årlig vekst i perioden 2015 – 2023 og 1,5 % vekst i perioden 2024 – 2030. Potensialet i kommuneplanen er ca. 650 boenheter samlet i kommunen, og er høyere enn det som

er lagt inn i prognosen som forventet boligbygging med 342 boenheter. Dette er en økning i lokal boligaktivitet, sammenlignet med historisk og faktisk boligbygging i kommunen.

Det er Skarnes skolekrets som blir vurdert til å få den største utbyggingen – med 229 boenheter i boligbyggeprogrammet. Flesteparten av boenhetene i alle skolekretsene er lagt opp til boenheter i boligfelt gjennom vedtatte reguleringsplaner.

I Ullern skolekrets er utkast til reguleringsplan for Ullern II ute på høring. Noen boenheter kan også realiseres uten ytterligere grunninvesteringer her. Det er derfor økt opp andelen nye boenheter i Ullern skolekrets til 33 boenheter i prognoseperioden.

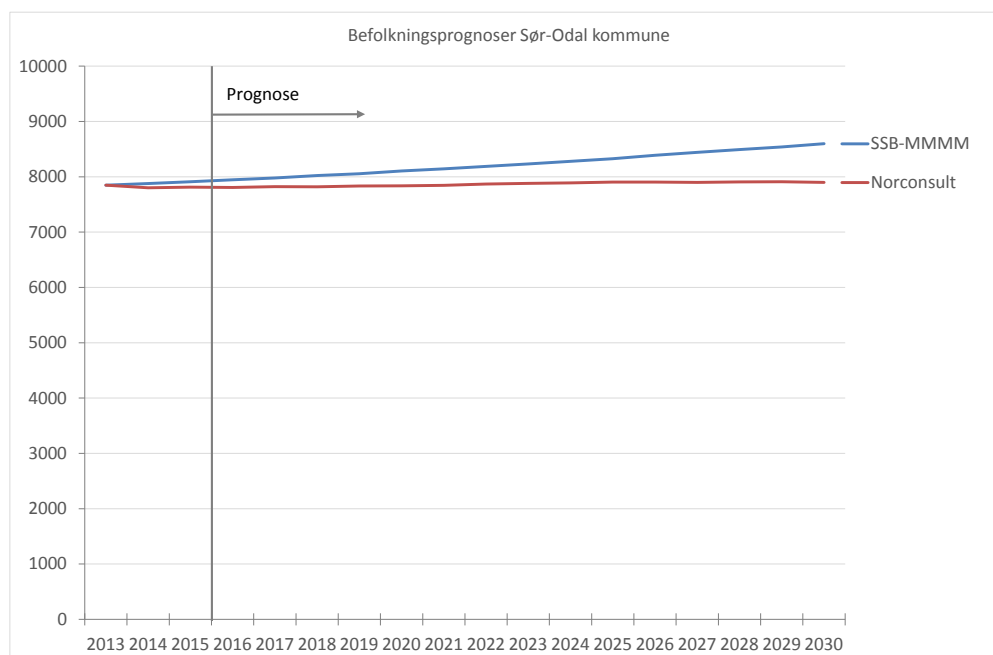
I alle skolekretser vil det være markedet som «bestemmer» utbyggingstakt og hvor og når boligene realiseres.

Erfaring fra nabokommunen Nes i Akershus

Nes kommune har laget erfaringstall for elevvekst som følge av boligbygging. Utbyggingstakten har en klar betydning for hvor mange barn det blir per bolig fordi antall barn per bolig synker med boligens alder. Da Neskollen ble bygget ut med ca. 100 boliger per år, ble resultatet gjennomsnittlig 6,5 barn per fødselsår per 100 boenhet.

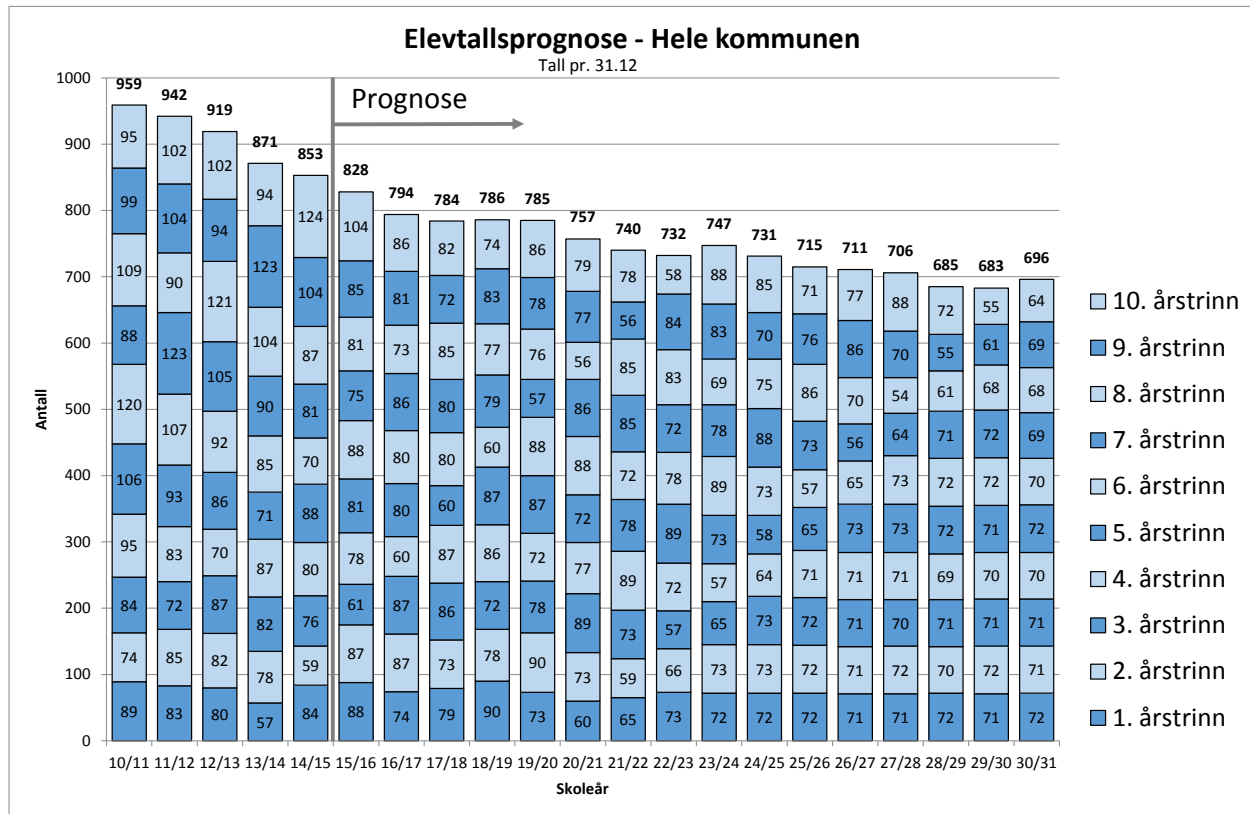
2.2 BEFOLKNINGSPROGNOSE – HELE KOMMUNEN

SSB sin framskriving på kommunenivå forutsetter at de siste fem års (2009 – 2013) regionale mønstre for fruktbarhet, flytting og dødelighet fortsetter, men det er ikke tatt hensyn til planer for nedleggelse eller oppstart av nye arbeidsplasser, framtidig vei- og jernbaneutbygging, boligbygging osv. Når Norconsult sin prognose ligger lavere en SSBs MMMM befolkningsframskriving fra 2014, skyldes det at Norconsults prognose er utarbeidet to år senere og tar opp i seg bl.a. boligbygging. SSB publiserer nye befolkningsframskrivinger i juni 2016.

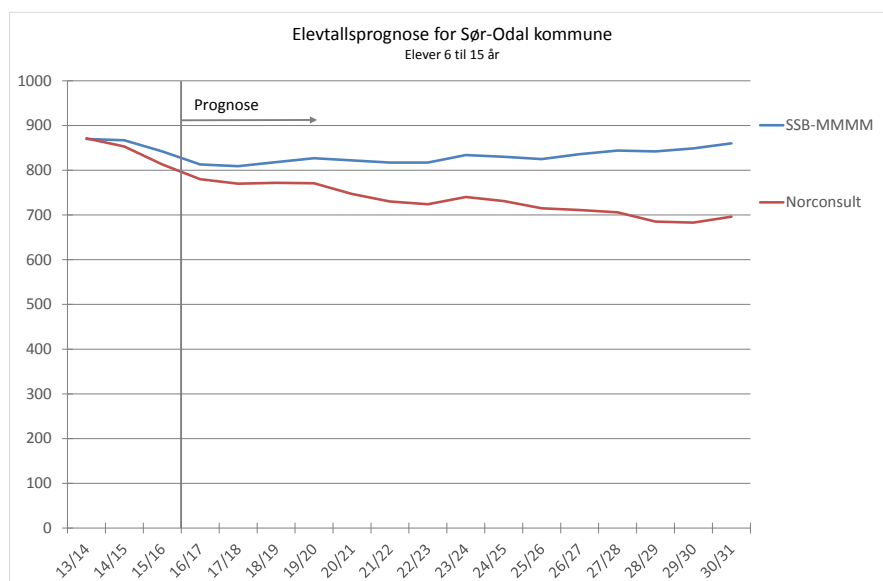
Norconsults prognose har historiske tall for årene 2013 – 2015 og prognosetall i perioden 2016 – 2030. En sammenligning mellom de historiske tallene og SSBs to første prognoseår viser at framskrivingen fra 2014 lå høyere enn det utviklingen ble. Denne utviklingen, sammen med kommunens boligbyggeprogram, er tatt opp i prognosen fra Norconsult. Ved utgangen av perioden antyder SSB-MMMM en befolkning på ca. 8600 personer, mens Norconsults prognose ca. 7900 personer.

2.3 ELEVTALLSPROGNOSE – HELE GRUNNSKOLEN

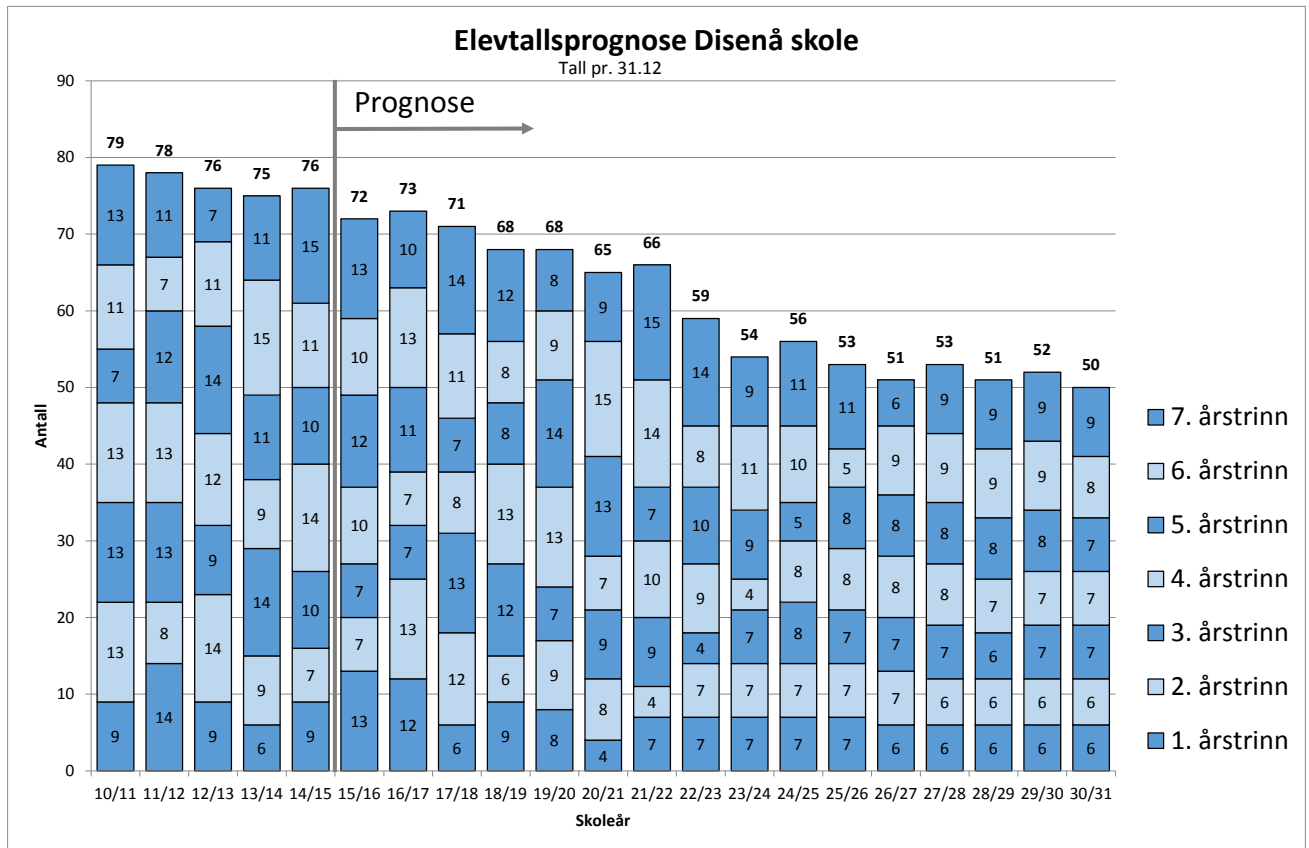

Elevtallet i Sør-Odal har de siste 5 årene gått ned med om lag 100 elever, tilsvarende ca. 11 %. Prognosen viser at nedgangen trolig vil fortsette fram mot 2031 og at elevtallet ved prognoseperiodens slutt vil være ca. 700. Fordelt på de ulike årstrinnene i skolealder ser det ut til at elevtallet kan komme til å variere mellom om 60 og 90 elever pr. trinn.

Når Norconsult sin prognose ligger lavere enn SSBs MMMM befolkningsframskriving fra 2014, skyldes det at Norconsults prognose er utarbeidet to år senere og tar opp i seg bl.a. boligbygging og forventet elevtall skoleåret 15/16. De to prognosene er presentert i grafen under.

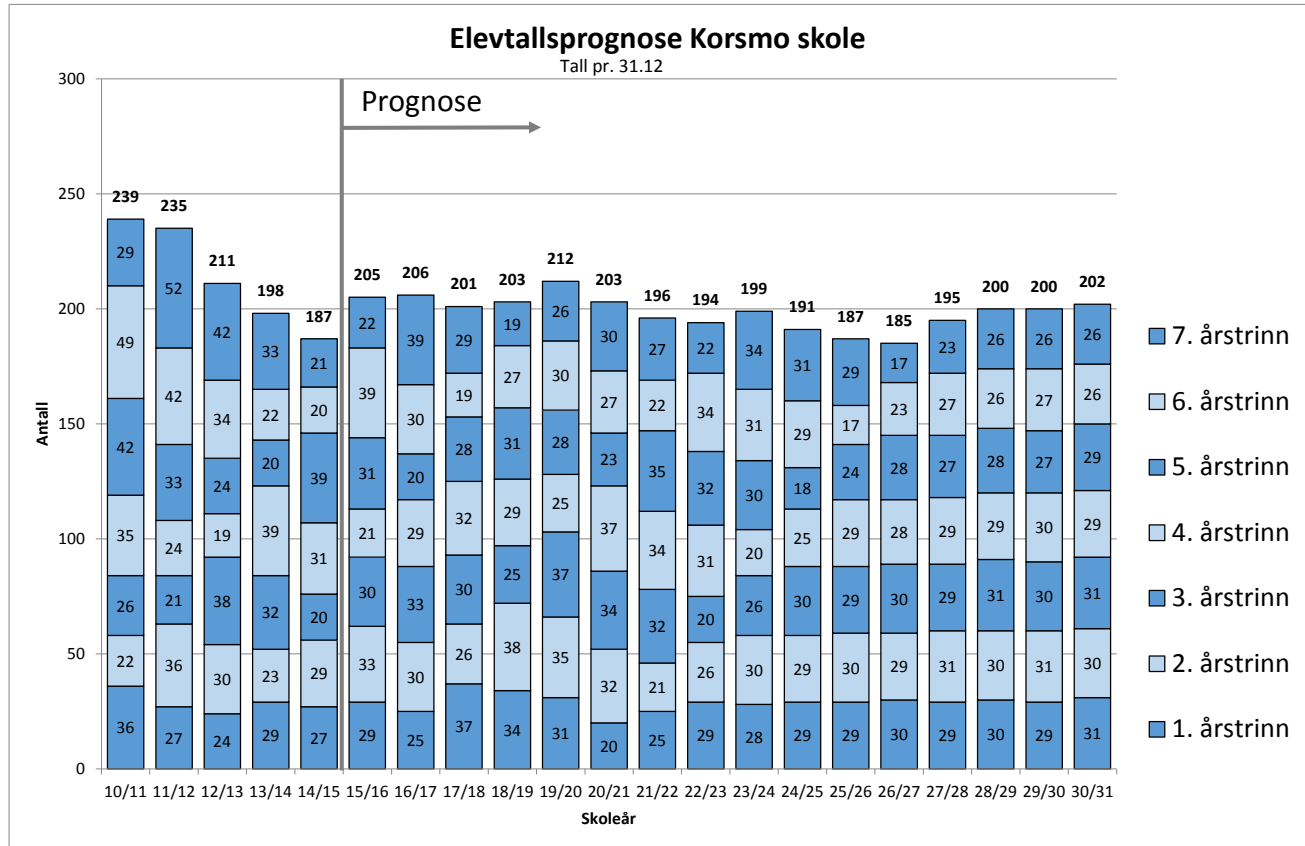

2.4 ELEVTALLSPROGNOSE – DISENÅ SKOLE

Elevtallet ved Disenå er prognostisert til å holde seg stabilt rundt 70 elever de neste 5 – 6 årene, mens det fra midtveis i perioden og ut er prognostisert et synkende elevtall ned mot 50 elever. Den samlede prognostiserte elevtalsnedgangen er på over 30 %. For de ulike årstrinnene vil elevtallet ved prognoseperiodens slutt være ca. 7 pr. trinn i snitt.

2.5 ELEVTALLSPROGNOSE – KORSMO SKOLE

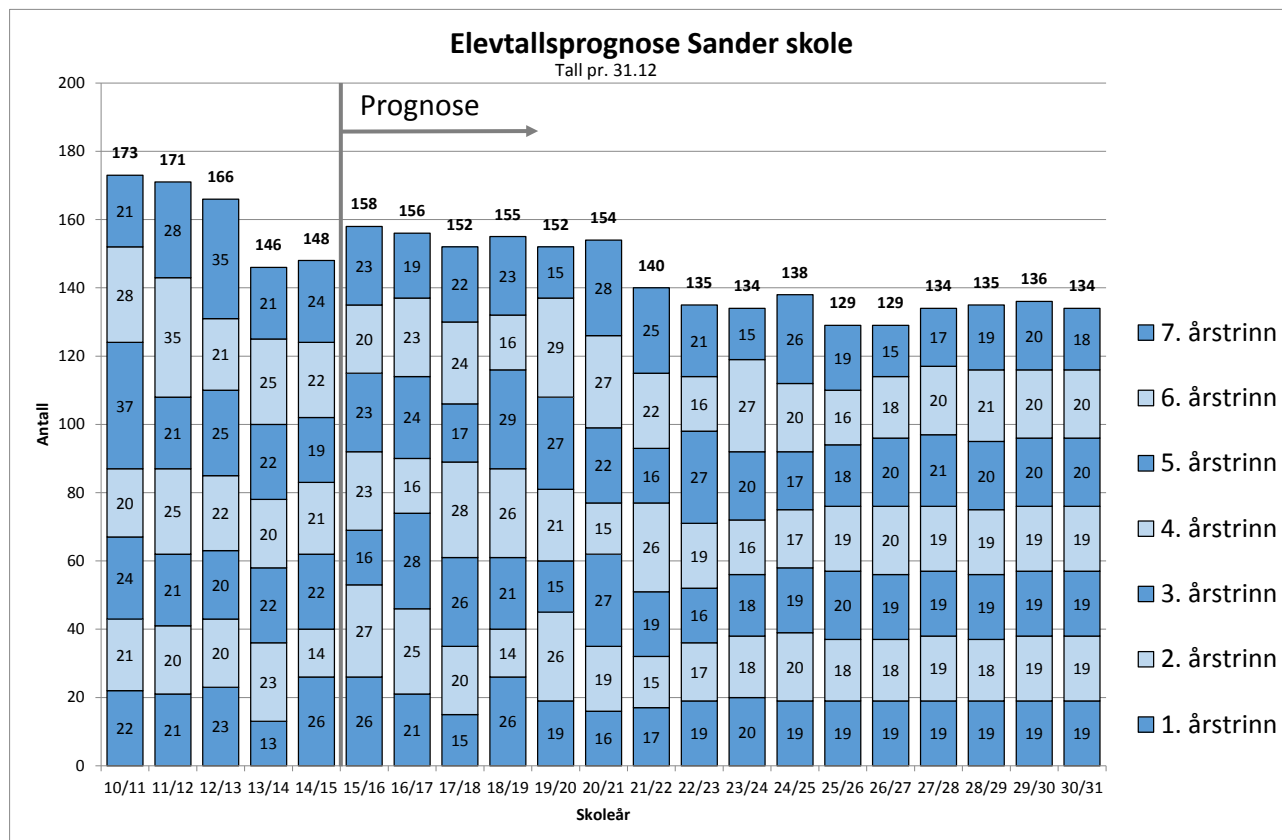
Elevtallet ved Korsmo skole forventes å holde seg stabilt rundt 200 elever fordelt med 25 – 30 pr. årstrinn innover hele prognoseperioden.

Mye kan tyde på at skoleåret 2014/15 var «bunnåret» for Korsmo skole med 187 elever.

Merk at prognosen innebærer en noe høyere årlig boligbygging i skolekretsen, enn den faktiske historiske utbyggingen i de siste sju årene.

I denne skolekretsen er det bla. tatt høyde for potensialet i påbegynte reguleringsplaner som «Eplehagen» og Sentrum sør.

2.6 ELEVTALLSPROGNOSE – SANDER SKOLE

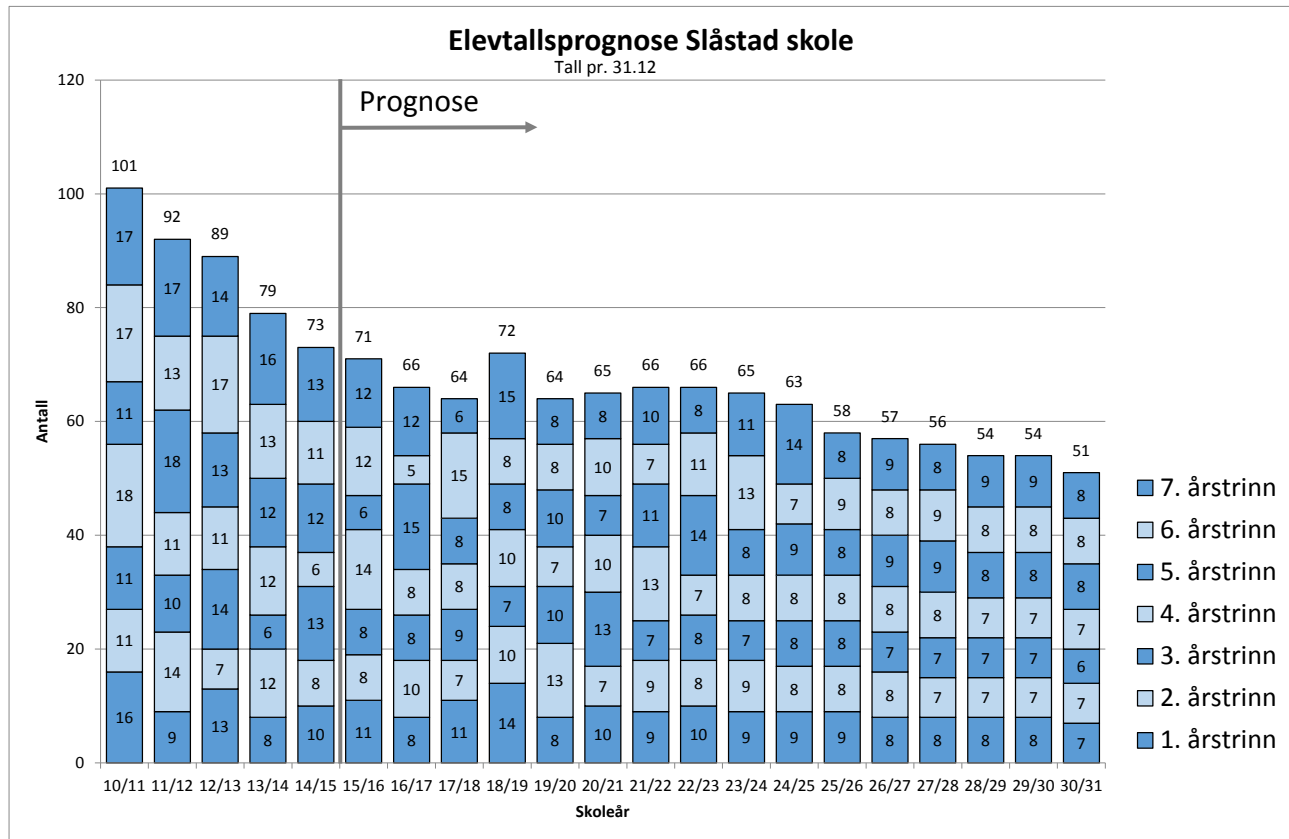
Ved Sander skole er det prognostisert en liten nedgang i elevtallet fra dagens ca. 160 elever til nærmere 130 elever ved prognoseperiodens slutt. Nedgangen er forventet å komme midtveis i perioden.

Også ved Sander skole kan det forventes ujevne årstrinn / årskull innover hele prognoseperioden. Skolen vil trolig få delingsproblematikk i de skoleårene hvor skolen har flere enn 150 elever. Dette er en problemstilling som skolen er kjent med – og har vært en del av den ordinære skolehverdagen.

På lang sikt vil skolen ha et grunnlag for sju klasser med ca. 20 elever i hver klasse.

I Sander skolekrets vil mye av boligbyggingen være spredte boenheter. Det er videre et stort potensiale for boenheter i boligfelt – også i denne skolekretsen.

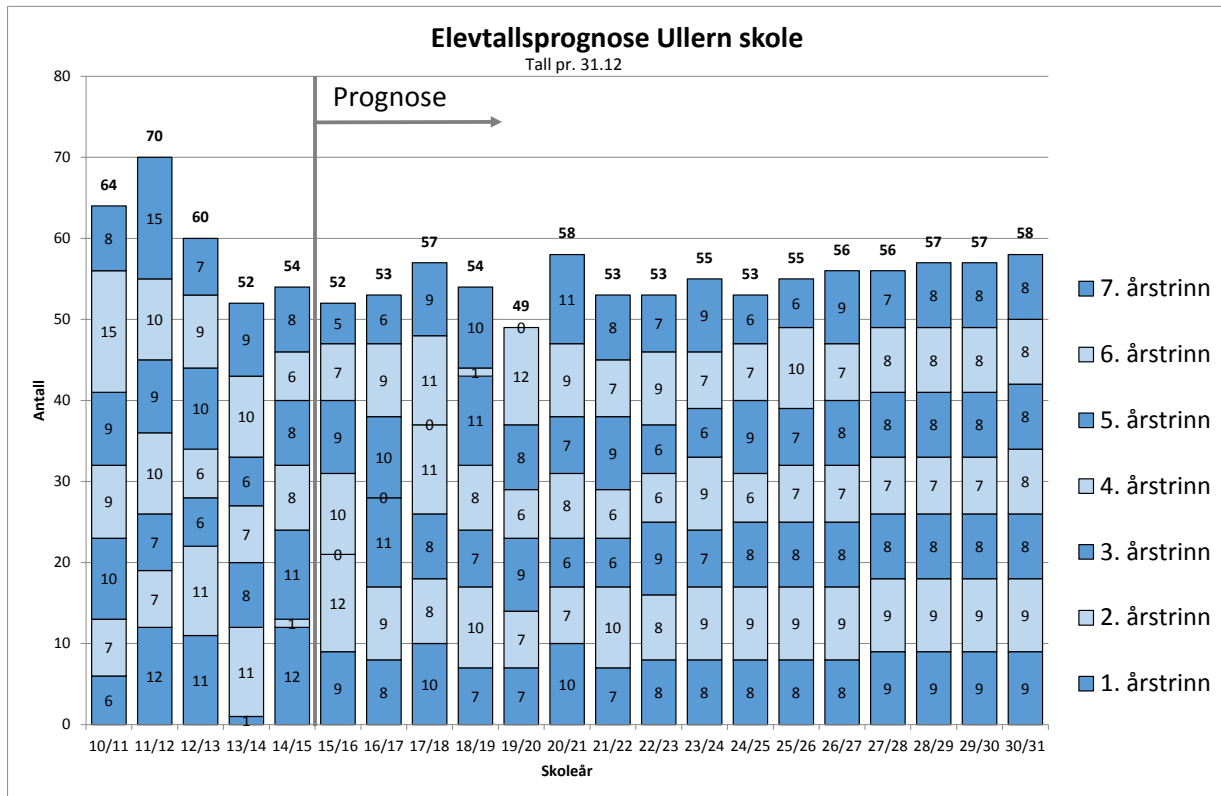
2.7 ELEVTALLSPROGNOSE – SLÅSTAD SKOLE

De siste 5 årene har elevtallet ved Slåstad skole sunket med nær 30 %, fra 101 elever i 10/11 til 71 elever i inneværende skoleår 2015/16. Prognosen antyder en fortsatt nedgang i elevtallet utover i perioden, og Slåstad skole vil ved prognoseperiodens slutt ha ca. 50 elever jevnt fordelt på de ulike årstrinn.

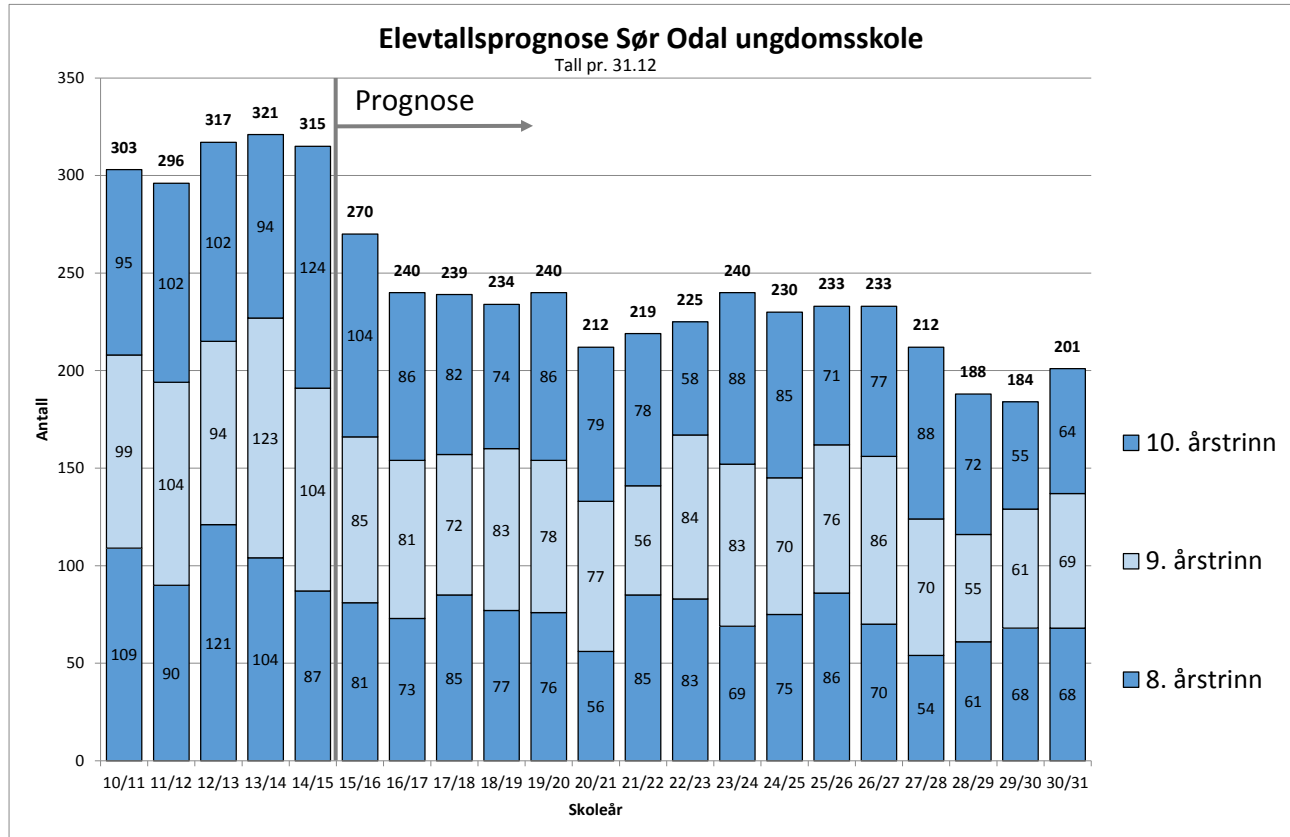
Det betyr at skolen vil være fådelt i hele den framskrevne perioden.

2.8 ELEVTALLSPROGNOSE – ULLERN SKOLE

Elevtallet ved Ullern skole er prognostisert til å holde seg rundt 50 elever i begynnelsen av perioden, for så å få en liten vekst til nær 60 elever ved utløpet av perioden. Det er prognostisert et elevtall på 8 – 10 elever pr. trinn.

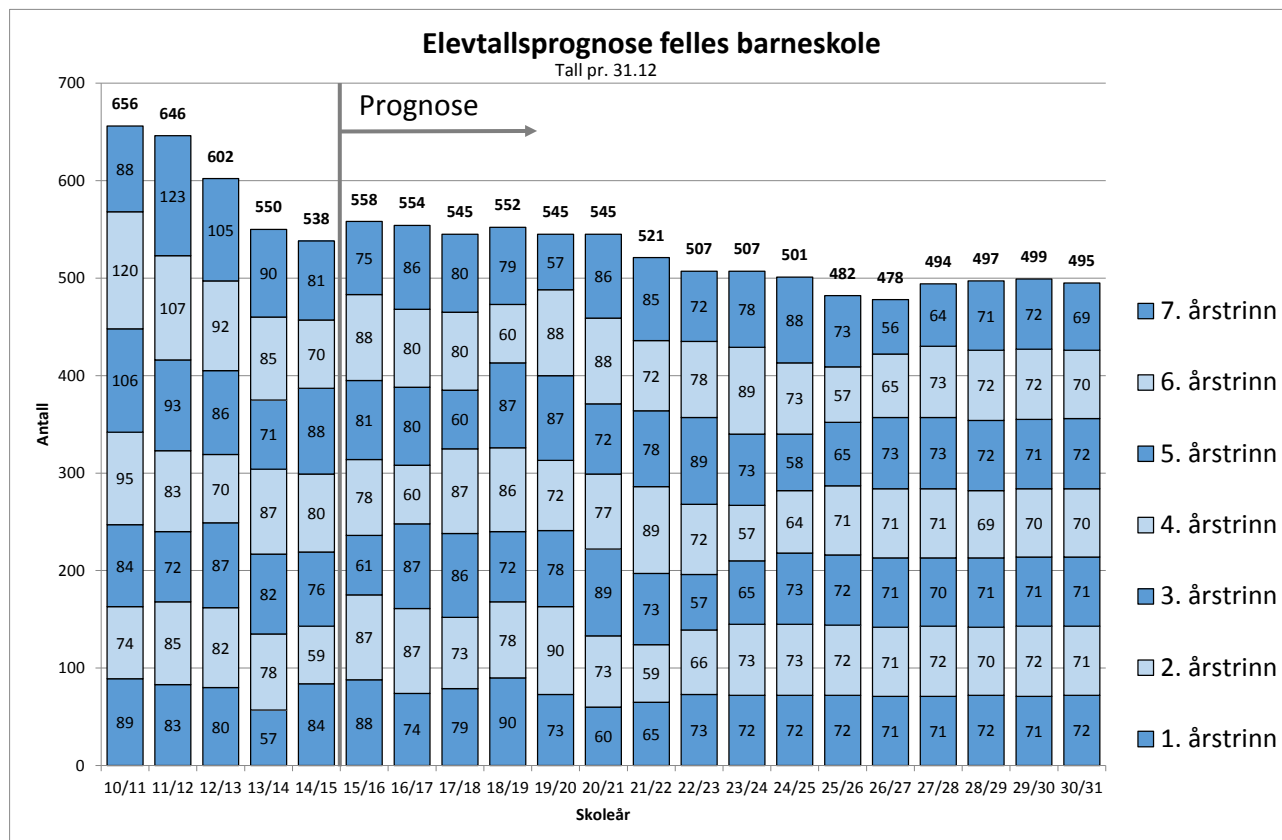
2.9 ELEVTALLSPROGNOSE – SØR-ODAL UNGDOMSSKOLE

At kommende skoleårs 8. klassetrinn er ca. 40 elever færre enn 10. trinnet som gikk ut 14/15 resulterer i at det samlede elevtallet ved skolen kommer godt under 300. Gjennom hele prognoseperioden forventes det at elevtallet pr. trinn vil være mellom 55 – 90 elever, tilsvarende mellom 200 – 235 elever totalt.

Skolen vil gå fra å være en ren 4 parallell ungdomsskole til et elevgrunnlag som tilsier drift av en 2,5 / 3 parallell skole på lengre sikt. Tradisjonelt har skolen hatt over 100 elever på hvert årstrinn. I enkelte år i prognoseperioden, er det klassestørrelser under 60 elever.

2.10 ELEVTALLSPROGNOSE – HELE BARNETRINNET

Det samlede elevtallet for barnetrinnet forventes å holde seg rundt 540-550 i de kommende 6 – 7 årene. Fra midtveis i prognoseperioden er det prognostisert at elevtallet reduseres til rundt 500 elever ved periodens slutt. På de ulike årstrinn forventes det et elevtall mellom 70 og 90 elever eller grunnlag for 3-4 klasser pr. trinn.

3

Rettledende arealnorm ved framtidige skoleutbygginger

3.1 FØRINGER FOR AREAL I SKOLEANLEGG

Det foreligger ikke egne statlige arealkrav for skoleanlegg, slik som det f.eks. gjør for barnehagebygg. Men i ny veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler (Helsedirektoratet 2014) er anbefalt størrelse på innearealene til grunnskoler og videregående skoler presisert. Forslag til arealnorm og arealanalysene tar hensyn til føringene i veilederen.

I Miljø og helse i skolen – Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler står dette om innearealene:

Innearealene: Ved beregning av maksimale elevtall i et undervisningsrom, bør det tas hensyn til hele læringsarealet som klassen/elevgruppen disponerer. Det må også tas hensyn til rommenes utforming, innhold og ventilasjonsforhold. Læringsarealet til en klasse/elevgruppe skal legges til rette for varierte arbeidsformer og tilhørende utstyr.

Når en klasse/elevgruppe disponerer tilleggsarealer (grupperom, formidlingsrom eller andre rom) i nærheten av klasserommet/hovedrommet, må klasserommet/hovedrommet planlegges etter en arealnorm på minimum 2 m² pr. elev. Så lenge inneklimate er tilfredsstillende og aktiviteten i rommet er tilpasset, kan elevtallet i enkeltrom (som f.eks. formidlingsrom og auditorier) gjerne være høyere enn normen på 2 m² pr. elev tilsier. Dersom klassen/elevgruppen ikke disponerer tilleggsarealer i nærhet til klasserommet/hovedrommet, bør arealet være større, helst opp mot 2,5 m² pr. elev.

Areal for ansatte kommer i tillegg til arealnormen i avsnittet over.

Spesialiserte læringsareal: Spesialiserte læringsarealer er rom som er innredet med tanke på andre aktiviteter enn de det er lagt til rette for i klasserommet eller hovedrommet til en klasse eller elevgruppe, og som disponeres av flere klasser/elevgrupper. Eksempel på slike rom er rom til naturfag, musikk, kroppsøving, kunst og håndverk og mat og helse. I videregående skole vil spesialiserte læringsarealer også omfatte verksteder og spesialutstyrte rom for ulike utdanningsprogram. Det kan ikke settes et bestemt arealkrav til slike rom fordi det vil variere etter hvilket utstyr og inventar som er nødvendig og hvilke aktiviteter som skal foregå. Vurderingene av disse arealene må basere seg på om sikkerheten og krav til inneklimate som luft, lys og akustikk er ivare tatt (jf. § 14).

<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/418/Miljo-og-helse-i-skolen-Veileder-til-forskrift-om-miljorettet-helsevern-i-barnehager-og-skoler-IS-2073.pdf>

Opplæringsloven hadde tidligere regler for klassestørrelser, men disse ble opphevet i 2003. I dag heter det seg at «Klassene, basisgruppene og gruppene må ikke være større enn det som er pedagogisk og trygghetsmessig forsvarlig» (Opplæringsloven 8-2). Stortinget vedtok samtidig at «Klassedelingsstallet skal ligge til grunn som minstenivå for ressurstildeling også etter at bestemmelsen om klassedelingsstallet er opphevet» (Stortingetsvedtak 2002/2003, Odelstingsprop.nr.67)

3.2 GRUNNLAG FOR AREALNORM

Arbeidet med arealnorm for nye skoleanlegg har tatt utgangspunkt i andre kommuners arealnormer, så som Bærum kommune, Stavanger kommune, Bergen kommune, Oslo kommune, og Norconsults erfaring med tilsvarende arbeid.

Arealnormen definerer hvilke funksjoner en skole bør ha og hvor stort arealet bør være ut fra elevtallet ved skolen. Modellen angir dermed et kvalitetsnivå for nye skolebygg i Sør-Odal kommune. Normen bør benyttes som mal for nybygg av skoler, men med tilpasninger som er nødvendig for å ivareta lokale behov. Å utvide arealet til en funksjon for å fylle en nærmiljøfunksjon er eksempel på dette. Normen bør også benyttes når skoler skal rehabiliteres/bygges ut for å nå det kvalitetsnivå kommunen ønsker for sine skoleanlegg.

Opplæringslova ble i 2003 endret og klassesdelingstallet opphevet.

«§ 8-2. Organisering av elevane i klassar eller basisgrupper

I opplæringa skal elevane delast i klassar eller basisgrupper som skal vareta deira behov for sosialt tilhør. For delar av opplæringa kan elevane delast i andre grupper etter behov. Til vanleg skal organiseringa ikkje skje etter fagleg nivå, kjønn eller etnisk tilhør. Klassane, basisgruppene og gruppene må ikkje vere større enn det som er pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarleg.

Klassen eller basisgruppa skal ha ein eller fleire lærarar (kontaktlærarar) som har særleg ansvar for dei praktiske, administrative og sosialpedagogiske gjeremåla som gjeld klassen eller basisgruppa og dei elevane som er der, mellom anna kontakten med heimen.»

Dette åpnet for organisering i mer varierte elevgrupper, noe som gav behov for mer fleksible skolebygg. Arealnormen tar derfor utgangspunkt i areal pr. elev i stedet for areal pr. klasse som har vært vanlig tidligere.

Brutto/netto – faktor

Arealnormen viser **nettoareal** for den enkelte funksjon. Det vil si tilgjengelig gulvareal i de rom som inngår i funksjonen. Summen av nettoarealene gis så et påslag på 40% for å angi byggets bruttoareal. **Bruttoareal** måles fra utside kledning yttervegg, og således inngår kommunikasjonsareal, teknisk areal, vegger/konstruksjonsareal i dette. En brutto/netto-faktor på 1,4 tar høyde for de krav som stilles i TEK10 til isolasjon, universell utforming osv.

Sør-Odal kommune	1 parallell			3 parallell			2 parallell			3 parallell		
	B100	B150	B200	B500	B550	B600	K600	U240	U270	Pr.elev	Pr.elev	Pr.elev
SKOLETYPE:												
GENERELT LÆRINGSAREAL:												
GENERELLE LÆRINGSAREAL	400	4,00	800	2 000	4,00	2 400	4,00	960	4,00	1080	4,00	4,00
ELEV GARDEROBER/TOALETT	80	0,80	160	400	0,80	480	0,80	144	0,60	162	0,60	0,60
SFO-BASE	20	0,20	40	100	0,20	120	0,20	84	0,14			
SUM GENERELT LÆRINGSAREAL:	500	5,00	1 000	2 500	5,00	3 000	5,00	1 104	4,60	1242	4,60	4,60
SPESIELT LÆRINGSAREAL:												
SKOLEKJØKKEN	85	0,85	85	85	0,17	85	0,15	85	0,17	85	0,35	85
BIBLIOTEK*	40	0,40	60	125	0,25	135	0,25	100	0,17	75	0,31	75
NATURFAG	50	0,50	60	75	0,15	75	0,14	100	0,17	105	0,44	105
MUSIKK	70	0,70	80	110	0,22	110	0,20	150	0,25	130	0,54	130
KUNST OG HÅNDVERK	110	1,10	120	250	0,68	250	0,45	300	0,50	190	0,79	190
SUM SPESIELT LÆRINGSAREAL	355	3,55	470	645	1,29	710	1,18	585	2,44	585	2,17	2,17
PERSONAL- OG ADMINISTRASJON												
ADMINISTRASJON (INKL SFO-LEDER)	38	0,38	38	64	0,13	64	0,11	64	0,11	59	0,25	59
LÆRERARBEIDSPASSER M/STØTTEFUNKSJONER	60	0,60	120	300	0,60	360	0,60	145	0,60	165	0,60	165
MØTEROM	20	0,20	20	50	0,10	60	0,10	40	0,10	40	0,17	45
PERSONALROM	20	0,20	24	78	0,16	92	0,15	38	0,16	38	0,16	44
PERSONALGARDEROBER/TOALETT	15	0,15	18	59	0,12	69	0,12	29	0,12	33	0,12	33
SUM PERSONAL- OG ADMINISTRASJONSAREAL	153	1,53	190	551	1,10	645	1,08	311	1,29	346	1,28	1,28
ANDRE FUNKSJONER:												
KANTINE*	30	0,30	45	150	0,30	180	0,30	90	0,30	90	0,38	90
HELSE/PP/TLOGOPED*	15	0,15	20	30	0,06	30	0,05	30	0,05	30	0,13	30
DRIFT OG LAGER*	40	0,4	55	125	0,25	125	0,23	75	0,21	75	0,31	75
SUM ANDRE FUNKSJONER	85	0,85	120	305	0,61	320	0,56	195	0,81	195	0,81	195
SUM NETTOAREAL ekskl idrettsareal	1 093	10,93	1 455	4 001	8,00	4 321	7,86	2 195	9,14	2 368	8,77	8,77
SUM BRUTTOAREAL ekskl idrettsareal (NETTO* B/N faktor)	1,40	1 530	2 037	5 601	11,20	6 049	11,00	3 072	12,80	3 315	12,28	12,28
IDRETTAREAL (SAL/GARD/BIROM)	200	2,00	350	700	1,40	700	1,17	350	1,17	350	1,46	350
SUM NETTOAREAL inkl idrettsareal	1 293	12,93	1 805	4 701	9,40	5 021	8,98	2 544,5	10,60	2 718	10,07	10,07
SUM BRUTTOAREAL (NETTO* B/N faktor) :	1 810	18,10	2 527	6 561	13,16	7 029	12,58	3 562	14,84	3 805	14,09	14,09
I bruttoareal inngår tekniske rom, veggtykkelser, gangareal m.m.												

4

Areal- og kapasitetsanalyse

Uten en helhetlig gjennomgang av kommunens skoleanlegg vil vurderingen av hvor mange elever og ansatte den enkelte skole har plass til i stor grad være basert på lokalt skjønn ved den enkelte skole. I dette kapitlet vurderes elevkapasiteten i grunnskolene etter fastsatte metoder, slik at alle skolene blir vurdert etter de samme kriteriene. Dette for å sikre en mest mulig likebehandling og lik areal- og kapasitetsvurdering.

4.1 METODER FOR BEREGNING

Vurderingen av elevkapasiteten til en skole gir et anslag på hvor mange elever skolen kan ha plass til, og eventuelt potensialet for økt kapasitet ved ombygging/utbygging. I Sør-Odal benytter Norconsult en kombinasjon av flere metoder for å beregne elevkapasiteten ved den enkelte grunnskole:

1. Kapasitet ut fra netto generelt læringsareal gjøres ved å registrere og summere **netto** læringsareal som elevene benytter, dvs. klasserom, grupperom, formidlingsrom, allrom, garderobes, SFO, mv. Dette arealet blir dividert med 5 m² pr. elev for barneskolene og 4,6 m² for ungdomsskolene – tilsvarende det netto arealet Norconsult anbefaler ved planlegging av nye grunnskoler i Norge. Sør-Odal kommune har ikke vedtatt en egen arealnorm ved skoleutbygging, og Norconsult har derfor utarbeidet forslag til arealnorm for kommunen.

En svakhet ved denne metoden, er at den ikke tar hensyn til skoleanleggets bygningsmessige struktur. Skoler med store garderobes og innvendige løsninger som er lite formålstjenlige for skolevirksomheten kommer ofte ut med for høy kapasitet.

2. Kapasitet ut fra antall klasserom gjøres ved å telle klasserom, og multiplisere med antall elever i hvert klasserom. Det er i hovedsak lagt til grunn 28/30 elever som normalkapasitet i et klasserom på 60 m². I beregningene benyttes det derfor en faktor på 2,0 til 2,5 pr. elev i rommet – alt etter om skolen disponerer støttefunksjoner / grupperom i tilknytning til klasserommet (jf. Veileder for Miljørettet helsevern). Klasserom som har en liten formålstjenlig utforming (f.eks. søyler, vinkler, fastmontert inventar, mv) får fratrukket i vurderingen av elevkapasitet for det enkelte rom. Metoden integrerer ikke kapasiteten i spesialisert læringsareal, grupperom eller garderobes - og disse blir vurdert særskilt jf. pkt. 3 under. Antall klasserom er samtidig viktig for skolens gruppestørrelse og antall trinn/klasser.

3. Kapasitet i netto spesialisert læringsareal beregnes ved å sammenligne skolens netto areal til spesialiserte funksjoner med erfaringstallet/arealnormen for en sammenlignbar skole. Det gjøres så en vurdering av kapasiteten til det enkelte spesialrom. Metoden avdekker ikke om det er samsvar mellom kapasiteten i spesialrommet og det samlede elev-/gruppetallet ved skolen, og dette må derfor gjøres særskilt.

4. Gymsal / idrettsareal med garderobeser blir vurdert som egen kategori, slik at skoler med store idrettsflater ikke får en kunstig høy kapasitetsvurdering jf. pkt. 3. og 4.

Vurdering av klasseromskapasiteten (pkt. 2) over, vurderer hvor mange elever skolen har plass til ved 100 % utnyttning av hvert enkelt klasserom. Det er viktig påpeke at en slik kapasitetsutnyttning er rent teoretisk og vil aldri samsvare med faktisk elevtallsfordeling. Variasjon i elevtall og antall grupper på de ulike trinnene, hensyn til pedagogisk forsvarlig gruppestørrelse og kapasiteten til byggets tekniske anlegg medvirker til dette. Mange skoleanlegg må til tider følgelig ha et elevtall som overskrider vurdert elevkapasitet, og må dermed benytte spesialrom, auditorium, mv. til generelle læringsareal.

4.2 ANALYSE – DISENÅ SKOLE

Disenå		
	Areal	Antall rom
Samla bruttoareal	-	
Netto generelt læringsareal	647 m²	
Klasserom	495 m ²	7 rom
Grupperom	-	-
Garderobeser og toalett	152 m ²	8 rom
SFO	-	-
Andre generelle arealer (Fellesareal, baseareal, allrom etc.)	-	-
Netto spesialisert læringsareal	264 m²	
Mat og helse	90 m ²	1 rom
Musikk	-	-
Naturfag	-	-
Kunst og håndverk	73 m ²	1 rom
Bibliotek	101 m ²	1 rom
Andre spesialareal	-	-
Nettoareal personalavdeling	206 m²	
Lærerarb.pl.	75 m ²	
Kontor	21 m ²	
Forkontor	15 m ²	
Møterom	-	
Personalrom	49 m ²	
Personalgarderobeser/WC	25 m ²	
Kopi og arkiv	20 m ²	
Annet personalareal	-	

Disenå skole har et samlet **netto generelt læringsareal** på 647 m². Dette tilsier en kapasitet på 130 elever, eller 21 - 22 elever pr. årstrinn.

Klasseromskapasitet. De 7 klasserommene varierer i størrelse mellom 50 og 80 m², og summerer seg til 495 m². SFO disponerer ikke eget areal men benytter et av klasserommene og skolekjøkkenet. Skolen har ikke grupperom eller areal til alle spesialromfunksjoner, og det er derfor valgt å benytte 2,5 m² pr. elev i beregningen. Klasseromskapasiteten blir da 198 elever, noe som gir 28 elever i hver klasse. Seks av rommene har kapasitet til dette, men det minste klasserommet har et areal som gjør det lite egnet til elevgrupper over 20 elever. Dermed må de seks andre gruppene være på 29 – 30 elever.

Netto spesialisert læringsareal summerer seg til 264 m², og er fordelt på skolekjøkken, kunst og håndverk og bibliotek. Størrelsen på skolekjøkken og kunst og håndverk samsvarer med det Norconsult anbefaler for nye barneskoler for ca. 200 elever, mens

bibliotekets areal samsvarer med en barneskole for 400 elever. Det er viktig å merke seg at skolen ikke har naturfagrom eller eget rom for musikkundervisning. Norconsult vurderer at de spesialrommene Disenå skole har er egnet til skolens virksomhet, men det bør etableres rom for naturfag og musikk.

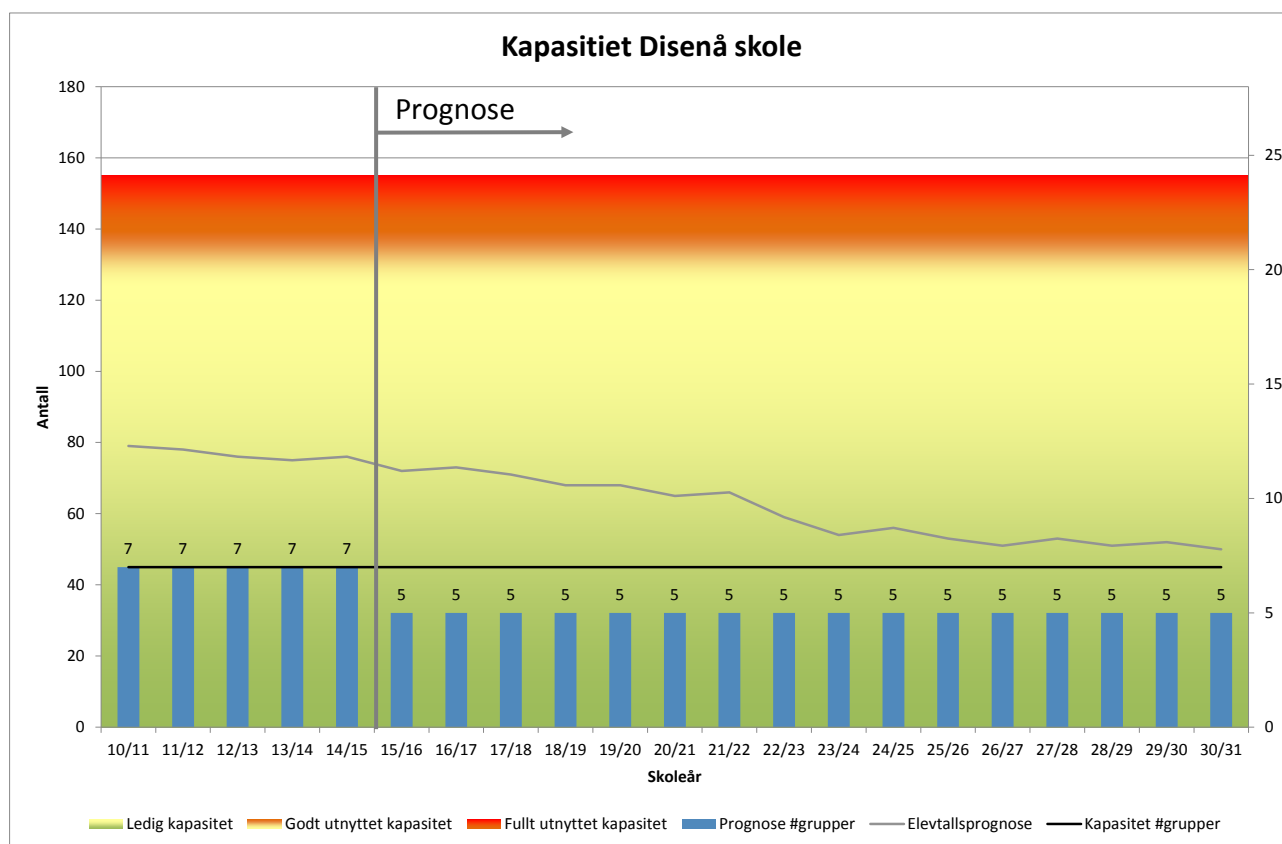
Skolens idrettsareal består av ett sett garderobeser, apparatrom og gymsal. Arealet er funksjonelt og dekker skolens behov.

Personalarealene ved skolen er tilfredsstillende for det lærerantallet skolen har i dag, men også for det lærerantallet en fullt utnyttet kapasitet vil gi. Personalet har ikke tilgang til møterom.

4.2.1 Norconsult samlede vurdering av Disenå skole

Under forutsetning av at biblioteket etableres i det minste klasserommet og at biblioteket blir klasserom, vurderes den samlede kapasiteten til Disenå skole å være maksimalt 150 – 175 elever. Elevene må da fordeles på 7 grupper med mellom 20 og 25 elever pr. gruppe. Med et maksimalt elevtall i alle gruppene vil den pedagogiske funksjonaliteten bli utfordret. Skolebyggets mangel på grupperom og spesialrom vil gjøre det vanskelig for lærerne å dele elevene inn i ulike gruppestørrelser og gjennomføre undervisningsaktiviteter som har behov for andre arealrammer enn det klasserommet gir.

Disenå skole har i dag god plass til de elevene som er ved skolen. Med det synkende elevtallet vil det også i framtiden være ledig kapasitet.

Skoleanleggets pedagogiske funksjonalitet.

Disenå skole oppleves som et kompakt og oversiktlig skoleanlegg. Selv om det er mangel på spesialrom og grupperom er anlegget godt egnet som framtidig skoleanlegg for det prognostiserte elevtallet. Ved grep som å flytte funksjoner og enkel ombygging oppnås bedre funksjonalitet og en kan avvikle det minste klasserommet. Det er også ønskelig at det etableres spesialrom og møterom.

Uteareal.

Skolens uteareal er tilrettelagt for ulike aktiviteter og har umiddelbar nærhet til friluftsområder og idrettsanlegg. Både uteområdets størrelse og innhold gjør det godt egnet som uteareal for skolen.

4.3 ANALYSE – SANDER SKOLE

Sander		
	Areal	Antall rom
Samla bruttoareal	-	
Netto generelt læringsareal	878 m ²	
Klasserom	443 m ²	8 rom
Grupperom	253 m ²	9 rom
Garderobes og toalett	87 m ²	14 rom
SFO	95 m ²	1 rom
Andre generelle arealer (Fellesareal, baseareal, allrom etc.)	-	-
Netto spesialisert læringsareal	125 m ²	
Mat og helse	-	-
Musikk	-	-
Naturfag	-	-
Kunst og håndverk	-	-
Bibliotek	57 m ²	2 rom
Andre spesialareal	68 m ²	2 rom
Nettoareal personalavdeling	180 m ²	
Lærerarb.pl.	68 m ²	
Kontor	38 m ²	
Forkontor	19 m ²	
Møterom	-	
Personalrom	42 m ²	
Personalgarderobes/WC	-	
Kopi og arkiv	14 m ²	
Annet personalareal	-	

Sander skole har et samlet **netto generelt læringsareal** på 872 m². Dette tilsier en kapasitet på 175 elever, eller 25 elever pr. årstrinn.

Klasseromkapasitet. De 8 klasserommene varierer i størrelse mellom 50 og 60 m², og summerer seg til 443 m². I tillegg kommer 9 grupperom på 253 m² og SFO-areal på 95 m². Skolen har relativt godt med grupperom, men mangler areal til de fleste spesialromfunksjoner. Det er derfor valgt å benytte 2,2 m² pr. elev i beregningen. Klasseromkapasiteten blir da 200 elever, noe som gir mellom 22 og 27 elever i hvert klasserom.

Netto spesialisert læringsareal summerer seg til 125 m², og er fordelt på bibliotek og datarom. Skolen disponerer i tillegg et skolekjøkken i samfunnshuset som ikke er tatt inn i arealanalysen. Størrelsen på biblioteket samsvarer med det Norconsult anbefaler for nye barneskoler for ca. 150 elever. Det er viktig å merke seg at skolen ikke har naturfagrom, musikkrom eller egnet rom for kunst og håndverk.

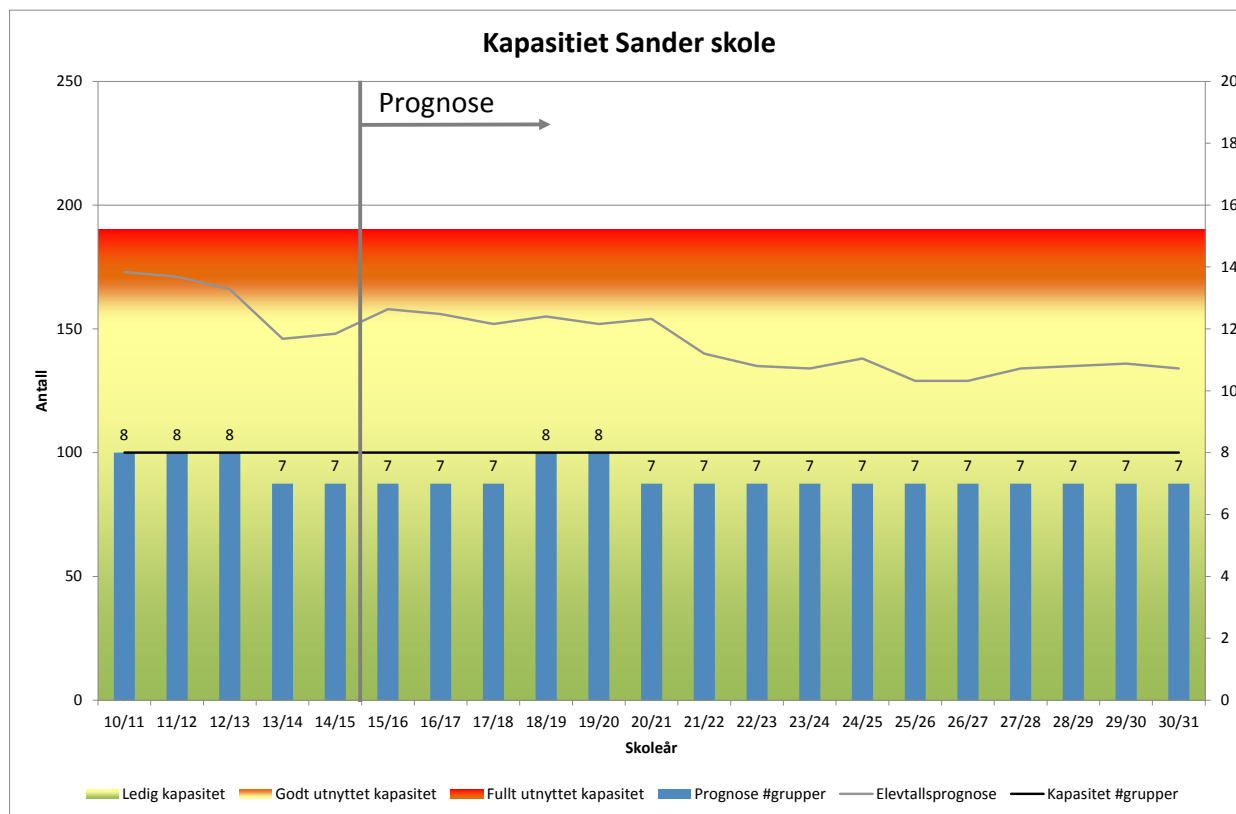
Sander skole benytter idrettsareal i samfunnshuset på skoletomten til undervisning i kroppsøving. Idrettsarealet består av ett sett garderobes, apparatrom og gymsal. Arealet er funksjonelt og dekker skolens behov.

Med unntak av toalett og garderobes er personalarealene ved skolen tilfredsstillende for det lærerantallet skolen har i dag, men også for det lærerantallet en fullt utnyttet kapasitet vil gi. Personalet har ikke tilgang til møterom.

4.3.1 Norconsult samlede vurdering av Sander skole

Norconsult vurderer Sander skole til å være en tradisjonell klasseromskole med kapasitet til 8 klasser. Manglende tilgang til spesialrom gjør det nødvendig med ekstra plass i klasserommene for å gjennomføre aktiviteter i f. eks. kunst og håndverk. Skolens kapasitet vurderes derfor til å være mellom 180 og 200 elever. Med et maksimalt elevtall i alle gruppene vil den pedagogiske funksjonaliteten bli utfordret. Arealene i SFO-bygget er ikke tatt inn i denne vurderingen siden de framstod med en meget uhensiktsmessig bygningsmessig funksjonalitet. Selv om bygget pusses opp vil det ikke få en framtidsrettet funksjonalitet, og kommunen bør vurdere å sanere bygget.

Sander skole vil samlet ha plass til det prognostiserte elevtallet, men kan få en utfordring med antall grupper. Prognosen angir at det enkelte år kan komme inntil 28 elever i et par av gruppene. Dette vil trolig ikke utløse behov for gruppedeling på disse trinnene siden andre trinn har mellom 15 og 20 elever.

Skoleanleggets pedagogiske funksjonalitet.

Hovedbygget ved Sander skole oppleves som kompakt og oversiktlig, og vurderes som egnet til framtidig skoleanlegg for det prognostiserte elevtallet. Men de akustiske forholdene i dagens SFO-areal bør utbedres, og størrelsen til kontorarbeidsplasser og annet støtteareal for lærerne kan med fordel økes. Videre er det behov for rom til musikk, naturfag og forming.

Uteareal.

Skolens uteareal er tilrettelagt for ulike aktiviteter, og både uteområdets størrelse og innhold gjør det godt egnet som uteareal for skolen. En eventuell sanering av SFO-bygget kan gi skolen et større uteareal.

4.4 ANALYSE – SLÅSTAD SKOLE

Slåstad		
	Areal	Antall rom
Samla bruttoareal	-	
Netto generelt læringsareal	813 m2	
Klasserom	450 m2	7 rom
Grupperom	102 m2	5 rom
Garderobes og toalett	144 m2	14 rom
SFO	116 m2	2 rom
Andre generelle arealer (Fellesareal, baseareal, allrom etc.)	-	-
Netto spesialisert læringsareal	138 m2	
Mat og helse	74 m2	1 rom
Musikk	-	-
Naturfag	-	-
Kunst og håndverk	-	-
Bibliotek	64 m2	1 rom
Andre spesialareal	-	-
Nettoareal personalavdeling	205 m2	
Lærerearb.pl.	63 m2	
Kontor	31 m2	
Forkontor	11 m2	
Møterom	57 m2	
Personalrom	31 m2	
Personalgarderobes/WC	13 m2	
Kopi og arkiv	-	
Annet personalareal	-	

Slåstad skole har et samlet **netto generelt læringsareal** på 813 m². Dette tilsier en kapasitet på 163 elever, eller 25 elever pr. årstrinn.

Klasseromkapasitet. De 7 klasserommene varierer i størrelse mellom 60 og 80 m², og summerer seg til 450 m². I tillegg kommer 5 grupperom på 102 m² og SFO-areal på 116 m². Skolen burde hatt noen flere grupperom og mangler areal til de flere spesialromfunksjoner. Det er derfor valgt å benytte 2,4 m² pr. elev i beregningen. Klasseromkapasiteten blir da 187 elever, noe som gir 25 – 26 elever i de minste klasserommene og 27 – 28 elever i de største klasserommene.

Netto spesialisert læringsareal summerer seg til 138 m², og er fordelt på bibliotek og skolekjøkken. Størrelsen på biblioteket samsvarer med det Norconsult anbefaler for nye barneskoler for ca. 150 elever. Mens skolekjøkkenet samsvarer med en barneskole for 200 elever. Det er viktig å merke seg at skolen ikke har naturfagrom, musikkrom eller egnet rom for kunst og håndverk.

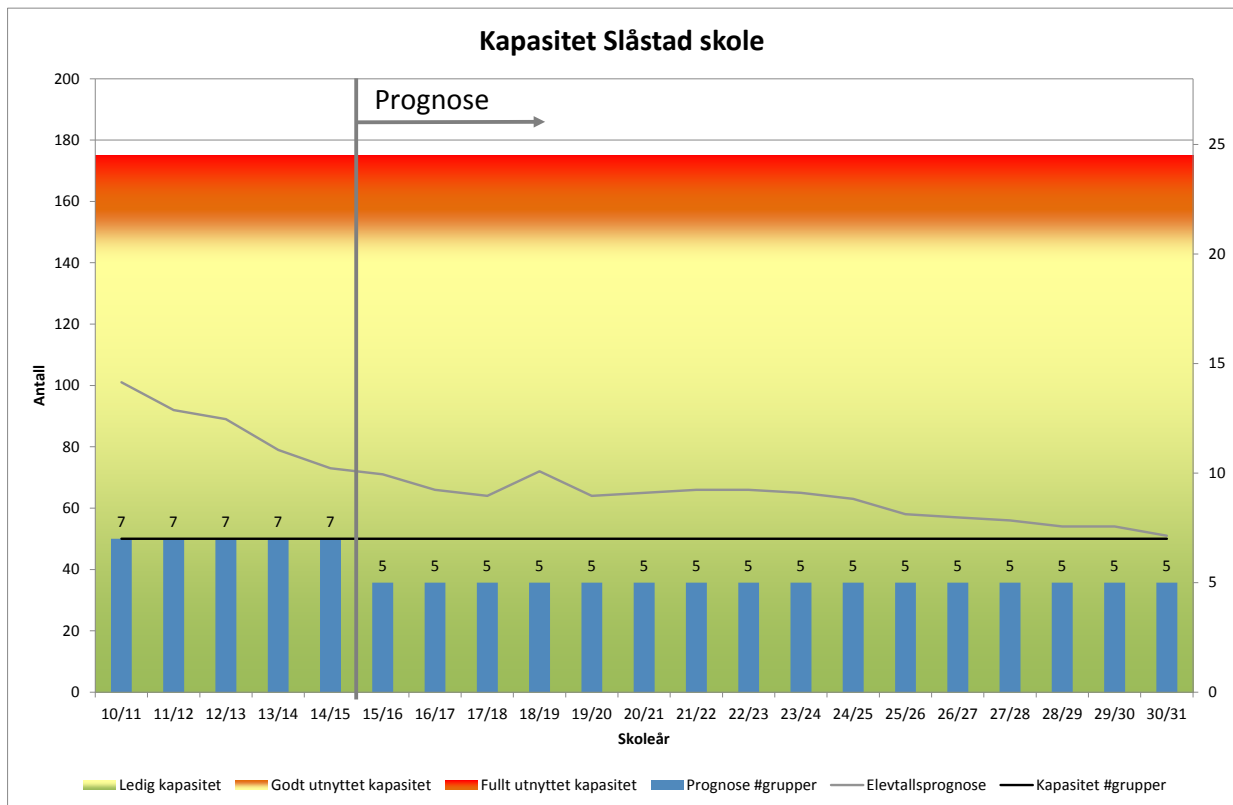
Slåstad skole gjennomfører kroppsøving i samfunnshusets del av bygget. Areal består av ett sett garderobes, apparatrom og gymsal. Arealet er funksjonelt og dekker skolens behov.

Personalarealene ved skolen er tilfredsstillende for det lærerantallet skolen har i dag, men også for det lærerantallet en fullt utnyttet kapasitet vil gi.

4.4.1 Norconsult samlede vurdering av Slåstad skole

Norconsult vurderer Slåstad skole til å være en tradisjonell klasseromskole med kapasitet til 7 klasser. Manglende tilgang til spesialrom gjør det nødvendig med ekstra plass i klasserommene for å gjennomføre aktiviteter i f. eks. kunst og håndverk. Skolens kapasitet vurderes derfor til å være mellom 170 og 180 elever. Med et maksimalt elevtall i alle gruppene vil den pedagogiske funksjonaliteten bli utfordret.

Slåstad skole har hatt god plass til sine elever de siste fem årene, og prognosen tyder på at dette også vil være tilfelle i framtiden. Elevtallet er synkende og skolen vil trolig drifte færre enn sju i framtiden.

Skoleanleggets pedagogiske funksjonalitet.

Slåstad skole oppleves som et kompakt og oversiktlig skoleanlegg. Selv om det er mangel på spesialrom vurderes anlegget som egnet til framtidig skoleanlegg for det prognostiserte elevtallet, men det bør etableres areal til musikkrom, naturfagrom og verksteder for forming.

Uteareal.

Skolens uteareal er tilrettelagt for ulike aktiviteter og har nærhet til store friluftsområder. Både uteområdets størrelse og innhold gjør det godt egnet som uteareal for skolen.

4.5 ANALYSE – ULLERN SKOLE

Ullern		
	Areal	Antall rom
Samla bruttoareal	-	
Netto generelt læringsareal	433 m²	
Klasserom	231 m ²	5 rom
Grupperom	88 m ²	6 rom
Garderobes og toalett	28 m ²	10 rom
SFO	48 m ²	1 rom
Andre generelle arealer (Fellesareal, baseareal, allrom etc.)	37 m ²	1 rom
Netto spesialisert læringsareal	122 m²	
Mat og helse	48 m ²	1 rom
Musikk	-	-
Naturfag	-	-
Kunst og håndverk	-	-
Bibliotek	74 m ²	1 rom
Andre spesialareal	-	-
Nettoareal personalavdeling	90 m²	
Lærerearb.pl.	34 m ²	
Kontor	16 m ²	
Forkontor	-	
Møterom	-	
Personalrom	31 m ²	
Personalgarderobes/WC	10 m ²	
Kopi og arkiv	-	
Annet personalareal	-	

Ullern skole har et samlet **netto generelt læringsareal** på 433 m². Dette tilsier en kapasitet på 87 elever, eller ca. 12 elever pr. årstrinn.

Klasseromkapasitet. De 5 klasserommene varierer i størrelse mellom 35 og 60 m², og summerer seg til 231 m². I tillegg kommer 6 grupperom på til sammen 88 m² og SFO-areal på 37 m². Skolen har relativt godt med grupperom, men mangler areal til de fleste spesialromfunksjoner. Det er derfor valgt å benytte 2,2 m² pr. elev i beregningen. Klasseromkapasiteten blir da 105 elever, noe som gir mellom 16 og 28 elever i hvert klasserom.

Netto spesialisert læringsareal summerer seg til 122 m², og er fordelt på bibliotek og skolekjøkken. Størrelsen på biblioteket samsvarer med det Norconsult anbefaler for nye barneskoler for ca. 300 elever og skolekjøkkenet har kapasitet til 12 elever. Det er viktig å merke seg at skolen ikke har naturfagrom, musikkrom eller egnet rom for kunst og håndverk.

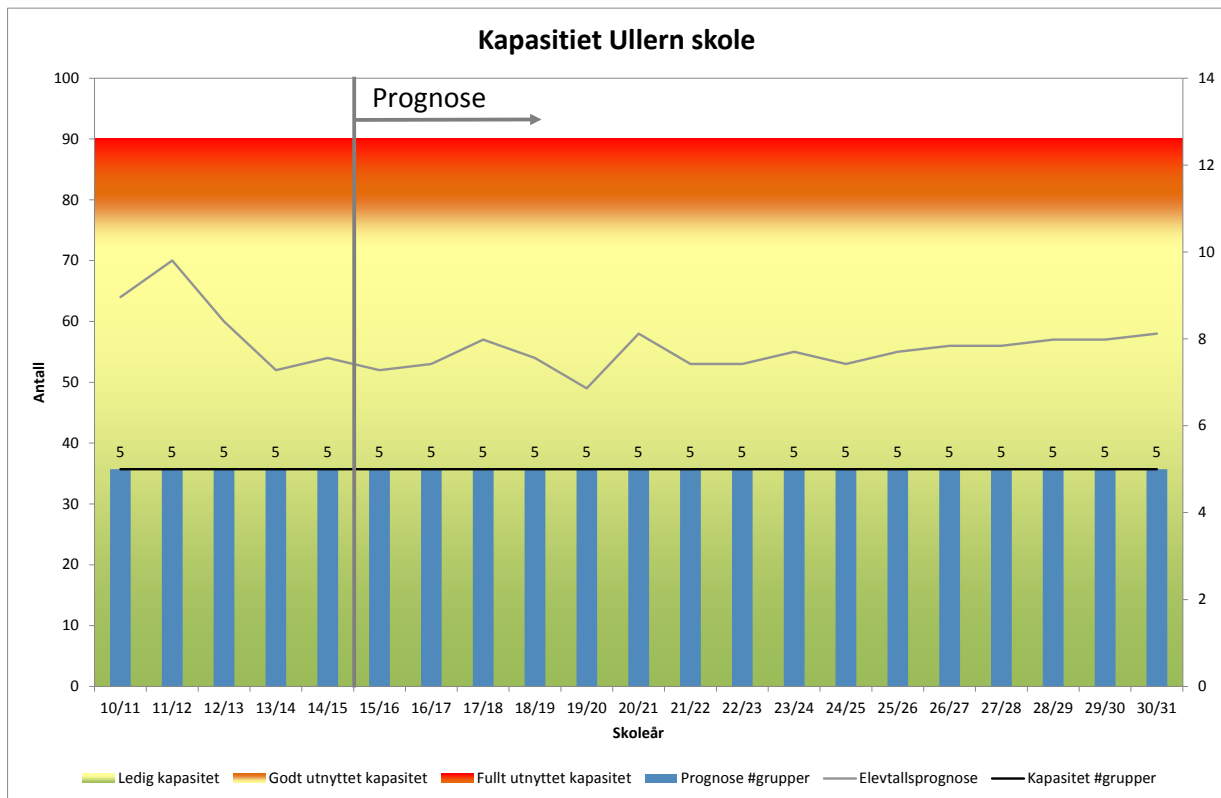
Ullern skole benytter idrettsareal i samfunnshuset på skoletomten til undervisning i kroppsøving. Idrettsareal består av ett sett garderobes, apparatrom og gymsal. Arealet er funksjonelt og dekker skolens behov.

Personalarealene ved skolen er til dels mangelfull, spesielt gjelder det for rektorkontoret. Personalrom og lærerarbeidsplasser er tilfredsstillende for det lærerantallet skolen har i dag, men også for det lærerantallet en fullt utnyttet kapasitet vil gi. Personalet har ikke tilgang til møterom.

4.5.1 Norconsult samlede vurdering av Ullern skole.

Norconsult vurderer Ullern skole til å være en klasseromskole med kapasitet til 5 klasser. Manglende tilgang til spesialrom og behov for fådelt grupper gjør det nødvendig med ekstra plass i klasserommene, blant annet for å kunne gjennomføre aktiviteter i fag som kunst og håndverk. Skolens kapasitet vurderes derfor til å være mellom 80 og 90 elever, fordelt på grupper mellom 16 og 25 elever. Med et maksimalt elevtall i alle gruppene vil den pedagogiske funksjonaliteten bli utfordret.

Ved Ullern skole er det i dag 5 grupper, og prognosen antyder at dette også vil være tilfelle framover. Selv med et svakt stigende elevtall vil det være mye ledig kapasitet ved skole de kommende årene.

Skoleanleggets pedagogiske funksjonalitet.

Ullern skole oppleves som et kompakt og oversiktlig skoleanlegg og vurderes som egnet til framtidig skoleanlegg for det prognostiserte elevtallet. Det må vurderes å etablere rom til musikk, naturfag og forming, mens det for personalet er behov for møterom og bedre kontor for rektor.

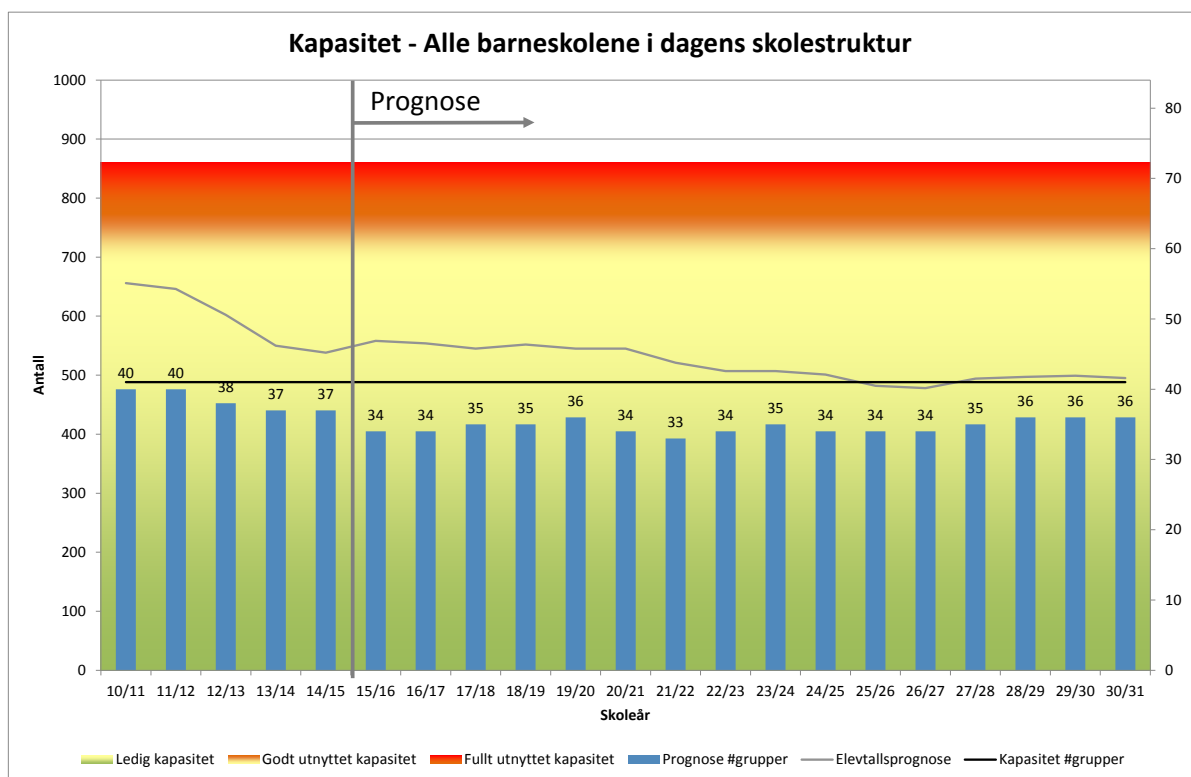
Uteareal.

Skolens uteareal er tilrettelagt for ulike aktiviteter og har nærhet til store friluftsområder og idrettsanlegg. Både uteområdets størrelse og innhold gjør det godt egnet som uteareal for skolen.

4.6 OPPSUMMERING AV KAPASITETEN PÅ BARNETRINNET – MYE LEDIG Plass OG AREALER I DE KOMMUNALE BARNESKOLENE

Når vi ser på den samlede kapasiteten for alle barneskolene i dagens skolestruktur, er det mye ledig skolekapasitet i de kommunale barneskolene. Kommunen disponerer gjennom sine fem barneskoler 41 klasserom. Norconsult vurderer at disse klasserommene har en teoretisk maksimal kapasitet til å ta imot 860 elever. Elevtallsprognosen tilsier en elevtallsutvikling på barnetrinnet mellom 500-550 elever. Dette gir en ledig kapasitet på ca. 200-300 elever i dagens skolestruktur.

Ingen kommuner klarer «å fylle» opp alle sine skoleanlegg maksimalt. Derfor vil ikke en 100 prosent utnyttning av skolearealene være realiserbart, men figuren under viser skoleanleggenes kapasitet mot forventet elevtallsutvikling. Det er brukt klassesdelingstall tilpasset den enkelte skoles areal- og klasseromsforutsetninger.

4.7 ANALYSE – SØR-ODAL UNGDOMSSKOLE

Sør-Odal ungdomsskole		
	Areal	Antall rom
Samla bruttoareal	-	
Netto generelt læringsareal	1 354 m ²	
Klasserom	859 m ²	14 rom
Grupperom	187 m ²	10 rom
Garderobes og toalett	105 m ²	13 rom
SFO	-	-
Andre generelle arealer (Fellesareal, baseareal, allrom etc.)	203 m ²	2 rom
Netto spesialisert læringsareal	744 m ²	
Mat og helse	91 m ²	1 rom
Musikk	107 m ²	3 rom
Naturfag	205 m ²	4 rom
Kunst og håndverk	272 m ²	4 rom
Bibliotek	70 m ²	1 rom
Andre spesialareal	-	-
Nettoareal personalavdeling	351 m ²	
Lærerarb.pl.	123 m ²	
Kontor	68 m ²	
Forkontor	16 m ²	
Møterom	18 m ²	
Personalrom	71 m ²	
Personalgarderobes/WC	32 m ²	
Kopi og arkiv	9 m ²	
Annet personaleareal	16 m ²	

Sør-Odal ungdomsskole har et samlet **netto generelt læringsareal** på 1353 m². Dette tilsier en kapasitet på 294 elever, eller 98 elever pr. årstrinn.

Klasseromkapasitet. De 14 klasserommene (ett benyttes i dag til datarom) varierer i størrelse mellom 56 og 70 m², og summerer seg til 859 m². I tillegg kommer 10 grupperom på 187 m². Skolen mangler noen grupperom, men har tilgang til nødvendige spesialrom. Det er derfor valgt å benytte 2,3 m² pr. elev i beregningen. Klasseromkapasiteten blir da 373 elever, noe som gir mellom 25 og 30 elever i hvert klasserom.

Netto spesialisert læringsareal summerer seg til 744 m², og er fordelt på kunst og håndverksrom, bibliotek, skolekjøkken, naturfagsaler og musikkrom. Det samlede arealet til spesialrom samsvarer med det Norconsult anbefaler for nye ungdomsskoler for ca. 500 elever. De fleste spesialromfunksjonene har en størrelse som samsvarer godt med skolens kapasitet i de generelle læringsarealene, mens det i naturfagsalene trolig er

overkapasitet.

Sør-Odal ungdomsskole benytter idrettshallen på tilstøtende tomt til undervisning i kroppsøving. I tillegg er det svømmebasseng i skoleanlegget som skolen også benytter. Arealene er funksjonelle og dekker skolens behov.

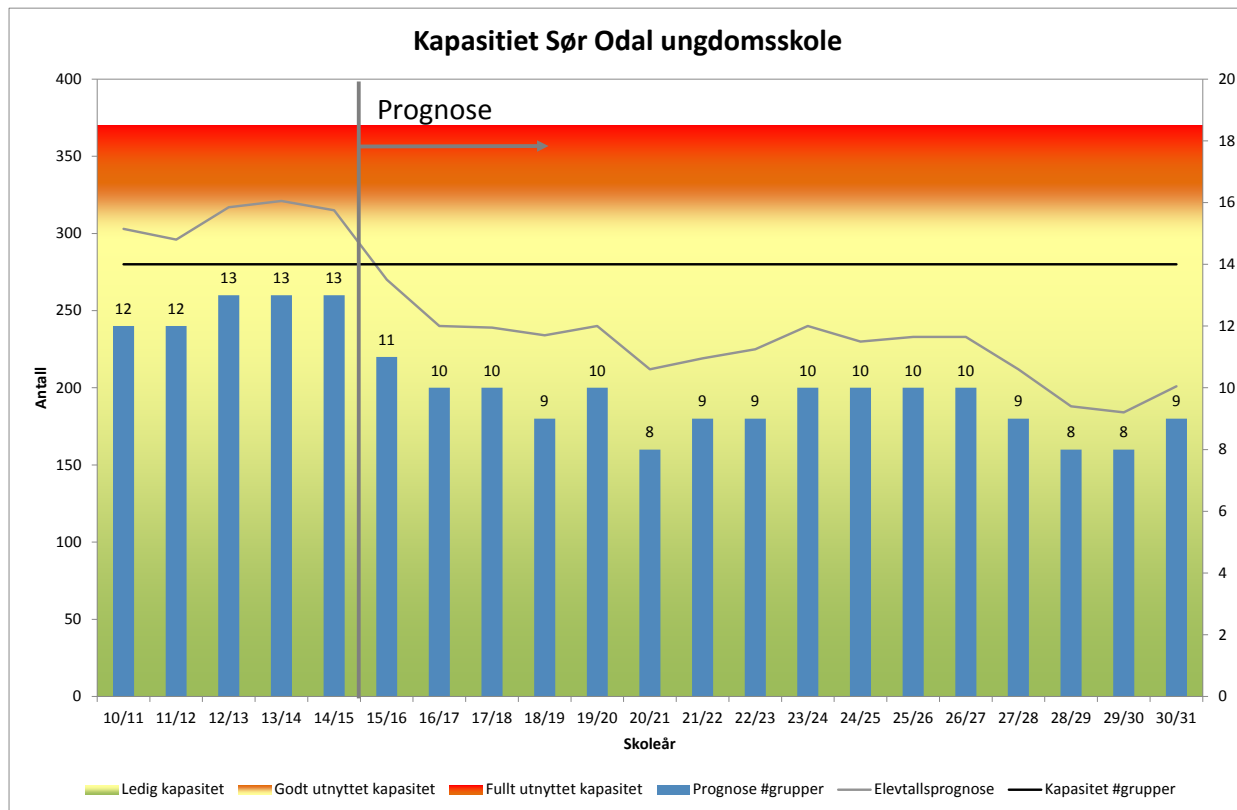
Selv om kontorarbeidsplassene for lærerne oppleves som trange er de tilfredsstillende for det lærerantallet skolen har i dag. De tilgjengelige kontor og støtteareal for administrasjonen er tilfredsstillende. Det er mangel på møterom både for administrasjonen og for lærerne.

4.7.1 Norconsult samlede vurdering av Sør-Odal ungdomsskole.

Norconsult vurderer Sør-Odal ungdomsskole til å være en tradisjonell klasseromsskole med kapasitet til 14 klasser. Manglende tilgang til grupperom gjør det nødvendig med ekstra plass i klasserommene og skolens kapasitet vurderes derfor til å være mellom 360 og 380 elever, fordelt på grupper med mellom 25 og 30 elever. Med et maksimalt elevtall i alle gruppene vil den pedagogiske funksjonaliteten bli utfordret.

Elevtallet ved ungdomsskolen er synkende og gjør at skolen vil ha god plass til å ta imot det prognostiserte elevtallet. Et synkende elevtall gir også et synkende gruppetall og skolen vil ha plass til det forventete antall grupper.

Skoleanleggets pedagogiske funksjonalitet.

Dagens skoleanlegg består av tre selvstendige bygg, og hovedbygget består igjen av fire adskilte soner. For å komme mellom de ulike sonene må elevene gå utendørs, og i tillegg oppleves avstanden mellom sonene som lang. For lærerne gjør avstanden sitt til at mye tid går med til å forflytte seg. Slik de generelle læringsarealene er organisert er det vanskelig for skolen å samle klassene på samme årstrinn i en sone. De spesialiserte læringsarealene er plassert slik at det er vanskelig for fagene å ha sambruk om arealene. En ville i et nytt skoleanlegg for eksempel kunne plassere naturfag og formingsverkstedene nær hverandre, og skolekjøkken, musikk og samlingsareal nær hverandre. Av spesialrommene er det skolekjøkkenet som har en god funksjonalitet i et fint fysisk læringsmiljø. For elevene er det i hovedsak sentraliserte toalettanlegg i underetasjen av Realskolebygget og en må ut for å komme til dem. I Arstuen er det desentraliserte toalett.

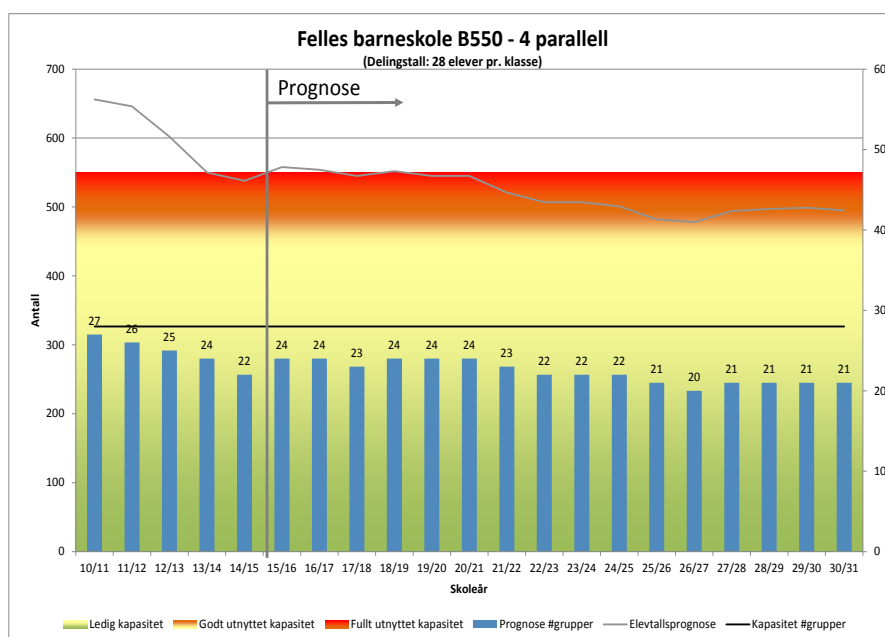
Samlet sett er skoleanlegget lite funksjonelt sammenlignet med mer kompakte skoler hvor funksjonene har en gjennomtenkt plassering i forhold til hverandre. Den smale bygningskroppen til Realskolefløyen, de mange bygningene og alderen på bygningene tilsier at det ikke vil være funksjonelt, eller økonomisk hensiktsmessig, å rehabilitere anlegget og fortsette driften. Men det bør gjøres en grundig teknisk gjennomgang av byggene før en kan konkludere på den økonomiske siden. Ved en eventuell rivning og nybygg bør en videreføre dagens svømmeanlegg.

Uteareal.

Utearealet består utelukkende av asfalterte flater med mindre gressplener rundt. Området er ikke tilrettelagt for ulike og varierte aktiviteter, men framstår som «grått og kjedelig» og nedslitt. Arealmessig er det plass til det prognostiserte elevtallet.

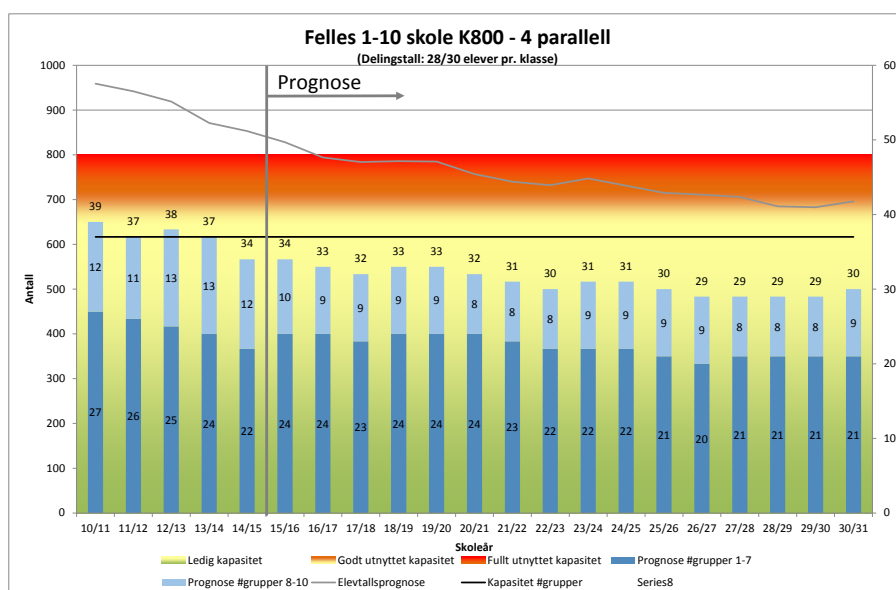
4.8 FELLES BARNETRINN (MODELL 1) – KLASSEROMSBEHOV BASERT PÅ ELEVTALLSPROGNOSEN

I figuren under er elevtallsprognosen for hele barnetrinnet vist i en ny felles barneskole dimensjonert for 550 elever (B550) - som en fire parallell skole med 28 klasserom. Med et klassedelingstall på 28 elever, vil en skole med 28 klasserom være mer enn tilstrekkelig til å møte behovene i prognosen.

4.9 FELLES 1-10 SKOLE (MODELL 2) – KLASSEROMSBEHOV BASERT PÅ ELEVTALLSPROGNOSEN

I figuren til venstre er elevtallsprognosen og kapasiteten i en samlet 1-10 skole for 800 elever presentert. Ut fra prognosene vil det være behov for fire paralleller på barnetrinnet og tre paralleller på ungdomstrinnet fram mot 2030. Dette tilsvarer en skole for 800 elever.

5 Perspektivvurderinger

5.1 PEDAGOGISK PERSPEKTIV

Sør-Odal kommune har «Kvalitet i skolen» som satsingsområde for oppvekstsektoren, og det er et mål å få mest mulig læring for elevene innenfor de tilgjengelige ressursene. Ved å reflektere gjennom noen punkter med utgangspunkt i kost-nytte-verdi, forsøker vi å finne hvilke disponeringer gir mest nytte, og hvilken effekt de ulike faktorene har for kvaliteten i skolen?

5.1.1 *Nytt bygg – endrede rammer – god mulighet for å endre praksis og utvikle kvaliteten.*

Skolebygg er ikke den viktigste faktoren for elevenes læring. Bygg, som isolert faktor, gir ikke økt læring. Men det kan imidlertid være et vesentlig bidrag dersom det samtidig settes inn andre tiltak der samvariasjonen mellom tiltakene betyr mer enn den enkelte faktor for seg selv.

Det er sammenheng mellom pedagogikk, rammefaktorer og læring. Nye bygg med endrede rammefaktorer gir en god, og nødvendig, mulighet til å forbedre pedagogisk praksis med mål om å øke elevenes læring.

Nye skolebygg kan være med å legge til rette for faktorer som betyr noe for elevenes læring, kvaliteten i skolen. Det å legge til rette for fine nye lokaler, lærersamarbeid, kultur preget av åpenhet og synlighet, tilhørighet og å bygge sterke faglige miljø, kan være vesentlige punkter i dette. Funksjonelle og oppdaterte bygg kan frigi tid og ressurser til å arbeide med elevenes læring.

I hvor stor grad strukturendringer og store skolebygginvesteringer blir vellykkede og får effekt på elevenes læring, henger sammen med hvilke prosesser det pedagogiske personalet får underveis og i hvor stor grad de får ta del i og forstår hensikten med valgte løsninger og lærer seg å ta i bruk de nye byggene. Lærerne og annet pedagogisk personale er de viktigste partene i dette. Prosesser hvor representanter fra elevene, foreldre, lag og organisasjoner og nærmiljø ellers er med, vil ha betydning for hvordan kommunens disponeringer i valg av struktur, type anlegg og bygg vil bli mottatt.

Det er ikke slik at elevenes læring er lærernes aleneansvar. Men all skoleforskning viser at lærerne er viktige for elevenes læring. Skolen må derfor i størst mulig grad organiseres slik at det pedagogiske personalet kan konsentrere seg om læring.

Det som har størst innvirkning på elevenes læring er det som skjer i læringsøktene. Hvordan læringen blir ledet og hvordan læringsaktivitetene og elevenes sosiale relasjoner blir ivarettatt i gruppen, betyr mye. Det at pedagogisk praksis er lagt opp slik at det er mye variasjon i undervisningen, samtidig som det er kultur for at «slik gjør vi det på vår skole» er viktige momenter for læringsutbyttet. Varierte læringsformer betyr ikke at ulike lærere underviser forskjellig, men at elevene møter varierte måter å lære på. At lærer vet hva elevene lærer og at læringen og

undervisningen er synlig betyr mye. Tilbakemelding til elevene, slik at de ser sin egen læring i et metaperspektiv gir stor effekt. (Hattie 2009).

Hvilke type skolebygg elevene går på, vil i begrenset grad påvirke de nevnte faktorene. Men samvariasjon av faktorer gir stor effekt (Grubb 2008). I en prosess der skolestruktur og skolebygg skal velges, kreves det at alle parter samhandler, helt fra politisk nivå, kommuneadministrasjon, skoleledelse, pedagogisk personale til elevene selv. Sammen må de sette elevenes læring i sentrum og medvirke til at alle faktorer i og rundt skolen drar i samme retning. Det stilles store krav til alle som er involvert i elevenes læring å gjøre sitt for at kvaliteten i skolen blir best mulig. Det er vanskelig for en lærer eller en skoleleder å gjøre dette på egenhånd. Samarbeid er avgjørende.

Lærersamarbeid. Michael Fullan (2014) understreker betydningen av å dra i samme retning. Det utvikler kollektiv kapasitet, og skoler som gjør det bra har delingskultur og samarbeidskultur. Kvaliteten i lærersamarbeidet slår ut på elevenes læring. Kompetansebygging skjer i fellesskap der lærerne lærer sammen (Knut Roald 2012). Å lære å lære å lære (selv å lære hvordan jeg skal lære elevene å lære) i team der man tar utfordringer sammen. Det kreves profesjonelle læringsfellesskap for å klare å møte dagens krav til kvalitet i skolen. Kursing i klasserommet på egen skole, sammen med andre, med stor grad av feedback, gir langt større effekt. Å legge til rette for skoler der man får til utvikling og samarbeid, sammen med andre er viktig.

Skoleledelse. Et team av ledere gir større sannsynlighet for å lede en styrt utvikling. Det kreves samarbeid om god drift og gode ramme faktorer fra kommunalt nivå, og sterk involvering av skolelederne i det som skjer innad i skolen. Robinson et al 2008 viser at ledere som direkte involverer seg i elevenes undervisning gir massivt utslag.

Rekruttering. Det er avgjørende viktig å skaffe gode lærere, og et sentralt spørsmål er: Hvor vil de beste lærerne jobbe? Gode lærere ønsker å jobbe på gode skoler (dette kan sammenlignes med utøvere innen idrett – de beste vil være i de beste klubbene). Gode lærere blir motivert av et godt fagmiljø, gode kolleger, flinke ledere. Hvordan skolen er satt opp, organisert og drives betyr noe for å kunne rekruttere og beholde det pedagogiske personalet. Dette vil igjen påvirke læringsresultatene.

Forventninger. Høye forventninger der det uttrykkes at det er ingen grenser for hva elevene kan lære – at alle er dedikerte – at alle kan og vil - gir effekt for læringen. Susanna Loeb mener at den faktoren forskere ikke har funnet nok ut av enda ift hva som påvirker elevenes læring er normer. Michael Fullan sier: A tool is only as good as the mindset using it. Et verktøy er bare så godt som vi har kunnskap (mindset) til å bruke det.

Skolen har også en oppdragerfunksjon. Begrepet dannelse kan forstås som summen av det faglige, sosiale og kulturelle aspektet ved opplæringen, og skolen skal ivareta alle disse aspektene. Det er en nær sammenheng mellom det å gi elevene så mye kunnskap og innsikt som mulig (utdannelse) og utvikling av dannelse.

Fremtiden skole (NOU 2015:8)

Det såkalte Ludvigsenutvalget har nettopp avlevert sin utredning om fremtidens skole. Her legges det særlig vekt på kompetansebehov på bakgrunn av utviklingstrekk i samfunnet. Utvalget anbefaler fire kompetanseområder som grunnlag for fornyelse av skolens innhold

- ✓ -fagspesifikk kompetanse

- ✓ -kompetanse i å lære
- ✓ -kompetanse i å kommunisere, samhandle og delta
- ✓ -kompetanse i å utforske og skape

Utvalget anbefaler beskrevne tiltak for å imøtekomme planlegging, dialog og forankring, skolebasert kompetanseutvikling, etter- og videreutdanning og lokalt læreplanarbeid, faktorer som de påpeker er av avgjørende betydning for å utvikle fremtidens skole. Det er disse kravene en ny skole møter når den skal utvikle sin kvalitet.

5.1.2 **Bygningsmessig fokus**

Fysisk likeverdige læringsmiljø

Et godt læringsmiljø må stå i fokus ved etablering av nye skoleanlegg, oppgradering av eksisterende og ved endring av skolestruktur. Det er mange element som er viktige for å skape en god skole, bl.a. at virksomheten har gode og hensiktsmessige lokaler og areal både inne og ute. Skolens uteareal og bygg må være godkjent i henhold til forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager.

Skolens uteområde er en viktig del av det fysiske læringsmiljøet. Det er ikke bare størrelsen på tomten som er avgjørende, men også hvordan uteområdet kan legges til rette for det antallet barn/elever anlegget blir planlagt for. Nærliggende areal som kan benyttes i undervisning og i pauser må også tas med i vurderingen. Et viktig prinsipp i valg av skolestruktur bør være at elevene som bytter skole skal få et godt fysisk læringsmiljø på den nye skolen. Planlagte bygningsmessige tiltak bør være ferdige før elevene blir flyttet til den nye skolen.

Hvilke skoleanlegg bør det satses på i framtiden?

Det er mange element som påvirker prosessen med å skape en god skole. Det er blant annet de fysiske rammebetingelsene, de økonomiske rammebetingelsene og personal- og elevtallet ved den enkelte skole. At skoleanlegget er godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern er i seg selv ingen garanti for at de fysiske rammene hjelper lærerne til å skape et godt læringsmiljø. Likeledes er det heller ikke nok i seg selv at anlegget har hensiktsmessige lokaler og uteareal dersom de ikke kan brukes etter intensjonen. Den enkelte skoles bygningsmessige standard, beskaffenhet og funksjonalitet bør vurderes i forbindelse med strukturelle endringer. En bør så vurdere om skoleanlegg med dårlig teknisk og bygningsmessig kvalitet, kombinert med lav pedagogisk funksjonalitet, skal videreføres. Denne vurderingen kobles så til økonomiske analyser, og ofte viser det seg mer hensiktsmessig å bygge nytt framfor omfattende rehabiliteringer og ombygginger av gamle skoleanlegg.

5.1.3 **Betydningen av skolestørrelse**

I forbindelse med vurdering av de tre alternativene er det en sentral oppgavene å utrede konsekvenser av skolesammenslåinger og etablering av større skolemiljøer. Når sammenhengen mellom kvalitet og skolestørrelse undersøkes, tas flere kvalitetsdimensjoner med.

I den forskningen vi har sett på spriker resultatene når det gjelder sammenlikningen av kvalitet på små og store skoler. Det synes også som det praktiseres en temmelig upresis bruk av betegnelse "stor" og "liten", og vi starter derfor med å tallfeste en forståelse av hva som er en stor og liten skole.

Skolestørrelser og skoletyper

I Norge eksisterer det ikke en absolutt grense for hvor stor en skole kan være, men når elevtallet blir høyere enn 450 (jf. opplæringslova) bør en ha tenkt gjennom hvor store skoler en vil ha.

Vurderingene bør gjøres opp mot det pedagogiske og organisatoriske tilbud kommunen ønsker å tilby i skolen, samtidig som en må vurdere kostnadene ved de ulike alternativene opp mot hverandre. Kunnskapsløftet tilrår kommunene i størst mulig grad å etablere fulldelte barneskoler (1-7), kombinertskoler 1-10 og ungdomsskoler (8-10). Men enkelte kommuner i Norge har valgt å etablere skoler for 1. – 4. trinn, 5. – 7. trinn og 8. – 10. trinn.

Hva er en stor og hva er en liten skole?

I internasjonal sammenheng er skoler med 300-900 elever av middels størrelse (nedre grense er gjerne avhengig av årstrinn), mens man i Norge kaller dette for store skoler. Pr. i dag er det bare enkelte videregående skoler som har mer enn 1000 elever i Norge, men dette er relativt nytt og man kan fremdeles telle på fingrene antall skoler av denne størrelsen.

Vurderingen av skolestørrelse, og hva som er "stort" og hva som er "lite", varierer sterkt fra land til land, og region til region. Statistisk Sentralbyrås (SSB) offisielle statistikk over skoler og elevtall gir en pekepinn på hva som kan vurderes som stort eller lite i Norge. Oversikten under viser sammensetning av ulike skolestørrelser, landet sett under ett for skoleåret 2014/15:

Elevtall	Antall elever	% av elevene	Antall skoler	% av skolene
0 - 99	43 669	7,06 %	886	30,70 %
100 - 299	224 107	36,21 %	1 155	40,02 %
300 - 449	213 284	34,46 %	589	20,41 %
450 -	137 895	22,28 %	256	8,87 %
Sum	618 955	100,00 %	2 886	100,00 %

Tallene viser at det er langt vanligere med skoler under 300 elever i Norge, enn med skoler over 300 elever. I internasjonal forstand regnes vanligvis skoler opp til 300 elever på barnetrinnet (og 900 på "high school nivå") som små skoler, mens man må over 1000, og på høyere klassetrinn over 1500, for at skolene skal betraktes som store. Resultatene fra internasjonal forskning må forstås i lys av dette. Den norske forskningen om skolestørrelse har derimot ofte tatt utgangspunkt i svært mye mindre skoler, med under 50 elever og aldersblandede grupper i fådelt skoler, i små bygder.

Når elevtallet på en skole har stor betydning på ressursbruken på skolen, er skolestrukturen viktig for kommunens utgifter. Dette er fullt mulig når en kan planlegge og bygge helt på nytt.

Selv om skolestrukturen er en lokal politisk beslutning er den ikke utelukkende bestemt av forhold som kommunene selv kan påvirke. Opplæringsloven omtaler skolestørrelse, og er formulert slik at nye skoler ikke bør ha en størrelse på mer enn 450 elever. Loven setter likevel ikke begrensninger for en skoles størrelse, og det er i dag en rekke skoler i Norge som har flere elever enn 450 (256 skoler/ 8,9% av norske skoler). I praksis står kommunen fritt ved valg av skolestørrelser, men velger man å etablere store skoler må det være en forutsetning at de utformes slik at det ikke oppstår uheldige virkninger for elevene.

I **Sør-Odal** vil kommunestyrets bestilling innebære at to av alternativene vil gi skolestørrelser over 450 elever, mens en videreføring av eksisterende skolekretser innebærer en barneskole i kategorien 100-299 elever over.

Trenden i norsk skole er tydelig, ved at det har vært en merkbar sentralisering og fremvekst av større skoler. Særlig gjelder dette for skolestørrelser i kategorien 100-299 elever og kategorien 300 – 449 elever.

Skolestørrelse eller ikke?

Samvariasjon mellom faktorer og koblinger og sammenhenger mellom rammefaktorer, handlinger og tiltak gir større effekt enn et tiltak alene (Grubb 2009). Mange valg begrunnes ut fra enkeltfaktorer og enkle ressurser. Valg av skolestruktur ut fra små eller store klasser kan nevnes som eksempel, eller små og store skoler som et annet eksempel. Klassestørrelse kombinert med andre tiltak som endring av undervisning, redusert klassestørrelse kombinert med bruk av høyt kvalifiserte lærere. Utvidet skoledag kombinert med mer presist innhold, har større sjanse for å gi utslag på elevenes læring enn om faktorene brukes/endres alene. Et positivt klima eller positivt læringsmiljø kan ikke kjøpes. Det kreves målrettet arbeid og samhandling over tid. Forskning viser at videreutdanning i seg selv utgjør en marginal forskjell.

Skolen og kommunen kan gjennom endrede rammer og funksjonelle pedagogiske omgivelser få drahjelp til utvikling av elevenes læring. Det er ikke mulig i et nytt bygg å bare fortsette som før.

Ved bygging av skoler, valg av skoletype og tilpassing av skolestruktur har man muligheter for å tilrettelegge for de faktorene som gir effekt:

- Samarbeid, fagmiljø, flere å spille på, lærende organisasjon.
- Synlighet, felles kultur, åpenhet.
- Stordriftsfordeler, færre enheter, fleksibilitet, effektivisering.
- Tilpassing av undervisning etter elevenes behov.
- Variert undervisning og varierte gruppestørrelser.

5.2 SAMFUNNSPERSPEKTIV

Kommuneplanen er kommunens overordnede og strategiske styringsverktøy. Sør-Odal kommune vedtok kommuneplanens samfunnsdel 2012-2014 i 2012 og kommuneplanens arealdel 2013-2025 i 2013.

Kommunestyret har gjennom planen plukket ut følgende satsningsområder for planperioden:

- ✓ Befolkningsvekst
- ✓ Oppvekst, kvalitet i skolen

5.2.1 Langsiktig plan- og utviklingsfokus

Kommunen har gjennom kommuneplanens samfunnsdel en strategisk målsetning om å være en fremtidsrettet og attraktiv kommune i vekst. Utviklingen av Skarnes sentrum som et levende og velfungerende kommunesentrum er trukket frem i planen. Dette skal gjøres gjennom blant annet å finne en ideell fordeling mellom boliger, næring, handel/service og offentlige bygg.

By- og tettstedutvikling

Hedmark fylkeskommunes planstrategi sier dette:

«Regjeringen forventer at fylkeskommuner og kommuner har en aktiv planlegging der utvikling av kollektivknutepunkter, folkehelse, miljøvennlig transport og tiltak for å begrense biltrafikk ses i sammenheng med en arealbruk som bygger opp under kollektiv-, sykkel- og gangtransport. De nasjonale forventningene forutsetter at det utarbeides regionale planer som avklarer den overordnede senterstrukturen og gir retningslinjer for etablering av handel i tråd med rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre.»

Attraktivitet er pekt ut som et hovedutviklingsområde i planstrategien. Dette handler om at kommuner og regioner må utvikle sin evne til å tiltrekke seg innbyggere, næringsliv og besøkende. Stedsutvikling er en avgjørende del av arbeidet med attraktivitet, og innebærer blant annet å utvikle et variert boligtilbud og næringsliv, samt gode sosiale og kulturelle tilbud.»

Sør-Odal kommune har et selvstendig planansvar for å tilføre og bygge opp kommunesenteret Skarnes med solide og varierte private og offentlige tjenester. Det vurderes som sentralt at kommunale tjenestetilbud skal styrke kommunesenterets attraktivitet og innhold.

Grunnskoletilbud vil være et naturlig tilbud i kommunens mest folkerike sted. Kommunale tjenester må ligge der elevene bor og kommer til å bo. Hvorvidt ny barneskole på Skarnes skal gå utover Korsmo skolekrets, vil bli et politisk spørsmål. Men utfra et planperspektiv bør nye utbyggingsområder styres mot sentrum - med mulighet for utbygging med mindre arealkonflikter. Utvikling av nye, større boligområder må sees i sammenheng med behovet for infrastruktur.

Sør-Odal kommune bør vurdere skolestrukturen i et langsiktig utviklingsperspektiv som er tilpasset kommunens areal- og transportpolitikk. Eventuelle framtidige endringer i bosettingsmønster er moment som må tas med i strukturvurderingene. Prognosene i denne utredningen tar utgangspunkt i befolkningsutviklingen i skoleområdene og fanger opp denne dimensjonen.

Et skoleanlegg skal stå i mange år og en bør regne en tidshorisont på 50 år. Derfor må skolestrukturen tilpasses de langsiktige «linjene» i kommuneplanen. Næringsetablering, boligbygging, infrastruktur, kommunesenter, offentlige tjenester, mv. er viktige forutsetninger ved lokalisering og valg av tomt for skolebygging. Disse prinsippene må særlig vektlegges ved lokalisering og vedtak om nybygg.

Planleggingen skal bidra til å styrke sykkel og gange som transportform. I større by- og tettstedsområder der økt bruk av sykkel og gange kan bidra til effektive løsninger for transportsystemet, bør det utarbeides planer for et sammenhengende gang- og sykkelnett med høy kvalitet. En felles barneskole på Skarnes for hele kommunen, vil innebære at elever utenfor Korsmo skolekrets må i stor grad skysses med buss.

Kommunale, fylkeskommunale og statlige etater og foretak skal legge retningslinjene til grunn for lokalisering av egne virksomheter.

5.2.2 Arbeidsplasser er trolig viktigst – de kommunale tjenestene må tilpasse seg endrede demografiske rammer.

Verdiskaping er fremhevet som en viktig utviklingsfaktor i kommuneplanens samfunnsdel. Kommunen jobber i dag tett med kommunene i Glåmdalsregionen for å tilrettelegge for nye arbeidsplasser på tvers av kommunegrensene gjennom Byregionprosjektet for Glåmdalsregionen

Det er et godt prinsipp at tiltaksprofilen i denne utredningen er avstemt med forventet samfunnsutvikling lokalt. En skole alene kan ikke sikre bærekraftig utvikling av de enkelte lokalsamfunn. Forvitring av arbeidsplasser og fraflytting skjer uavhengig av den kommunale skoledriften. Det er offentlige og private nærings- og samfunnsstrategier som er hovedgrunnlaget for å etablere livskraftige lokalsamfunn. De kommunale tjenestetilbudene bør som hovedregel dimensjoneres etter behovene for tjenester i lokalsamfunnene.

5.2.3 Vei- og infrastrukturutbygging kan åpne for nye vurderinger

Kommunen har som målsetning å ha en godt tilrettelagt infrastruktur i form av veg og jernbane. Utbygging av en ny firefelts motorveg gjennom kommunen er påbegynt. Jernbaneverket er i ferd med å ruste opp Kongsvingerbanen, og togtilbudet fra Skarnes er kraftig forbedret med timesavganger til og fra Oslo og Kongsvinger

Eksisterende skoler har ofte blitt etablert i en tid da framkommelighet og mobilitet var mer utfordrende enn i dag. Nye veiprosjekter lokalt har gitt bedre framkommelighet, kortere reisetid og tryggere skolevei for elevene. Dette kan endre på forutsetningene i forhold til avstander mellom skolene og hvordan skolestrukturen i framtiden kan og bør innrettes.

På samme måte som at utredningen må ta innover seg føringer fra andre planer i Sør-Odal, bør også resten av planverket i kommunen ta hensyn til framtidige vedtatte endringer i skolestrukturen. Dette kan gjelde for Trafikksikringsplanen og de framtidige behovene for nye gang- og sykkelveier mellom skoler og boområder.

Skolen har en sentral plass i barn og unges liv, og i deres læring og utvikling. Skolen er også en samfunnsinstitusjonen som i stor grad former og lar seg forme av samfunnsutviklingen. Et skoleanlegg som huser ulike lag og organisasjoner med aktivitet utenom skoletid blir et viktig samlingspunkt i samfunnet. Både aktiviteter som gjelder kulturskole, lag og organisasjoner, FAU (Foreldrenes arbeidsutvalg), uorganiserte aktiviteter og skolens egen bruk på ettermiddag og kveld, gjør mange skoler til et nærmiljøanlegg, særlig gjelder dette i mindre lokalmiljø. En samlokalisering av skole, barnehage, idrettsanlegg, kulturarenaer og grønne friområder er med å forsterke dette.

5.2.4 Skolen som arena for allsidig aktivitetsutfoldelse

Barn og unge tilbringer mye av sin hverdag på skolen. Ofte er det de samme barna som benytter skoleanlegget på dagtid, som også vender tilbake til fritidsaktiviteter på kveldstid. Kroppsøvingsfaget i skolen er ikke omfangsrikt nok til å kompensere for en passiv og stillesittende hverdag mange elever opplever. For å motvirke denne passive livsførsel må vi i fellesskap bidra til at forholdene ved skoleanlegget blir lagt godt til rette for allsidig aktivitetsutfoldelse både i og utenom skoletiden.

En viktig innfallsvinkel for å få flere barn, ungdom, familier og eldre til å drive fysisk aktivitet, er å tilrettelegge for sosiale treffsteder med lavterskelpreget aktivitet. Det er derfor viktig at man ikke undervurderer idretts- og skoleanleggenes betydning som sosiale treffsteder i nærmiljøet.

Skolene og samfunnshusene i Sør-Odal har en sentral rolle som nettverksbygger i nærmiljøet, både gjennom samarbeidet skole - hjem, og som fysisk arena for kultur- og fritidsaktiviteter for alle aldersgrupper. Skolens beliggenhet og samlokalisering med andre kommunale anlegg har betydning for hvordan anlegget blir brukt.

5.2.5 Skolen som sosialt treffsted

En skole representerer en viktig institusjon i lokalmiljøet og er et identitetsskapende element i lokalmiljøet. Skolen er et samlingspunkt og fysisk base for aktiviteter også utenom skoletid. Kveldsaktiviteter, 17. mai feiringer, valglokale, mv gjør at de fleste innbyggerne i skolekretsen har et forhold til skolen. Mange opplever skolen i nærmiljøet som et kvalitativt godt kommunalt tilbud, uavhengig av elevtallsutviklingen. Mange nyere skoler i Norge har de senere årene etablert kantine, gode formidlingsarealer og kombinasjonsløsninger med skolekjøkkenareal, allrom/amfi, scene osv. og dette gir muligheter for å ta i bruk arealer til ulike formål både i og utenom skoletiden. I byggeprosjekter bør det derfor tenkes på at fleksible løsninger for kantine, formidlingsarealer, kunst- og håndverksareal, kombinasjons-løsninger med mat og helseareal, allrom/amfi, scene osv. gir en mulighet for nettopp dette.

5.2.6 Folkehelse

Ny Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) trådte i kraft 1. januar 2012 og erstattet deler av kommunehelsetjenesteloven og lov om fylkeskommuners oppgaver i folkehelsearbeidet. Folkehelseloven skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevne sosiale helseforskjeller.

Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot ytre helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen. Folkehelsearbeidet er sektorovergripende og omfatter tiltak i mange samfunnssektorer med sikte på å:

- Utvikle et samfunn som legger til rette for positive helsevalg og sunn livsstil
- Fremme trygghet og medvirkning for den enkelte og gode oppvekstvilkår for barn og ungdom
- Forebygge sykdommer og skader

I dette arbeidet er det vesentlig at folkehelsehensyn ivaretas på tvers av sektorer. Folkehelseloven løfter frem fem grunnleggende prinsipper for folkehelsearbeidet; prinsippet om å utjevne sosiale helseforskjeller, "helse i alt vi gjør" (Health in All Policies), bærekraftig utvikling, føre-var og medvirkning. Kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter har alle et ansvar i folkehelsearbeidet, og loven retter seg mot alle forvaltningsnivåer. Regelverket legger til rette for bedre samordning på tvers av forvaltningsnivåene og på tvers av sektorer. Statlige helsemyndigheter og fylkeskommunene får en tydeligere rolle i å bistå kommunene.

Lokalnivået er den viktigste arena i det helsefremmende arbeidet, og tverrsektorielt samarbeid i kommunen er avgjørende for at nasjonale handlingsplaner og regionale programmer skal lykkes. Politikk og tiltak som skaper økt fysisk aktivitet er en effektiv investering for å bedre helsen, styrke livskvaliteten og forebygge kronisk sykdom, og bidrar også til økonomisk og bærekraftig utvikling.

Med folkehelsearbeid menes den innsatsen vi legger i å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer barn og unge sin helse og trivsel. Sør-Odal kommune skal fremme folkehelse innen de oppgaver og de virkemidler kommunen er tillagt. Utviklingen av gode skoleanlegg er et viktig folkehelseverktøy som er med å sikre et godt tilbud til barn og unge, sikre et godt arbeidsmiljø for

ansatte og elever og bidra til at skolen blir en positiv og miljøskapende faktor i et trygt og inkluderende lokalmiljø.

Folkehelse i skolen

Skolen er kanskje den viktigste folkehelsearenaen i samfunnet, og den er viktig av flere årsaker. Mest fordi det er her vi møter alle barn og unge, og fordi grunnlaget for å bli gode samfunnsborgere legges nettopp i barne- og ungdomsårene. Derfor er det viktig at kommunen sikrer et skolemiljø og et skoletilbud som bygger opp under god folkehelse.

Opplæringsloven sier at alle elever i grunnskoler og videregående skoler har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring (§ 9a-1). Ettersom alle barn og unge tilbringer ca. 30 000 timer i allmenndannende institusjoner, er disse arenaene viktige for å etablere gode aktivitetsvaner og sikre daglig fysisk aktivitet. Barn og unge oppholder seg i stadig lengre tid på skolen, både i undervisningssammenheng og i fritiden. Gjennom arbeid i skolen er hensikten å nå sentrale nasjonale målsettinger om å utjevne sosiale ulikheter i kosthold og fysisk aktivitet, samt sikre like muligheter for alle, uavhengig av evner og funksjonsnivå (Fysisk aktivitet og måltider i skolen, 2007). Videre viser forskning at det er en nær sammenheng mellom utdanning og god helse.

Skole og utearealer har fått økt betydning for fysisk aktivitet og der igjennom barnas helse og trivsel. Under skisseres mulige tiltak som kan gjennomføres:

- Opparbeide skolenes uteområder til gode aktivitetsarenaer
- Ta i bruk skoleveien som arena for daglig fysisk aktivitet
- Sterkere fokus på utvikling av gode nærmiljøanlegg
- Stedsbasert læring (Læring utendørs)
- Mer fysisk aktivitet som integrert del av det daglige opplegget, helst minimum 1 time per dag
- Øke kompetanse for pedagogisk personell på området fysisk aktivitet, kroppsøving, helse og livsstil

5.3 ØKONOMISK PERSPEKTIV

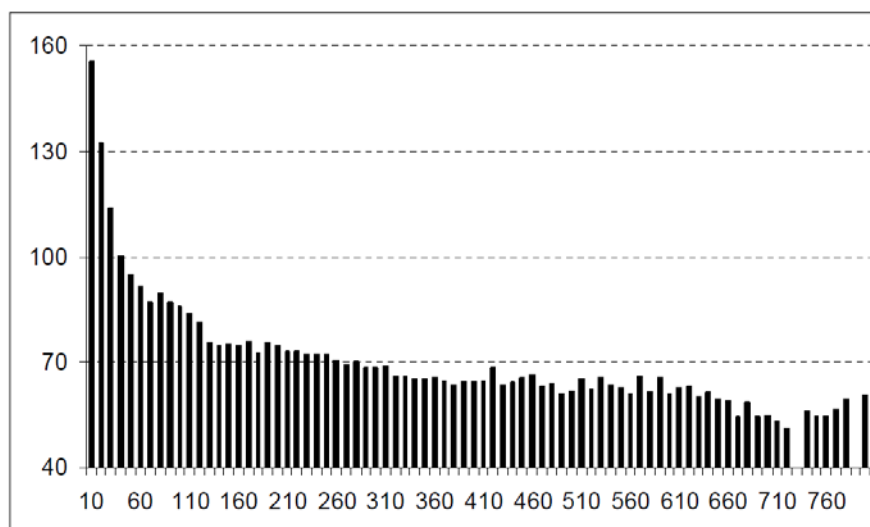
Det er en klar sammenheng mellom skolestørrelse og størrelsen på kostnadene. Store skoler med mange elever i klassene er som oftest rimeligere enn små skoler med færre elever, fordi store skoler har flere elever å fordele felleskostnadene på.

5.3.1 Skolestruktur, skolestørrelse og kostnader

En desentralisert skolestruktur med mange skoler gir økte netto driftsutgifter samlet sett og per elev i forhold til en mer sentralisert skolestruktur med færre skoler. En sammenstilling av KOSTRA - tall for brutto driftskostnader i kommunene viser en tendens til at kompakte og folketette kommuner har et lavere kostnadsnivå per innbygger og samtidig flere elever per skole. Dette bekrefter også at demografi og geografi påvirker kostnadsnivå og muligheten for å organisere i større skoleenheter. Opplæringslovens § 8-2 presiserer at:

«I opplæringa skal elevane delast i klassar eller basisgrupper som skal vareta deira behov for sosialt tilhør. For delar av opplæringa kan elevane delast i andre grupper etter behov. Til vanleg skal organiseringa ikkje skje etter fagleg nivå, kjønn eller etnisk tilhør. Klassane, basisgruppene og gruppene må ikkje vere større enn det som er pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarleg. Klassen eller basisgruppa skal ha ein eller fleire lærarar (kontaktlærarar) som har særleg ansvar for dei praktiske, administrative og sosialpedagogiske gjeremåla som

gjeld klassen eller basisgruppa og dei elevane som er der, mellom anna kontakten med heimen.»

I departementets merknad til paragrafen heter det at skolene selv, innenfor skoleeiers rammer, vil kunne bestemme hvordan opplæringen skal organiseres, deriblant om det skal være faste elevgrupper, hvilken størrelse de skal ha, hvor ofte de skal endres, og hvordan de skal brukes i de

forskjellige opplærings situasjonene.

De samlede utgiftene til grunnskolen kan betraktes som et resultat av elevsammensetning, valgt skolestruktur, og prioritering av skolesektoren. En analyse av Falch m.fl.(2005) viser sammenhengen mellom skolestørrelse og ressursbruk på skolenivå. Analysen gir et innblikk i "kostnadsfunksjonen" for skolene. Størrelsen på skolene følger av skolestrukturen som er en kommunal beslutning.

Figuren nedenfor gir et bilde av hvordan antall lærertimer per elev avhenger av skolestørrelse. I figuren er skolene gruppert slik at skoler med 10-19 elever er i den første gruppen, deretter skolene med 20-29 elever, osv. Stolpene viser gjennomsnittlig antall lærertimer per elev innen hver gruppe. Figuren viser at realinnsatsen per elev reduseres når skolene blir større, men at reduksjonen avtar med elevtallet. Det meste av stordriftsfordelene synes å være uttømt når elevtallet passerer 300, men ressursbruken avtar også noe for ytterligere økning i skolestørrelsen.

I regresjonsanalysene rapportert i Falch m.fl. (2005), er det tatt hensyn til at skolepolitikken varierer mellom kommunene, blant annet på grunn av ulikt kommunalt inntektsnivå, ved å inkludere et fullt sett med årsspesifikke effekter for hver enkelt kommune. Analysen predikerer at en skole med 10 elever i gjennomsnitt har 156 lærertimer per elev, og at ressursinnsatsen reduseres til 131 ved 20 elever på skolen, 81 ved 100 elever, 73 ved 300 elever og 71 ved 500 elever. Dette indikerer at figuren gir et rimelig godt bilde av smådriftsulempene, selv om de ikke er riktig så store som indikert. Falch m.fl. (2005) antyder at forskjellene skyldes at kommunal skolepolitikk som påvirker alle skolene i en kommune likt inngår i observerte størrelser i figuren, men er "luket bort" i de predikerte størrelsene basert på regresjonsanalysen. Videre konkluderer man i rapporten at: «Det synes å være en tendens til at små skoler er overrepresentert i kommuner som har relativt stor ressursbruk i skolesektoren og at store skoler er overrepresentert i kommuner som har relativt liten ressursbruk i skolesektoren, gitt den skolestrukturen som er valgt. Dette skyldes nok at små og spredtbygde kommuner tenderer til å ha større frie inntekter enn store kommuner med mer konsentrert bosetting».

Skolestørrelse er vesentlig blant annet fordi det er høyere lærertetthet på små skoler enn på større skoler. Dette vil si at selv om det er få elever på et klassetrinn er det likevel behov for en lærer på

klassestrinnet. Klassedelingsregelen som gjaldt til og med skoleåret 2003/04 medførte at kun de store skolene med flere klasser på hvert trinn kunne ha klasser på en størrelse som var nær maksimum på alle trinn, mens for mindre skoler ville variasjon i elevkullene gi variasjon i klassestørrelse mellom trinnene.

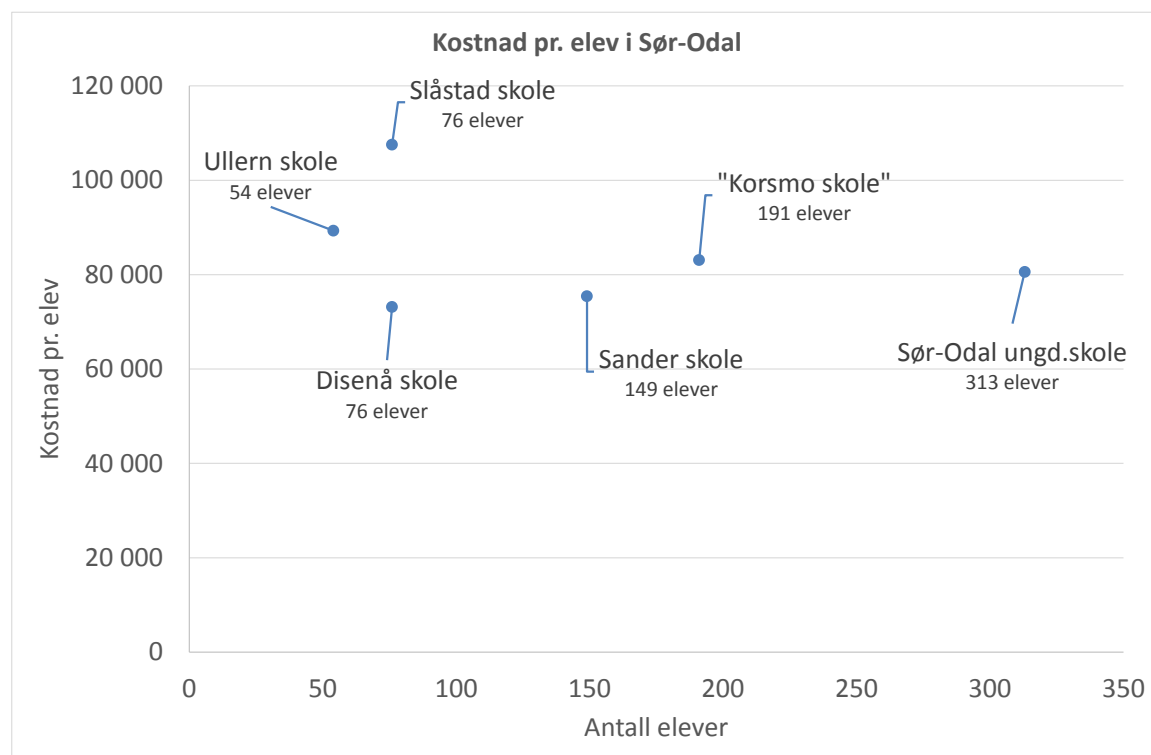
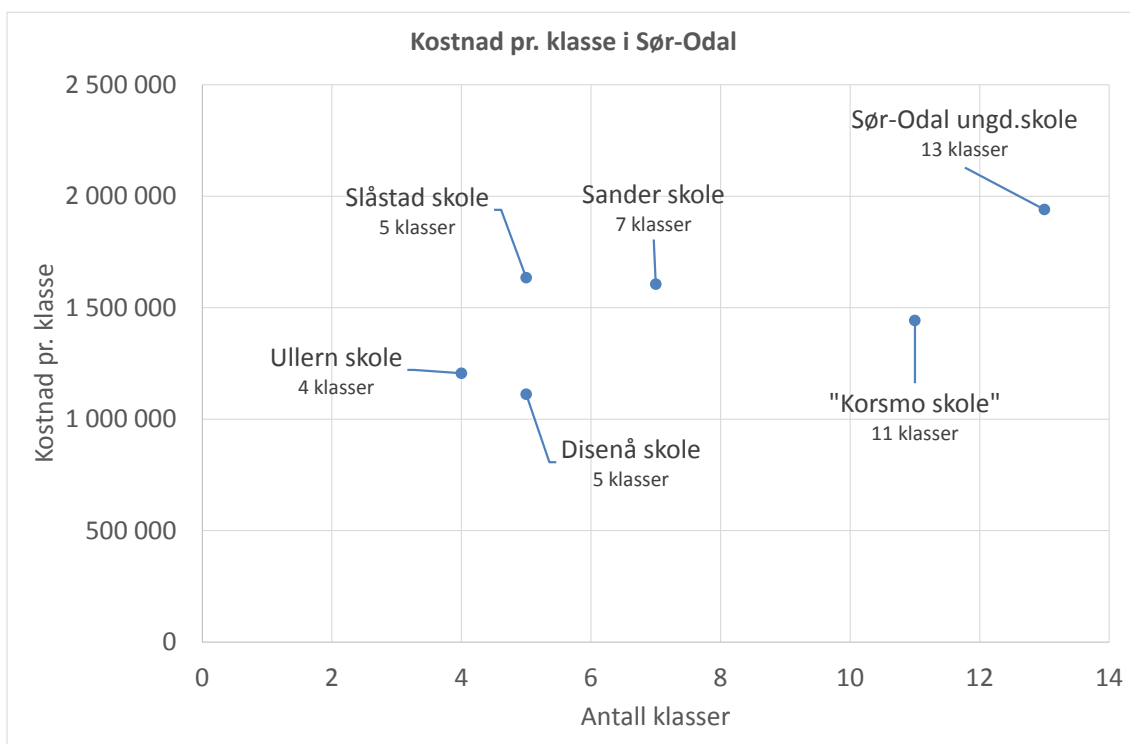
Et hovedproblem ved å analysere skolestruktursspørsmål er å etablere et mål på faktisk skolestruktur. Falch m.fl. tar i sine analyser utgangspunkt i ressursbruk. Hvilken ressursbruk kan forventes i en kommune for den skolestrukturen som er valgt? Forventet ressursbruk avhenger av størrelsen på smådriftsulempene. Når den predikerte ressursbruken løftes til kommunenivå, får man et mål på ressursbruken knyttet til den valgte skolestrukturen: «Beregningen kan illustreres ved å ta utgangspunkt i en kommune med for eksempel 600 elever. Hvis kommunen velger å ha to like store skoler på 300 elever, predikerer modellen en ressursbruk på 73 lærertimer per elev. Hvis derimot kommunen velger å ha seks like store skoler med 100 elever per skole, predikerer modellene en ressursbruk på 81 lærertimer per elev. Ved en skole på 300 elever og tre skoler på 100 elever predikerer modellen 77 lærertimer per elev» (Falch m.fl.2005).

5.3.2 Skolekostnad i Sør-Odal (ekskl. spesialundervisning)

KOSTNADSOVERSIKT Grunnskoler	Undervisning NETTO	Antall klasser	Antall elever	Kostnad pr klasse NETTO	Netto kostnad pr. elev	Gj.snitt klasse størrelse	SFO netto	Forvaltning, drift, vedlikehold netto	Skyss netto
Disenå skole	5 560 492	5	76	1 112 098	73 164	15	216 443		172 596
Sander skole	11 237 400	7	149	1 605 343	75 419	21	380 722		705 486
Slåstad skole	8 174 418	5	76	1 634 884	107 558	15	710 388		381 220
Ullern skole	4 823 333	4	54	1 205 833	89 321	14	376 532		79 560
"Korsmo skole"	15 866 216	11	191	1 442 383	83 069	17	1 228 538		141 351
Sør-Odal ungd.skole	25 222 254	13	313	1 940 173	80 582	24	-		2 029 819
Sum barneskoler	45 661 859	32	546	1 426 933	83 630	17	2 912 623		1 480 213
Sør-Odal ungd.skole	25 222 254	13	313	1 940 173	80 582	24	0		2 029 819
Sum grunnsk.sektor	70 884 113						2 912 623		3 510 032

I tabellen ovenfor ser vi kostnadsbildet av grunnskolen i Sør-Odal (regnskap 2014). Kommunen brukte ca. kr. 71 mill. (netto) til grunnskoleformål i 2014. Det ble gitt undervisning i 32 klasser på barnetrinnet i skoleåret 2013/14 med en gjennomsnittlig kostnad på kr. 1,43 mill. pr. klasse ekskl. spes.ped. På ungdomstrinnet ble det gitt undervisning til 13 klasser med en snittkostnad på 1,94 mill. pr. klasse.

Skysskostnad utgjør en relativt liten andel av det totale skolebudsjettet.

Kostnadsoversikten for grunnskolene i Sør-Odal viser at utgiftene til drift er svært varierende på barnetrinnet. Ser en på kostnad pr. klasse er spriket mellom den dyreste (Slåstad) og den rimeligste (Disenå) på ca. kr 523 000 kr. pr. år. Samtidig er disse skolene sammenlignbare i den forstand at de har likt antall elever og likt antall klasser. Skolene Ullern og Disenå skiller seg fra bilde en vanligvis ser, hvor små fådelte skoler med få elever i klassene bidrar til å øke

snittkostnaden pr. klasse. Ser en på kostnad pr. elev endrer bilde seg noe. Disenå fortsetter å være «rimelig» mens Ullern er kommunens nest dyreste skole.

5.3.3 Skysskostnader, avstand og reisetid

Elever har etter opplæringsloven rett til skoleskyss når skoleveien blir lang, er særlig farlig eller vanskelig. For elever i 1. klasser er skyssgrensen 2 km, mens den for 2. – 10. klasse er 4 km. I tillegg er det en grense for hvor lang gangavstand elever kan ha fra hjemmet og til offentlig transportmiddel før de har krav på særskilt skyss på denne strekningen. Grensen for elever i 1. klasse er satt til 1 km, mens den for elever i 2. – 10. klasse er 2 km. Den tidligere anbefalte totale reisetiden mellom hjem og skole for elever i grunnskolen er ikke lengre gjeldene. I merknad til Ot prp nr. 46 1997/1998 til §16-4 står det:

«Departementet understrekar at skoleskyssen må organiserast slik at elevane får ei akseptabel reisetid. Særleg er det viktig å organisere skyssen for 6-åringane slik at reisetida blir så kort som mogleg. I vurderinga av akseptabel reisetid må gangtid og tid med transportmiddel sjåast i samanheng. Det kan til dømes ikkje leggjast til grunn at avstanden fram til offentleg kommunikasjon kan vere to kilometer for 1. klasse/førskolen og fire kilometer for dei andre klassestega. Desse skyssgrensene løyser ut skyssretten, og det må leggjast til grunn at skyssstilbodet må dekkje størstedelen av totaldistansen. På den andre sida kan elevane vanlegvis ikkje krevje skyss heilt frå heimen. Det må kunne krevjast at eleven går ein rimeleg distanse fram til ein oppsamlingsplass. Kva som er rimeleg distanse, må avgjerast etter ei konkret vurdering, der ein blant anna legg vekt på alderen til eleven og på trafikktryggleik og på kor framkommeleg distansen er. Ettersom det her er tale om konkrete vurderingar, legg departementet ikkje fram noka spesiell lovregulering, men legg til grunn at desse forholda må vere med når ein vurderer om retten til skyss er oppfylt.»

Det er vanskelig å entydig si hva som er akseptabel reisetid for elevene. Tidligere var maksimal anbefalt reisetid én vei (inkludert gangtid, ventetid, transporttid) for elever lovregulert til 45 min. for elever på småtrinnet, 60 min. for elever på mellomtrinnet og 75 min. for elever på ungdomstrinnet, men denne anbefalingen er ikke lenger styrende for kommunene. Merk at elevenes reisetid også inkluderer gang- og ventetid på transportmiddelet. De fleste elevene i Sør-Odal vil ved en etablering av en sentral skole på Skarnes ikke få uakseptabel reise tid

I et folkehelseperspektiv bør det prioriteres at skoleskyss i størst mulig grad unngås. Den daglige aktiviteten det er å gå til og fra skolen er viktig for elevenes fysiske form. Innføringen av obligatorisk daglig fysisk aktivitet for alle elever i skolen er et signal fra statlig hold om viktigheten av dette.

Skyssbehov og kostnader

Skyss på barnetrinnet		14/15
Korsmo	9,1 % av elevene.	17
Disenå	32,9 % av elevene.	25
Sander	58,1 % av elevene.	86
Slåstad	52,0 % av elevene.	38
Ullern	11,1 % av elevene.	6
Sum skyss	32,0 % av elevene	172
Skyss på ungdomstrinnet		
Sør-Odal ungd.skole	67,0 % av elevene	211

Beregning av framtidig behov for og kostnader knyttet til skyss tar utgangspunkt i behovet skoleåret 14/15. For 0-alternativet er det prosentvise skyssbehovet ved hver skole videreført ut prognoseperioden. Tabellen under viser antall elever ved hver barneskole som hadde skyss hele eller deler av skoleåret 14/15, og hvor stor prosentandel de utgjorde av skolens samlede elevtall.

Sør-Odal hadde skoleskyss for 32 % av elevene på barnetrinnet og 67 % på ungdomstrinnet i 14/15. Som grunnlag for beregning av skyssutgifter er prosentatsen for den enkelte skole videreført i prognoseperioden. I alternativ med en felles barneskole er det lagt til grunn skyssbehov ved Skarnes som i dag og 100 % skyss fra resterende skolekretser. Det framtidige beregnede skyssbehovet for hver enkelt skole er vist i tabellen under.

Skysstypen	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	27/28	28/29	29/30	30/31
Kormso	9,1 %	17	17	17	18	19	18	18	18	18	17	17	17	18	18	18	18
Disenå	32,9 %	25	25	24	23	23	22	22	19	18	18	17	17	17	17	17	16
Sander	58,1 %	91	90	88	90	88	89	82	78	78	80	75	75	78	78	79	78
Slåstad	52,1 %	37	34	33	37	33	34	34	34	34	33	30	30	29	28	28	27
Ulern	11,1 %	6	6	6	6	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
Sum barnetrinn		176	172	169	174	168	169	162	156	154	155	146	144	148	148	149	146
Sum ungdomstrinn	67,0 %	180	161	157	154	157	140	140	145	156	154	156	156	142	126	123	135

	Kostnad	Skysselever	Kostnad pr. elev
Snitt barnetrinn	kr 1 480 213	172 elever	kr 8 606
Sør-Odal ungd.skole	kr 2 029 819	221 elever	kr 9 620

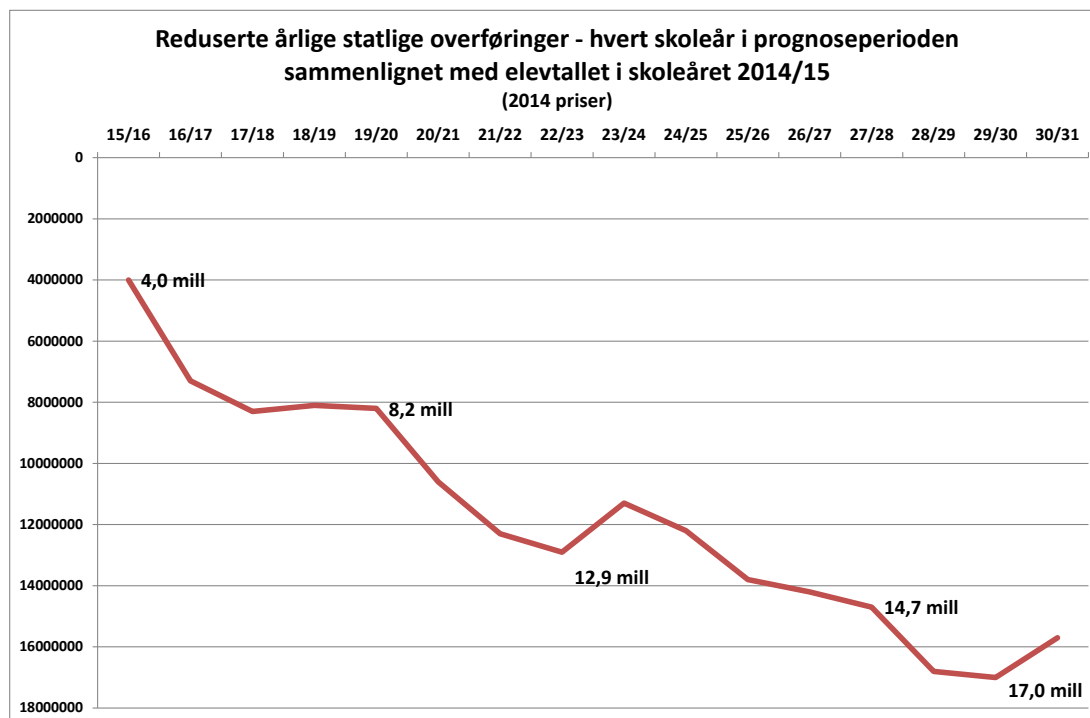
Kostnader til skyss tar utgangspunkt i kommunens samlede utgifter til skyss på barnetrinnet dividert på antall elever med

skyss. Samme metodikk for beregning av skyssbehov og kostnader er gjort for ungdomstrinnet.

5.3.4 Inntektstap og reduksjon i statlige overføringer

En framtidig elevtallsnedgang vil også gi kommunen et betydelig inntektstap. Sør-Odal mottar ca. kr. 100 000 pr. elev pr. år i statlige overføringer. En elevtallsnedgang i hele grunnskolen med nær 160 elever fra skoleåret 2014/15 til skoleåret 2030/31 gir, målt med 2014 priser, en estimert inntektsreduksjon på nesten kr. 16,0 mill.

I figuren under er det vist hvordan disse reduserte inntektene følger elevtallet for hvert skoleår innover i prognoseperioden. I praksis betyr dette at andre inntektskilder / tjenester må finansiere en videreføring av dagens skolestruktur. I gjennomsnitt kan kommunen forvente kr. 1,0 mill. pr. år i prognoseperioden (- 2030) som reduserte overføringer fra staten.

5.4 ETTERBRUK AV BARNESKOLENE I MODELL 1 OG 2

Denne utredningen forutsetter at eksisterende barneskoler blir avhendet fom. skoleåret 2019/20.

Dette innebærer salg eller at skoleanleggene overføres til andre formål enn skole drift, for eksempel som lokale kulturbygg (grendehus, samfunnshus, mv) for sine respektive bygder / grender.

Eventuell etterbruk av barneskolene vil bli drøftet i egen sak – som presenteres for politiske fora når kommunestyret har vedtatt ny strukturmodell for grunnskolene i Sør-Odal kommune.

5.5 KROPPSØVINGSFAGET – BEHOV FOR GYMSALS- OG IDRETTSAREAL

Behovet for antall tilgjengelige saler til kroppsøving, valgfag og fysisk aktivitet tar utgangspunkt i gjeldene fag- og timefordeling for skoleåret 14/15, 60-minutters skoletimer og en skoledag på 5 skoletimer. Samlet er det da i en skoleuke 25 undervisningstimer tilgjengelig.

Fag/trinn (timer)	1.-4. trinn	5.-7. trinn	Sum 1.-7. trinn	8. -10. trinn	Sum grunnskole
Kroppsøving			478	223	701
Valgfag				171	171
Fysisk aktivitet	0	76	76	0	76

På ungdomstrinnet er årstimene for hvert fag fordelt på de ulike årstrinn slik at det er relativt likt på hvert trinn. På barnetrinnet er det for kroppsøving lagt flere timer til mellomtrinnet enn til småtrinnet, og fysisk aktivitet er i all hovedsak plassert på mellomtrinnet. Rammene for skoledagen og

60-minutts timer		Kroppsøving		Tilvalgsfag	
Ungdomsskole		Kapasitet 30 elever		Kapasitet 30 elever	
Skolestørrelse	Elevtall	Uketimer	Behov	Uketimer	Behov
3 parallell	270	18,0	18 timer	13,5	14 timer
4 parallell	360	24,0	24 timer	18,0	18 timer

fordelingen av årstimene på trinn gir følgende rombehov for ungdomsskoler og barneskoler.

Ved en ungdomsskole med 3 paralleller er det behov for å gjennomføre 18 uketimer i kroppsøving. Til dette er det tilstrekkelig med tilgang til en sal. Men dersom skolen skal gi tilbud om tilvalgsfaget Fysisk aktivitet og helse må det økes til to saler. En fire parallell ungdomsskole har behov for 42 timer i gymsal til kroppsøving og valgfag, dvs. behov for to saler.

60-minutts timer		Kroppsøving		Fysisk aktivitet	
Barneskole		Kapasitet 30 elever		Kapasitet 30 elever	
Skolestørrelse	Elevtall	Uketimer	Behov	Uketimer	Behov
1 parallell	196	12,5	13 timer	2,0	2 timer
2 parallell	392	25,0	25 timer	4,0	4 timer
3 parallell	588	37,5	38 timer	6,0	6 timer
4 parallell	784	50,0	50 timer	8,0	8 timer

Barneskoler med 1 parallell har behov for tilgang til 1 gymsal. Barneskoler med 2 paralleller har behov for 1 gymsal til gjennomføring opplæringen i kroppsøving, men dersom også fysisk aktivitet skal gjennomføres i gymsal må det økes til 2 saler. 3 og 4 parallellers skoler har behov for 3 saler.

Dersom en plasserer alle elevene i Sør-Odal ved skoletomtene på Skarnes vil det være behov for å undervise 76 uketimer i kroppsøving og tilvalgsfag/fysisk aktivitet. Når barnetrinnet og ungdomstrinnet, samt den videregående skolen, skal legge planlegge sine undervisningstimer i de samme lokalene er det svært vanskelig å utnytte kapasiteten 100%. Det er derfor behov for 4 saler/enheter.

Det endelige behovet vil bli avklart i prosessen med rom- og funksjonsprogram i fase 2.

6 Skolestørrelser, investeringsbehov og driftskonsekvenser - tre modeller

I dette kapittelet vurderes kommunestyrets vedtak om å konsekvensvurdere tre modeller med tanke på skolestørrelser / dimensjonerende elev- og arealrammer, estimerte investeringsbehov for hver modell – og hvilke konsekvenser disse har på kommunens driftsbudsjett – aggregert gjennom hele prognoseperioden.

Driftskonsekvensene består av fire analysekomponenter slik:

- Behovet for å drifte antall klasser i hver modell – gitt av prognosen og delingstall
- FDV-kostnader knyttet til byggdrift – relateres til mengde m² BTA skoleareal i hver modell – basert på en snittpris for FDV-kostnadene kommunen brukte på barneskolene i 2014.
- Rente- og kapitalkostnader basert på investeringskostnaden i hver modell
- Skoleskyss – i modell 1 og 2 er det lagt til grunn 100 prosent skyssbehov for elever utenfor Korsmo skolekrets. For Korsmo skolekrets er dagens nivå framskrevet i prognoseperioden.

6.1 ØKONOMISKE FORUTSETNINGER FOR INVESTERINGSBEHOVET

6.1.1 Bygningsmessige tiltak – kostnader

De økonomiske kalkylene for bygningsmessige tiltak i strukturmodellene tar utgangspunkt i slike forutsetninger:

Behov	Kostnad (2015 kroner)
Rive- / saneringskostnader	Kr. 1 200 pr.m ² BTA
Nybygg / tilbygg	Kr. 35 000 pr.m ² BTA
Nybygg / tilbygg Idrettshall	Kr. 30 000 pr. m ² BTA

I alle økonomiske analyser/modelleringer gjelder 2015-kroner.

6.1.2 Nybyggareal og tilbyggsareal (inkl. mva.)

Det er valgt å bruke en prosjektkostnad på kr. 35 000,- / m² bruttoareal (BTA) nybygg inkludert infrastruktur og grunnarbeid. Det er da medregnet de kostnadskomponenter som ligger inne i standard kontoplan for byggeprosjekt:

- rigg og drift
- bygning
- vvs
- elektro sterkstrøm
- elektro svakstrøm
- andre installasjoner (heis)
- utomhusarbeider (enkel beplantning, interne vegger, opparbeiding, mv)
- generelle kostnader (honorar, gebyr mm)
- marginer, reserver og noe fast inventar
- mva.

Merk at nybygg/tilbyggspris er inklusiv merverdiavgift, slik at kommunen får merverdikompensasjon fra eventuelle investeringer.

Kostnader til eventuelle tomtekjøp, utstyr/leker/apparater på uteområdet, løst inventar (5-10% av byggkostnad), brakker/paviljonger i byggetid og avskrivning er ikke medregnet i prosjektkostnaden over. Infrastruktur utenfor selve skoletomten og tomtekjøp er heller ikke medregnet.

6.2 ØKONOMISKE FORUTSETNINGER FOR DRIFTSKOSTNADER

6.2.1 Drift i antall klasser / klassekostnader ekskl. spesialundervisning

Det er tatt utgangspunkt i kommunens regnskapstall for 2014, hvor gjennomsnittlig kostnad pr. klasse er kr. 1,43 mill./klasse/år på barnetrinnet og kr. 1,94 mill. på ungdomstrinnet (ekskl. spes.ped)

For kombinerte skoler er gjennomsnittlig klassekostnad kr. 1,68 mill./klasse/år.

Andre kostnader knyttet til skoledriften og kostnader som følger elevene, som for eksempel kontormateriell og fritt skolemateriell, er inkludert i klassekostnaden over.

I modelleringen av driftskostnader i hvert strukturkonsept er endringer i klassekostnader som følge av strukturendring lagt inn fra det året endringen er foreslått utført. Det er modellert med budsjettvirkning fra og med budsjettåret 2019.

6.2.2 Rente- og kapitalkostnad

Kapitalkostnaden er basert på annuitetslån med nedbetalingstid på 30 år med gjennomsnittlig 3 % årlig rente. Årlig rente- og kapitalkostnad utgjør ca. kr. 51 000 pr. 1,0 mill. investerte kroner. Sør-Odal kommune kjøper i dag lån til omtrent denne renten (under 3%). Renten er lav og kommunen kan forvente lav rente de kommende 5-7 årene.

I modelleringen av de aggregerte driftskostnadene i hvert strukturkonsept er endringer i rente- og kapitalkostnader som følge av strukturendring/investering lagt inn fra det året endringen er foreslått utført (2019).

6.2.3 Forvaltning, drift og vedlikeholdskostnader (FDV) pr. m² BTA

FDV kostnadene tar utgangspunkt i kostnadsnivået i 2014. Kostnadene til drift av svømmehallen er ført på ungdomsskolen – og det har ikke vært mulig for kommunen å ta denne kostnadskomponenten ut av regnskapet. Derfor benyttes en gjennomsnittlig FDV-kostnad for drift av barneskolene som utgangspunkt for FDV-kostnadsnivået.

Modellene fanger ikke opp at nye bygg er rimeligere å drifte enn gamle bygg.

Sør-Odal kommune vil bruke ca. 6,7 mill. kr til FDV kostnader på sine barneskoler i 2015.

6.2.4 Avhendings- og salgsinntekter

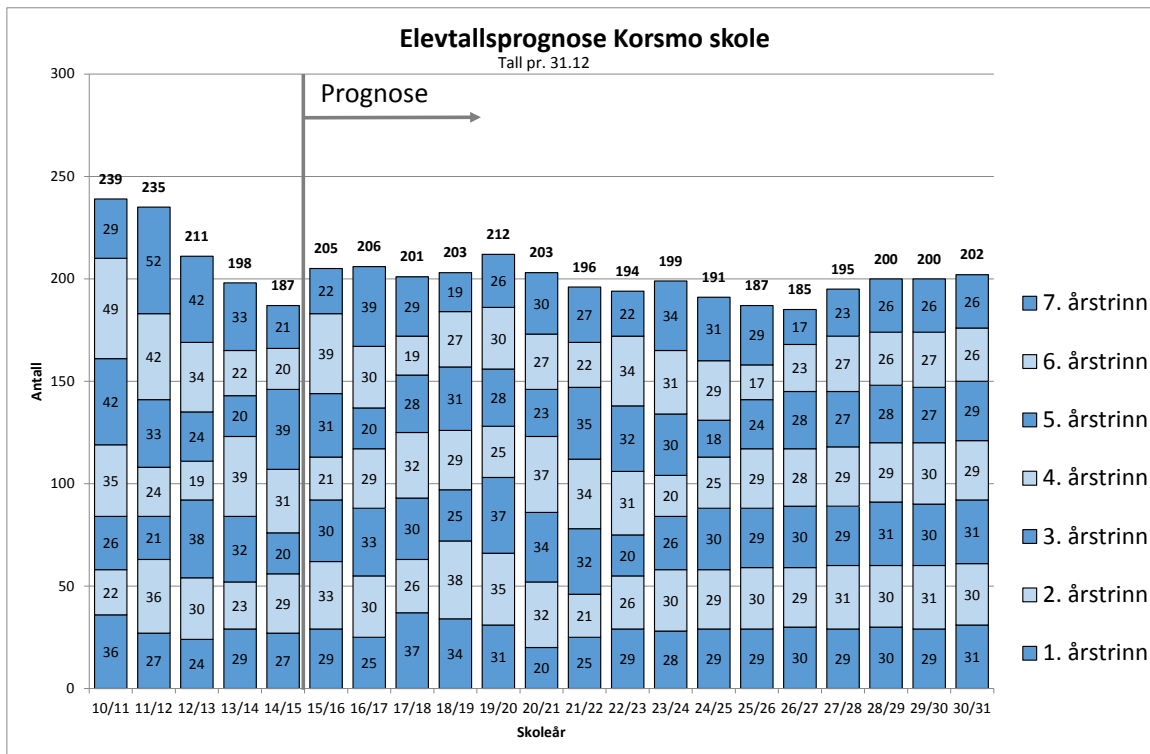
For skoler som blir foreslått lagt ned kan skolebygget selges eller avhendes til lokale formål. Dette er ikke tatt høyde for i kostnadsanslagene.

6.2.5 Skoleskyss

Skoleskyssen tar utgangspunkt i skyssnivået i budsjettåret 2015. Dette er omtalt tidligere i rapporten, men det legges til grunn 100 prosent skyss dekning av elever utenfor Korsmo skolekrets i modell 1 og 2.

6.3 SKOLESTØRRELSER OG ELEVKONSEKVENSER

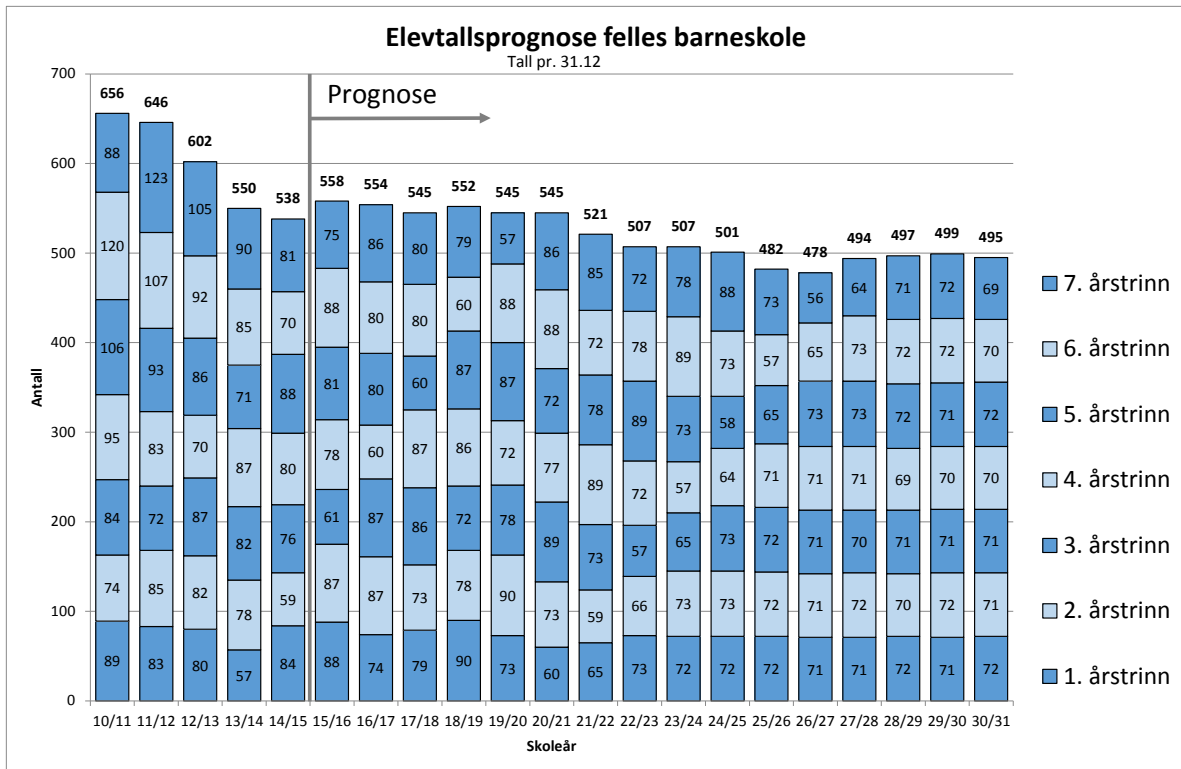
6.3.1 Modell 0 – Videreføring av dagens situasjon – Ny barneskole for Kormso skolekrets

Dimensjonerende elevtall: 250 elever

Skoleareal: 3 039 m² BTA ekskl. idrettsareal (bruker dagens idrettshall og svømmehall)

6.3.2 Modell 1 – Felles barneskole og dagens ungdomsskole

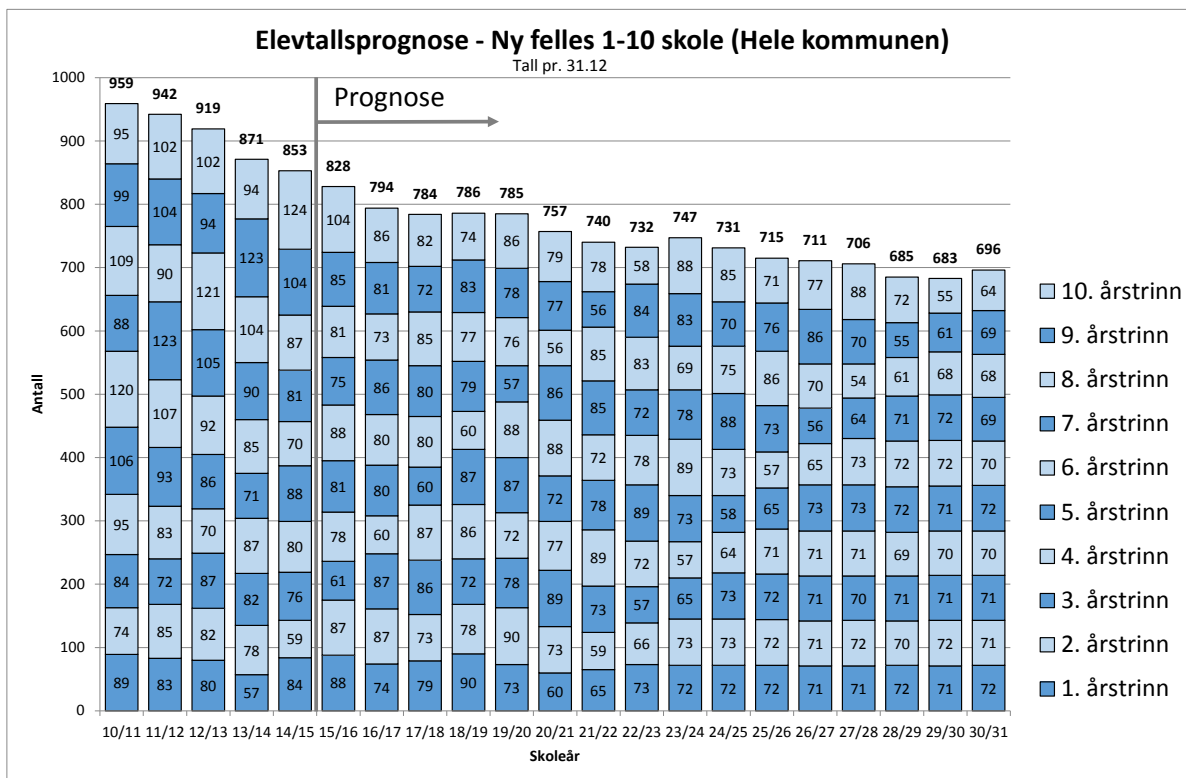
Dimensjonerende elevtall for felles barneskole på Skarnes: 550 elever (B550)

Skoleareal: 6 049 m² BTA ekskl. idrettsareal

I modell 1 må kommunen også bygge ut idrettshall- og gymnastikkapasiteten på Skarnes / Korsmo grunnet økt timetall til kroppsøving.

Det er lagt til grunn minste tilskuddsbaserte idrettshall (spillemidler) – Volleyballhall.

6.3.3 Modell 2 – Ny felles 1-10 skole

Dimensjonerende elevtall: 800 elever (K800)

Skoleareal: 8 800 m² BTA ekskl. idrettsareal

I modell 2 må kommunen også bygge ut idrettshall- og gymnastikkapasiteten på Skarnes / Korsmo grunnet økt timetall til kroppsøving.

Det er lagt til grunn minste tilskuddsbaserte idrettshall (spillemidler) – Volleyballhall.

6.4 INVESTERINGSBEHOV

6.4.1 Modell 0

Modell 0 - Videreføring av dagens situasjon med ny Korsmo skole	Dimensjonerte elevtall jf. prognose	Areal pr. nov 2013	Arealbehov iht elevtall	Type tiltak (m2)				Anslått investeringskostnad (NOK)						
				Riving	Ombygging nivå 1	Ombygging nivå 2	Nybygg	Riving	Ombygging nivå 1	Ombygging nivå 2	Nybygg	Investeringskostnad		
Disenå skole	70	2 160	1 270	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sander skole	150	2 890	2 037	560	300	-	100	0,7 mill	2,4 mill	-	-	3,5 mill	-	6,6 mill
Slåstad skole	70	2 320	1 270	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ullern skole (eks. gymsal)	60	1 095	920	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ny Korsmo skole (eks. gymsal)	250	-	3 039	-	-	-	3 039	-	-	-	-	-	106,4 mill	106,4 mill
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	240	5 000	3 072	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nytt idrettsareal														
Sum	840	13 465	11 608	560	300	-	3 139	0,7 mill	2,4 mill	-	-	109,9 mill	-	112,9 mill

Ved gjenoppbygging av Korsmo skole og videreføring av dagens struktur er det beregnet en samlet investeringskostnad på **109,9 mill. kroner.**

Det er lagt inn kostnader for å rive eksisterende SFO-bygg og bygge ny SFO ved Sander skole.

Det er ikke lagt inn kostnader til utbedring av dagens ungdomsskole.

6.4.2 Modell 1

	Type tiltak (m2)				Anslått investeringskostnad (NOK)				
	Riving	Ombygging nivå 1	Ombygging nivå 2	Nybygg	Riving	Ombygging nivå 1	Ombygging nivå 2	Nybygg	Investeringskostnad
Modell 1 - Ny felles barneskole og dagens ungdomsskole									
Dimensjonerte elevtall jf. prognose									
Areal pr. nov 2013									
Arealbehov iht elevtall									
Ny barneskole for hele kommunen (eks. gymsal)				6 049	-	-	-	6 049	211,7 mill
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)				3 072	-	-	-	-	-
Nytt idrettsareal				1 100	-	-	-	1 100	33,0 mill
Sum				10 221				7 149	244,7 mill

Kostnaden ved å etablere en felles barneskole er stipulert til ca. kr. **211,7 mill.**

Det vil i tillegg være behov for å utvide idrettsarealet og kostnader for en volleyballhall er derfor tatt med.

Det er ikke tatt med kostnader til utbedringer av ungdomsskolen. Samlet investeringskostnad er da kr. **244,7 mill.**

6.4.3 Modell 2

Modell 2 - Ny felles 1 - 10 skole	Dimensjonerte elevtall jf. prognose	Areal pr. nov 2013	Arealbehov iht elevtall	Type tiltak (m2)				Anslått investeringskostnad (NOK)					
				Riving	Ombygging nivå 1	Ombygging nivå 2	Nybygg	Riving	Ombygging nivå 1	Ombygging nivå 2	Nybygg	Investeringskostnad	
Ny 1 - 10 skole for hele kommunen	800	5 000	8 800	5 000	-	-	8 800	6,0 mill	-	-	-	308,0 mill	314,0 mill
Nytt idrettsareal	-	-	1 100	-	-	-	1 100	-	-	-	-	33,0 mill	33,0 mill
Sum	800	5 000	9 900	5 000	-	-	9 900	6,0 mill	-	-	-	341,0 mill	347,0 mill

En ny 1 – 10 skole og volleyballhall er kostnadsberegnet til **347 mill. kr.** og innbefatter riving av dagens ungdomsskole.

Merk at modell 2 innebærer et helt nytt ungdomstrinn / ny ungdomsskole. Dette tiltaksnivået er ikke videreført i modell 0 og 1 over.

6.5 DRIFTSKONSEKVENSER

6.5.1 Forvaltning, drift og vedlikehold

Kostnadene til FDV er beregnet på grunnlag av anslått BTA i dagens bygg, anslått BTA i foreslåtte nye bygg og at byggerier og riving er ferdig i 2019.

6.5.1.1 Modell 0

Modell 0 - Videreføring av dagens situasjon med ny Korsmo skole

Areal m2 BTA	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Disenå skole	2 160	2 160	2 160	2 160	2 160	2 160	2 160	2 160	2 160	2 160	2 160	2 160	2 160	2 160	2 160	2 160
Sander skole	2 890	2 890	2 890	2 890	2 430	2 430	2 430	2 430	2 430	2 430	2 430	2 430	2 430	2 430	2 430	2 430
Slåstad skole	2 320	2 320	2 320	2 320	2 320	2 320	2 320	2 320	2 320	2 320	2 320	2 320	2 320	2 320	2 320	2 320
Ullern skole (eks. gymsal)	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095
Ny Korsmo skole (eks. gymsal)	2 462	2 462	2 462	2 462	3 039	3 039	3 039	3 039	3 039	3 039	3 039	3 039	3 039	3 039	3 039	3 039
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Nytt idrettsareal		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum areal m2 BTA	15 927	15 927	15 927	15 927	16 044	16 044	16 044	16 044	16 044	16 044	16 044	16 044	16 044	16 044	16 044	16 044

Årlig FDV-kostnad	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Sum
Disenå skole	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	27,3 mill
Sander skole	2,3 mill	2,3 mill	2,3 mill	2,3 mill	1,9 mill	1,9 mill	1,9 mill	1,9 mill	1,9 mill	1,9 mill	1,9 mill	1,9 mill	1,9 mill	1,9 mill	1,9 mill	1,9 mill	32,2 mill
Slåstad skole	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	29,3 mill
Ullern skole (eks. gymsal)	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	13,8 mill
Ny Korsmo skole (eks. gymsal)	1,9 mill	1,9 mill	1,9 mill	1,9 mill	2,4 mill	2,4 mill	2,4 mill	2,4 mill	2,4 mill	2,4 mill	2,4 mill	2,4 mill	2,4 mill	2,4 mill	2,4 mill	2,4 mill	36,6 mill
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	63,2 mill
Nytt idrettsareal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum årlig FDV-kostnad	12,6 mill	12,6 mill	12,6 mill	12,6 mill	12,7 mill	12,7 mill	12,7 mill	12,7 mill	12,7 mill	12,7 mill	12,7 mill	12,7 mill	12,7 mill	12,7 mill	12,7 mill	12,7 mill	202,4 mill

I modell 0 vil kommunens samlede skoleareal øke fra 15 900 m² til 16 050 m². De driftsmessige konsekvensene av dette er anslått til en økning i FDV-kostnaden på om lag 0,1 mill. kr. pr. år. Erstatningsskolen for Korsmo skole er videreført med samme kostnadsnivå til og med 2018. Her er det egne avtaler med KLP forsikring.

Merk at kommunen vil få transportert leiekostnader av erstatningsskolen for Korsmo etter avtale med KLP.

6.5.1.2 Modell 1

Modell 1 - Ny felles barneskole og dagens ungdomsskole

Areal m2 BTA	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Disenå skole	2 160	2 160	2 160	2 160	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sander skole	2 890	2 890	2 890	2 890	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Slåstad skole	2 320	2 320	2 320	2 320	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ullern skole (eks. gymsal)	1 095	1 095	1 095	1 095	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ny barneskole for hele kommunen (eks. gymsal)	2 462	2 462	2 462	2 462	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Nytt idrettsareal		0	0	0	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100
Sum areal m2 BTA	15 927	15 927	15 927	15 927	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149

Årlig FDV-kostnad	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Sum
Disenå skole	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,8 mill
Sander skole	2,3 mill	2,3 mill	2,3 mill	2,3 mill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9,1 mill
Slåstad skole	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,3 mill
Ullern skole (eks. gymsal)	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,5 mill
Ny barneskole for hele kommunen (eks. gymsal)	1,9 mill	1,9 mill	1,9 mill	1,9 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	65,1 mill
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	63,2 mill
Nytt idrettsareal	-	-	-	-	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	12,2 mill
Sum årlig FDV-kostnad	12,6 mill	12,6 mill	12,6 mill	12,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	167,2 mill

Ved å etablere en felles barneskole og ny volleyballhall vil det samlede skolearealet reduseres fra 15 900 m² til 12 150 m². De driftsmessige konsekvensen av dette er anslått til en reduksjon i FDV-kostnaden på om lag 3,0 mill. kr. pr. år. Merk at kommunen vil få transportert leiekostnader av erstatningsskolen for Korsmo etter avtale med KLP.

6.5.1.3 Modell 2

Modell 1 - Ny felles barneskole og dagens ungdomsskole

Areal m2 BTA	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Disenå skole	2 160	2 160	2 160	2 160	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sander skole	2 890	2 890	2 890	2 890	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Slåstad skole	2 320	2 320	2 320	2 320	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ullern skole (eks. gymsal)	1 095	1 095	1 095	1 095	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ny barneskole for hele kommunen (eks. gymsal)	2 462	2 462	2 462	2 462	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049	6 049
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Nytt idrettsareal		0	0	0	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100	1 100
Sum areal m2 BTA	15 927	15 927	15 927	15 927	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149	12 149

Årlig FDV-kostnad	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Sum
Disenå skole	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,8 mill
Sander skole	2,3 mill	2,3 mill	2,3 mill	2,3 mill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9,1 mill
Slåstad skole	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	1,8 mill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,3 mill
Ullern skole (eks. gymsal)	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,5 mill
Ny barneskole for hele kommunen (eks. gymsal)	1,9 mill	1,9 mill	1,9 mill	1,9 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	4,8 mill	65,1 mill
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	4,0 mill	63,2 mill
Nytt idrettsareal	-	-	-	-	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	0,9 mill	12,2 mill
Sum årlig FDV-kostnad	12,6 mill	12,6 mill	12,6 mill	12,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	9,6 mill	167,2 mill

Ved å etablere en felles 1 – 10 skole vil det samlede skolearealet reduseres fra 15 900 m² til 9 900 m². De driftsmessige konsekvensene av dette er anslått til en reduksjon i FDV-kostnaden på om lag 4,8 mill. kr. pr. år.

Merk at kommunen vil få transportert leiekostnader av erstatningsskolen for Korsmo etter avtale med KLP.

6.5.2 Lønnskostnader

6.5.2.1 Modell 0

Modell 0 - Videreføring av dagens situasjon med ny Korsmo skole

Tall på grupper	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Sum
Disenå skole	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	72
Sander skole	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	112
Slåstad skole	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	74
Ullern skole (eks. gymstal)	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	64
Ny Korsmo skole (eks. gymstal)	12	12	13	11	11	11	11	12	13	12	12	12	13	14	14	14	197
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	11	10	9	9	9	8	8	9	9	10	10	10	9	8	8	9	146
Sum grupper	44	43	43	41	41	40	40	42	42	42	41	41	41	41	41	42	665

Lønnskostnad generert av gruppetallet	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Sum
Disenå skole	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	102,7 mill
Sander skole	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	159,8 mill
Slåstad skole	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	105,6 mill
Ullern skole (eks. gymstal)	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	91,3 mill
Ny Korsmo skole (eks. gymstal)	17,1 mill	17,1 mill	18,6 mill	15,7 mill	15,7 mill	15,7 mill	15,7 mill	17,1 mill	18,6 mill	17,1 mill	17,1 mill	17,1 mill	18,6 mill	20,0 mill	20,0 mill	20,0 mill	281,1 mill
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	21,3 mill	19,4 mill	17,5 mill	17,5 mill	17,5 mill	15,5 mill	15,5 mill	17,5 mill	17,5 mill	19,4 mill	19,4 mill	19,4 mill	17,5 mill	15,5 mill	15,5 mill	17,5 mill	283,3 mill
Sum årlig kostnad generert av gruppetallet	68,4 mill	66,5 mill	66,0 mill	63,1 mill	63,1 mill	61,2 mill	61,2 mill	64,6 mill	64,6 mill	65,1 mill	63,6 mill	63,6 mill	63,1 mill	62,6 mill	62,6 mill	64,6 mill	1 023,8 mill

Ved opprettholdelsen av dagens struktur vil kommunen anslagsvis drifte 40 til 42 klasser pr. år, til en årlig kostnad på mellom 61,3 mill. kr. og 68,4 mill. kr. ved dagens lønnsnivå.

6.5.2.2 Modell 1

Modell 1 - Ny felles barneskole og dagens ungdomsskole

Tall på grupper	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Sum
Ny barneskole for hele kommunen (eks. gymstal)	5	5	5	5	25	25	24	23	23	22	21	21	21	21	21	21	288
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	7	7	7	7													28
Nytt idrettsareal	5	5	5	5													20
Ullern skole (eks. gymstal)	4	4	4	4													16
Ny Korsmo skole (eks. gymstal)	12	12	13	11													48
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	11	10	9	9	9	8	8	9	9	10	10	10	9	8	8	9	146
Sum grupper	44	43	43	41	34	33	32	32	32	32	31	31	30	29	29	30	546

Lønnskostnad generert av gruppetallet	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Sum
Ny barneskole for hele kommunen (eks. gymstal)	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	35,7 mill	35,7 mill	34,2 mill	32,8 mill	32,8 mill	31,4 mill	30,0 mill	30,0 mill	30,0 mill	30,0 mill	30,0 mill	30,0 mill	411,0 mill
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40,0 mill
Nytt idrettsareal	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28,5 mill
Ullern skole (eks. gymstal)	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22,8 mill
Ny Korsmo skole (eks. gymstal)	17,1 mill	17,1 mill	18,6 mill	15,7 mill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	68,5 mill
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	21,3 mill	19,4 mill	17,5 mill	17,5 mill	17,5 mill	15,5 mill	15,5 mill	17,5 mill	17,5 mill	19,4 mill	19,4 mill	19,4 mill	17,5 mill	15,5 mill	15,5 mill	17,5 mill	283,3 mill
Sum årlig kostnad generert av gruppetallet	68,4 mill	66,5 mill	66,0 mill	63,1 mill	53,1 mill	51,2 mill	49,8 mill	50,3 mill	50,3 mill	50,8 mill	49,4 mill	49,4 mill	47,4 mill	45,5 mill	45,5 mill	47,4 mill	854,0 mill

Ved etablering av en felles barneskole og en ungdomsskole vil kommunen anslagsvis drifte 30 til 34 klasser pr. år fom. 2019, til en årlig kostnad på mellom 46 mill. kr. og 53 mill. kr. ved videreføring av dagens lønnsnivå.

6.5.2.3 Modell 2

Modell 2 - Ny felles 1 - 10 skole

Tall på grupper	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Sum
Barnetrinn	5	5	5	5	25	25	24	23	23	22	21	21	21	21	21	21	288
Ungdomstrinn	7	7	7	7	9	8	8	9	9	10	10	10	9	8	8	9	135
Slåstad skole	5	5	5	5													20
Ullern skole (eks. gymsal)	4	4	4	4													16
Ny Korsmo skole (eks. gymsal)	12	12	13	11													48
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	11	10	9	9													39
Sum grupper	44	43	43	41	34	33	32	32	32	32	31	31	30	29	29	30	546

Lønnskostnad generert av gruppetallet	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Sum
Barnetrinn	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	35,7 mill	35,7 mill	34,2 mill	32,8 mill	32,8 mill	31,4 mill	30,0 mill	30,0 mill	30,0 mill	30,0 mill	30,0 mill	30,0 mill	411,0 mill
Ungdomstrinn	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	10,0 mill	17,5 mill	15,5 mill	15,5 mill	17,5 mill	17,5 mill	19,4 mill	19,4 mill	19,4 mill	17,5 mill	15,5 mill	15,5 mill	17,5 mill	247,6 mill
Slåstad skole	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	7,1 mill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28,5 mill
Ullern skole (eks. gymsal)	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	5,7 mill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22,8 mill
Ny Korsmo skole (eks. gymsal)	17,1 mill	17,1 mill	18,6 mill	15,7 mill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	68,5 mill
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	21,3 mill	19,4 mill	17,5 mill	17,5 mill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	75,7 mill
Sum årlig kostnad generert av gruppetallet	68,4 mill	66,5 mill	66,0 mill	63,1 mill	53,1 mill	51,2 mill	49,8 mill	50,3 mill	50,3 mill	50,8 mill	49,4 mill	49,4 mill	47,4 mill	45,5 mill	45,5 mill	47,4 mill	854,0 mill

Antall klasser vil ved en felles 1–10 skole være likt som for en barneskole og en ungdomsskole. Dermed vil kommunen også i denne modellen drifte anslagsvis 30 til 34 klasser pr. år, til en årlig kostnad på mellom 46 mill. kr. og 53 mill. kr. ved dagens lønnsnivå.

6.5.3 Rente- og kapitalkostnader

6.5.3.1 Modell 0

Modell 0 - Videreføring av dagens situasjon med ny Korsmo skole

Rente og -kapitalkostnad	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Sum
Disenå skole	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sander skole	-	-	-	-	0,3 mill	0,3 mill	0,3 mill	0,3 mill	0,3 mill	0,3 mill	0,3 mill	0,3 mill	0,3 mill	0,3 mill	0,3 mill	0,3 mill	4,0 mill
Slåstad skole	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ullern skole (eks. gymsal)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ny Korsmo skole (eks. gymsal)	-	-	-	-	5,4 mill	5,4 mill	5,4 mill	5,4 mill	5,4 mill	5,4 mill	5,4 mill	5,4 mill	5,4 mill	5,4 mill	5,4 mill	5,4 mill	65,1 mill
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nytt idrettsareal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum kapitalkostnader i perioden	-	-	-	-	5,8 mill	5,8 mill	5,8 mill	5,8 mill	5,8 mill	5,8 mill	5,8 mill	5,8 mill	5,8 mill	5,8 mill	5,8 mill	5,8 mill	69,1 mill

6.5.3.2 Modell 1

Modell 1 - Ny felles barneskole og dagens ungdomsskole

Rente og -kapitalkostnad	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Sum
Ny barneskole for hele kommunen (eks. gymsal)	-	-	-	-	10,8 mill	10,8 mill	10,8 mill	10,8 mill	10,8 mill	10,8 mill	10,8 mill	10,8 mill	10,8 mill	10,8 mill	10,8 mill	10,8 mill	129,6 mill
Nytt idrettsareal	-	-	-	-	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	20,2 mill
Sum kapitalkostnader i perioden	-	-	-	-	12,5 mill	12,5 mill	12,5 mill	12,5 mill	12,5 mill	12,5 mill	12,5 mill	12,5 mill	12,5 mill	12,5 mill	12,5 mill	12,5 mill	149,8 mill

6.5.3.3 Modell 2

Modell 2 - Ny felles 1 - 10 skole

Rente og -kapitalkostnad	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Sum
Ny 1 - 10 skole for hele kommunen	-	-	-	-	16,0 mill	16,0 mill	16,0 mill	16,0 mill	16,0 mill	16,0 mill	16,0 mill	16,0 mill	16,0 mill	16,0 mill	16,0 mill	16,0 mill	192,2 mill
Nytt idrettsareal	-	-	-	-	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	1,7 mill	20,2 mill
Sum kapitalkostnader i perioden	-	-	-	-	17,7 mill	17,7 mill	17,7 mill	17,7 mill	17,7 mill	17,7 mill	17,7 mill	17,7 mill	17,7 mill	17,7 mill	17,7 mill	17,7 mill	212,4 mill

De foreslåtte tiltakene i modell 0 vil gi en årlig økning i rente- og kapitalkostnadene på ca. 5,8 mill. kr. pr. år.

I modell 1 med en ny barneskole og volleyballhall er det beregnet en årlig rente- og kapitalkostnad på ca. 12,5 mill. kr.

Å bygge en ny felles 1 – 10 skole med volleyballhall på Skarnes er beregnet å gi en årlig rente- og kapitalkostnad på ca. 17,7 mill. kr.

6.5.4 Skysskostnader

6.5.4.1 Modell 0

Modell 0 - Videreføring av dagens situasjon med ny Korsmo skole

Skysstkostnad	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Sum
Disenå skole	0,21 mill	0,22 mill	0,21 mill	0,20 mill	0,20 mill	0,19 mill	0,19 mill	0,17 mill	0,15 mill	0,16 mill	0,15 mill	0,14 mill	0,15 mill	0,14 mill	0,15 mill	0,14 mill	0,14 mill
Sander skole	0,79 mill	0,78 mill	0,76 mill	0,78 mill	0,76 mill	0,77 mill	0,71 mill	0,68 mill	0,67 mill	0,69 mill	0,65 mill	0,65 mill	0,67 mill	0,68 mill	0,68 mill	0,68 mill	0,67 mill
Slåstad skole	0,32 mill	0,30 mill	0,29 mill	0,32 mill	0,29 mill	0,29 mill	0,30 mill	0,30 mill	0,29 mill	0,28 mill	0,26 mill	0,26 mill	0,25 mill	0,24 mill	0,24 mill	0,24 mill	0,23 mill
Ullern skole (eks. gymsal)	0,05 mill	0,05 mill	0,05 mill	0,05 mill	0,04 mill	0,05 mill	0,05 mill	0,05 mill	0,05 mill	0,05 mill	0,05 mill	0,05 mill	0,05 mill	0,05 mill	0,05 mill	0,05 mill	0,06 mill
Ny Korsmo skole (eks. gymsal)	0,15 mill	0,15 mill	0,15 mill	0,15 mill	0,16 mill	0,15 mill	0,15 mill	0,15 mill	0,16 mill	0,15 mill	0,15 mill	0,14 mill	0,15 mill	0,16 mill	0,16 mill	0,16 mill	0,16 mill
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	1,73 mill	1,55 mill	1,51 mill	1,48 mill	1,51 mill	1,35 mill	1,35 mill	1,40 mill	1,50 mill	1,48 mill	1,50 mill	1,50 mill	1,37 mill	1,21 mill	1,19 mill	1,30 mill	
Sum skysstkostnad i perioden	3,2 mill	3,0 mill	3,0 mill	3,0 mill	3,0 mill	2,8 mill	2,7 mill	2,7 mill	2,8 mill	2,8 mill	2,8 mill	2,7 mill	2,6 mill	2,5 mill	2,5 mill	2,5 mill	44,8 mill

En videreføring av dagens skyssnivå vil gi en aggregert kostnad i prognoseperioden på nær kr. 50 mill.

6.5.4.2 Modell 1

Modell 1 - Ny felles barneskole og dagens ungdomsskole

Skysstkostnad	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Sum
Ny barneskole for hele kommunen (eks. gymsal)	0,2 mill	0,2 mill	0,2 mill	0,2 mill	0,2 mill	3,0 mill	3,1 mill	3,0 mill	2,8 mill	2,8 mill	2,8 mill	2,7 mill	2,7 mill	2,7 mill	2,7 mill	2,7 mill	2,7 mill
Sør-Odal ungdomsskole (eks. svømmehall)	0,8 mill	0,8 mill	0,8 mill	0,8 mill	1,5 mill	1,3 mill	1,3 mill	1,4 mill	1,5 mill	1,5 mill	1,5 mill	1,5 mill	1,4 mill	1,2 mill	1,2 mill	1,3 mill	
	0,3 mill	0,3 mill	0,3 mill	0,3 mill													
	0,0 mill	0,0 mill	0,1 mill	0,0 mill													
	0,1 mill	0,2 mill	0,1 mill	0,2 mill													
	1,7 mill	1,6 mill	1,5 mill	1,5 mill													
Sum skysstkostnad i perioden	3,2 mill	3,0 mill	3,0 mill	3,0 mill	4,5 mill	4,4 mill	4,3 mill	4,2 mill	4,3 mill	4,3 mill	4,2 mill	4,2 mill	4,1 mill	3,9 mill	3,9 mill	4,0 mill	62,6 mill

Sentralisering av barnetrinnet til Skarnes gir økte skysstkostnader, sammenlignet med modell 0. Kommunen må regne med en økning på nær kr. 18 mill. i prognoseperioden – fra kr. 50 mill. i dagens struktur til kr. 62 mill. ved en felles barneskole.

I denne modellen er det innvilget full skoleskyss for alle elevene utenfor Korsmo skolekrets. Dagens skyssnivå er videreført for elever ved Korsmo skole og Sør Odal ungdomsskole.

6.5.4.3 Modell 2

Modell 2 - Ny felles 1 - 10 skole

Skysstkostnad	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Sum
Ny 1 - 10 skole for hele kommunen	0,2 mill	0,2 mill	0,2 mill	0,2 mill	4,5 mill	4,4 mill	4,3 mill	4,2 mill	4,3 mill	4,3 mill	4,2 mill	4,2 mill	4,1 mill	3,9 mill	3,9 mill	4,0 mill	
	0,8 mill	0,8 mill	0,8 mill	0,8 mill													
	0,3 mill	0,3 mill	0,3 mill	0,3 mill													
	0,0 mill	0,0 mill	0,1 mill	0,0 mill													
	0,1 mill	0,2 mill	0,1 mill	0,2 mill													
	1,7 mill	1,6 mill	1,5 mill	1,5 mill													
Sum skysstkostnad i perioden	3,2 mill	3,0 mill	3,0 mill	3,0 mill	4,5 mill	4,4 mill	4,3 mill	4,2 mill	4,3 mill	4,3 mill	4,2 mill	4,2 mill	4,1 mill	3,9 mill	3,9 mill	4,0 mill	62,6 mill

Det er beregnet samme skyssnivå som i modell 1 over.

6.6 SAMMENLIGNING AV DRIFTSMESSIGE KONSEKVENSER – AGGREGERT I PROGNOSEPERIODEN

Modell 0 - Videreføring av dagens situasjon med ny Korsmo skole

Lønnskostnad	Sum
Sum lønnskostnad i perioden	1 023,8 mill

Skysskostnad	Sum
Sum skysskostnad i perioden	44,8 mill

FDV-kostnad	Sum
Sum FDV kostnad i perioden	202,4 mill

Rente og -kapitalkostnad	Sum
Sum kapitalkostnader i perioden	69,1 mill

Sum	1 340,1 mill
Differanse til Modell 0	

Modell 1 - Ny felles barneskole og dagens ungdomsskole

Lønnskostnad	Sum
Sum lønnskostnad i perioden	854,0 mill

Skysskostnad	Sum
Sum skysskostnad i perioden	62,6 mill

FDV-kostnad	Sum
Sum FDV kostnad i perioden	165,5 mill

Rente og -kapitalkostnad	Sum
Sum kapitalkostnader i perioden	149,8 mill

Sum	1 231,9 mill
Differanse til Modell 0	-108,2 mill

Modell 2 - Ny felles 1 - 10 skole

Lønnskostnad	Sum
Sum lønnskostnad i perioden	854,0 mill

Skysskostnad	Sum
Sum skysskostnad i perioden	62,6 mill

FDV-kostnad	Sum
Sum FDV kostnad i perioden	144,2 mill

Rente og -kapitalkostnad	Sum
Sum kapitalkostnader i perioden	212,4 mill

Sum	1 273,2 mill
Differanse til Modell 0	-66,9 mill

I et økonomisk perspektiv vil det å bygge en felles barneskole og videreføre ungdomsskolen som i dag være den mest gunstige modellen – isolert sett.

Merk at modell 2 innebærer et helt nytt og moderne ungdomsskolebygg. Dette tiltaksnivået er ikke videreført i modell 0 og 1.

Denne aggregerte økonomiske analysen viser at modell 1 og modell 2 har et betydelig innsparingspotensial, sammenlignet med en videreføring av dagens skolestruktur - selv om rente- og kapitalkostnadene og kostnadene til skoleskyss øker i disse modellene.

Det er i disse modellene tatt utgangspunkt i at nybygd skole står klar i 2019, med aggregert innsparingspotensial fra og med dette året. Dersom en hadde målt 16 år frem i tid fom. 2019, ville modellen vist større innsparingspotensial for modell 1 og 2 over.

Modell 1 vurderes til å ha et innsparingspotensial på ca. **kr. 108 mill.** – aggregert i hele prognoseperioden, sammenlignet med videreføring av modell 0.

Modell 2, som inkluderer nytt ungdomsskolebygg, vil ha et innsparingspotensial på ca. **kr. 67 mill.** sammenlignet med modell 0.

Det største innsparingspotensialet i modell 1 og 2 relateres til at kommunen kan drifte færre klasser på barnetrinnet, samt at kommunen kan drifte effektive bygningsareal tilpasset elevmengden.

I modell 1 og 2 kan kommunen etablere mer homogene og like klassestørrelser. Det betyr at klassene blir større og klassestørrelsene vil ligge mellom 19 – 26 elever pr. klasse i modell 1 og 2 på barnetrinnet (basert på prognosen og et delingstall på 28 elever).

Det betyr at noen lærere må undervise litt flere elever enn det de gjør i dag.

7 Oppsummering og Norconsults anbefaling

Modellutredningen svarer på kommunestyrets bestilling om å konsekvensvurdere tre modeller / alternativ for framtidig skolestruktur i Sør-Odal kommune. Utredningen vurderer lokalisering og organiseringen av kommunens grunnskoletjenester i et langsiktig planperspektiv.

Hovedintrykk Grunnskole:

- ✓ Korte avstander mellom barneskolene, samt mellom barneskolene og kommunesenteret (Skarnes). Veiene vurderes som trygge og gode.
- ✓ Jevnt over gode og funksjonelle barneskoler
- ✓ Sør Odal ungdomsskole vurderes til å ha en lav pedagogisk funksjonalitet og lav bygningsmessig standard. Norconsult vurderer dette skoleanlegget som rive- og saneringsverdig.
- ✓ Elevtallsnedgang ved alle skolene utenom Korsmo skole – størst nedgang ved ungdomsskolen
- ✓ Mye ledig skolekapasitet i barneskolene utenfor Korsmo skolekrets.
- ✓ Mange små klasser og mye klassesdeling i dagens skolestruktur
- ✓ Modell 1 og 2 utløser behov for økt gymnastikk- og idrettsareal utover eksisterende idrettshall og svømmehall

Synkende elevtall gir reduserte inntekter og ledig skolekapasitet

Elevtallsprognosen for Sør-Odal kommune viser elevtallet kommer til å synke fra dagens ca. **830** til ca. **700** ved utgangen av prognoseperioden i 2030. Elevtallsnedgangen vil i all hovedsak komme ved **Disenå skole** (ca. 20), **Slåstad skole** (ca. 20), **Sander skole** (ca. 25) og **Sør Odal ungdomsskole** (ca. 70). Dersom elevtallsutviklingen for skolene Disenå, Slåstad og Ullern blir slik prognosen viser - vil det være et elevtallsgrunnlag på 50 – 60 elever ved disse skolene i 2030.

Et progressivt synkende elevtall gir reduserte statlige overføringer til kommunen. Denne utredningen viser at inntektstapet kan bli så stort som kr. 17 mill. – sammenlignet med inntektene i skoleåret 2014/15 og skoleåret 2029/30 - målt i 2014 kroner. For å videreføre dagens kostnadsnivå i eksisterende skolestruktur må kommunen trolig saldere skolebudsjettene i framtiden med andre inntekter.

Synkende elevtall medfører at barneskolene utenfor Korsmo skolekrets (modell 0) og ungdomsskolen (modell 0 og 1) - får mye ledig skolekapasitet.

Større og moderne skoler – økt fleksibilitet, mindre sårbare elev- og fagmiljø, økt kunnskapsdeling og attraktive fagmiljøer.

For lærerne vil det ved en større skole være flere personer til å fordele fellesoppgaver og ansvar på, slik at belastningen på den enkelte blir mindre. Samtidig vet vi at kvaliteten i lærersamarbeidet har innvirkning på elevens læring, og at et større kollegium har bedre forutsetninger og muligheter for å få dette til et godt samarbeid. Dette taler for etablering av større enheter.

Nærskolen gir identitet og aktivitet – en skolenedleggelse vil oppleves negativt for det enkelte skoleområde

Nærskolen dekker flere behov. Skolen er samlingspunkt for bygda på dager som 17. mai, den fungerer som grendehus og den er fast tilholdssted for frivillige lag og organisasjoner. Dersom skolen forsvinner fra bygda, frykter nærmiljøet at aktiviteten og attraktiviteten til lokalmiljøet vil avta. Kommunen kan bøte på dette ved enten å overdra lokalene til de lokale lag/foreninger, eller ved å sikre dem tilgang til de arealene de benytter. Som oftest er det idrettsareal, samlingsrom og spesialrom som kjøkken og verksteder. Alle barneskolene i kommunen er planlagt og bygd med integrerte samfunnshusfunksjoner på skoletomtene. Det vil være naturlig at eierne av samfunnshusdelen, nærmiljøet og lokale kulturaktører blir samtalepart i saker som vurderer en eventuell etterbruk av barneskolene.

Modell 1 og 2 gir bedre utgangspunkt for å sikre en effektiv ressursbruk og likeverdige kommunale grunnskoletjenester

Å tilby likeverdige kommunale tjenester til alle innbyggerne bør være et overordna prinsipp i kommunens tjenesteproduksjon. Ved å opprettholde en desentralisert struktur vil elevene ved de ulike skolene få ulikt tilbud. Noen skoler vil ha stor lærertetthet, små sosiale miljø og små voksenmiljø, men andre vil ha lavere lærertetthet, større sosiale miljø, og større voksenmiljø. Det er lærerne ved de største skolene som må undervise flere elever – som bidrar til en effektiv ressursutnyttelse.

Det økonomiske perspektivet taler klart for færre og større enheter (modell 1 og 2). Få store enheter er billigere å drifte, enn mange små enheter (modell 0).

Analysene viser at Sør-Odal kan få et helt nytt skoleanlegg inklusiv ny idrettshall (volleyballhall) til **alle** elevene (modell 2) – med en samlet kostnad som er lavere enn å videreføre dagens struktur på barnetrinnet – selv om dette inkluderer ny barneskole for Korsmo skolekrets på Skarnes.

7.1 NORCONSULTS ANBEFALING

Det er modell 1 – en felles barneskole og videreføring av dagens ungdomsskole (inkl. ny volleyballhall) – som kommer best ut i de økonomiske analysene. Men dette alternativet inkluderer ikke ny ungdomsskole som i modell 2.

Modell 2 – en felles kombinert 1-10 skole for alle elevene i kommunen (inkl. ny volleyballhall) – gir kommunen et moderne og helhetlig skoleanlegg – som samtidig vil ha et betydelig innsparingspotensial sammenlignet med videreføring av dagens struktursituasjon (ny barneskole for Korsmo).

I analysen kan en få inntrykk av at det vil være rimeligere å beholde dagens ungdomsskole og kun etablere en ny felles barneskole, men en må huske på at det i nær framtid vil tvinge seg fram behov for å gjøre noe med ungdomsskolen. Ved å ta grep nå som inkluderer ungdomsskolen har

kommunen en god mulighet til å utvikle et helhetlig skoleanlegg på Skarnes, noe som kan vise seg vanskeligere dersom en velger å kun bygge opp Korsmo skole på nytt.

I modell 1 og 2, vil også kommunen øke idrettshallkapasiteten til det lokale idrettslivet – finansiert av en mer effektiv ressursbruk i grunnskoletjenestene.

Inntektstapet kommunen vil få som følge av elevtallsnedgangen må enten dekkes gjennom reduserte kostnader i skolesektoren, eller gjennom innsparing i andre kommunale tjenester.

Modell 2 som fremtidsrettet og langsiktig strukturløsning for de kommunale grunnskoletjenestene

Norconsults anbefaling er at modell 2 vil være den modellen kommunen er best tjent med på lang sikt. Samfunnsmessige, forvaltningsmessige, pedagogiske og økonomiske vurderinger tilsier flere fordeler enn ulemper - med et nytt moderne og helhetlig skoleanlegg på Skarnes.

Dersom kommunestyret hadde forutsatt at også ungdomsskolen skulle omfattes av nybygg i modell 0 og 1, ville modell 1 også være en fremtidsrettet og bærekraftig strukturløsning for kommunen.